

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА
БІБЛІОТЕКА
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

Каналізація міста Харкова (до 100-річчя від дня заснування)

Бібліографічний покажчик

Харків
ХНУМГ
2014

УДК [016:628.2](477.54)
ББК 38.761.2я1(4Укр–2Хар)
К 19

Керівники проекту:

д. н. д. у., професор В. М. Бабаєв
д. т. н., професор І. В. Коринько

Укладачі:

Лиса Т. С., Давидова Н. Б., Тріпутіна Н. П.

Науковий редактор:

к. т. н., доцент О. М. Коваленко

К 19 Каналізація міста Харкова (до 100-річчя від дня заснування) : бібліогр. покажчик / Бібліотека Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; [керів. проекту: В. М. Бабаєв, І. В. Коринько ; уклад. : Т. С. Лиса, Н. Б. Давидова, Н. П. Тріпутіна ; наук. ред. О. М. Коваленко. – Харків : ХНУМГ, 2014. – 90 с.

Бібліографічний покажчик «Каналізація міста Харкова» приурочено до 100-річчя від дня заснування харківської каналізації. Покажчик містить інформацію про довідкові, наукові, навчальні, науково-популярні, картографічні та нормативні видання, а також статті з журналів, газет та збірників.

Бібліографічний покажчик розрахований на викладачів, аспірантів, студентів, краєзнавців.

**УДК [016:628.2](477.54)
ББК 38.761.2я1(4Укр–2Хар)**

@ ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2014

Зміст

Передмова.....	4
Харківській каналізації – 100 років. (Н. П. Тринутіна, Н. Б. Давидова).....	5
I. Законодавчі матеріали.....	13
II. Історія розвитку каналізації м. Харкова.....	14
Кінець XIX – початок XX сторіч.....	14
1917–1941 роки.....	17
Період Великої Вітчизняної війни та відбудови.....	18
Середина 50-х – початок 90-х років.....	19
Кінець XX – початок XXI сторіч.....	24
Сучасність.....	37
III. Комплекси.....	41
«Харківводовідведення».....	41
біологічної очистки «Диканівський».....	41
біологічної очистки «Безлюдівський».....	43
спецмашин і механізмів.....	44
IV. Картографічні матеріали каналізаційних мереж м. Харкова.....	45
V. Публікації про викладачів університету, які зробили значний внесок у розвиток каналізації м. Харкова.....	58
Черкес Д. С.....	58
Малишевський М. Г.....	58
Казас М. І.....	59
Абрамович І. О.....	59
Краєв І. О.....	60
Корінько І. В.....	60
Піліграм С. С.....	61
Коваленко О. М.....	62
Абрамович С. І.....	63
Зеленський Б. К.....	64
Ярошенко Ю. В.....	64
Шевченко Е. Ю.....	65
Горох М. П.....	65
VI. Допоміжні покажчики.....	66
Покажчик назв праць.....	66
Іменний покажчик.....	81
На фото.....	88
Фото схем, планів, креслень Харківського каналізаційного підприємства...	89

Передмова

Житлово-комунальне господарство Харкова – одна з найбільш соціально значимих галузей міського господарства, що забезпечує життєдіяльність міста, впливає на процес його соціально-економічного розвитку та стоїть на варті життя і здоров'я харків'ян.

З усіх видів комунального благоустрою міст найбільш складною в інженерному відношенні і витратною є каналізація. Можливо тому історія створення і становлення каналізації міста Харкова сповнена драматичними сторінками, неординарними рішеннями і прикрашена іменами видатних представників інженерної науки нашої країни, серед яких звучать й імена викладачів нашого університету: Д. С. Черкес, М. Г. Малишевський, М. І. Казас, І. О. Абрамович, І. О. Краєв, І. В. Корінько, С. С. Піліграм, О. М. Коваленко, С. І. Абрамович, Б. К. Зеленський, Ю. В. Ярошенко, Е. Ю. Шевченко, М. П. Горох.

З історією створення каналізації м. Харкова та її розвитком знайомить даний бібліографічний покажчик. При складанні покажчика було залучено картотеки, каталоги та фонди таких бібліотек, як: ХДНБ ім. В. Г. Короленка, бібліотеки ХПКБ – ХНУМГ ім. О. М. Бекетова.

Покажчик містить інформацію про довідкові, наукові, навчальні, науково-популярні та картографічні видання, а також статті з журналів, газет і збірників, електронні ресурси. Перевагу надано матеріалам періодичних видань. Матеріал подано мовою оригіналу за ДСТУ 7.1:2006 «Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складення» та згруповано за розділами:

- Харківській каналізації – 100 років;
- законодавчі матеріали;
- історія розвитку каналізації м. Харкова;
- комплекси;
- картографічні матеріали каналізаційних мереж м. Харкова;
- публікації про викладачів університету, які зробили значний внесок у розвиток каналізації м. Харкова.

Джерела у розділах згруповано за українсько-російською абеткою, патенти, авторські свідоцтва і картографічні матеріали – за номерами. Загальна кількість джерел – 461, з них – 58 картографічних матеріалів, які мають невеличкі анотації. Для зручності у користуванні укладено допоміжні покажчики: покажчик назв праць, які присвячено заснуванню та розвитку каналізації м. Харкова та іменний покажчик авторів.

Бібліографічний покажчик призначений викладачам, співробітникам, аспірантам, студентам університету, краєзнавцям і всім тим, хто цікавиться даною темою.

Харківській каналізації – 100 років

Кінець XIX – початок XX століття в житті Харкова був періодом бурхливого розвитку промислового, господарського та громадського життя. Небаченими темпами зростали торгівля, транспорт, промисловість. За період з 1900 по 1911 роки валова продукція промислових підприємств Харкова зросла у 2,9 рази. Спостерігався інтенсивний приріст населення, чисельність якого лише з 1897 по 1912 рік зросла на 50 %. І при цьому місто потерпало від антисанітарії. Захворюваність і смертність у столиці Слобожанщини було дещо знижено завдяки введенню у дію водогону (1881 р.).

Питання про будівництво в Харкові каналізації виникло ще у 80-х роках XIX ст. Підставою слугував «зразковий антисанітарний стан міста»¹. «... Очистка города производилась чрезвычайно плохо. Собственно чистились только дворовые ямы. ... Главная причина малыхъ успѣховъ въ этомъ отношеніи – дороговизна очистки, заставляющая даже состоятельныхъ домовладѣльцевъ прибѣгать къ такимъ антисанитарнымъ средствамъ, какъ всасывающіе колодцы, и несовершенство способовъ удаленія нечистотъ изъ города. Ассенизаціонный обозъ, какъ былъ, такъ и остался въ самомъ неудовлетворительномъ состояніи. ... Иногда, въ виду полной невозможности проѣхать къ свалочному пункту, ассенизаторы выливали нечистоты по пути. ... Перевозка нечистотъ производится ... въ герметически закупоренныхъ бочкахъ, тѣмъ не менѣе встрѣча съ ассенизаціоннымъ обозомъ способна довести до дурноты даже людей не особенно нервныхъ. А между тѣмъ такіе встрѣчи у насъ въ Харьковѣ возможны не только ночью, но и среди бѣлаго дня. ... Разумѣется, устранить это безобразіе можетъ только канализація ...»². Складний економічний і політичний стан в країні не дозволяв до 1907 року впритул підійти до вирішення проблеми спорудження каналізації Харкова. За розпорядженням харківської Думи в 1907 р. управа видала завдання на розробку проекту.

¹ Астахова О., Крупа Т. Ми – Харків'яни, нам є чим пишатися! – Х. : Торсінг, 2003. –

С. 68.

² Багалеї Д. И., Миллер Д. П. История города Харькова за 250 лет его существования (1655–1905): историческая монография. В 2 т. Т. 2 (XIX-й и начало XX-го века). – Репр. воспроизведение изд. 1912 г. – Х.: [Б. и.], 1993. – С. 450–451.

Після прийняття міською думою відповідного рішення, складання записки щодо організації постійного Каналізаційного бюро було доручено інженерові Даниїлу Черкесу, який у 1907 році був запрошений до Харкова. Наступного року Д. С. Черкес разом з інженером М. Г. Малишевським розробив проект і кошторис на будівництво каналізації. У 1911 році кошторис на першу чергу будівництва був затверджений харківською Думою.

Відповідальність за виконання робіт було покладено на Каналізаційне бюро, яке через складність проекту було поділено на окремі відділи: технічний та господарський. Технічний відділ очолив Даниїл Самойлович Черкес, який став Головним будівничим каналізації. На

Прокладка канализационных труб

будівництві харківської каналізації працював також і перший завідувач та засновник кафедри водопостачання, водовідведення й очищення вод ХНУМГ ім. О. М. Бекетова М. І. Казас, який займав посаду завідувача технічної контори при Харківській міській управі.

Створений проект пройшов багатоступеневу експертизу, що додало надійності майбутній системі каналізації. Каналізаційна мережа простяглася майже на 260 верст і мала задовольнити місто на 30–40 років наперед за умови зростання його населення до 600000 осіб. Будівельні роботи було розпочато навесні 1912 року, а перші приєднання домоволодінь до вуличної мережі були здійснені в серпні 1914-го. У дореволюційні роки до каналізації встигла приєднатися лише третина домоволодінь, але вже тоді були каналізовані центральна частина міста, нагірний район та райони прилеглі до вулиці Катеринославської (нині Полтавський шлях). Харків став дванадцятим містом Російської імперії, забезпеченим каналізацією, а інженерна система очищення стічних вод міста стала взірцем не тільки для Росії, але й для всієї Європи.

Безперервній роботі каналізації значну загрозу становило засмічення її мереж твердими побутовими відходами. Вирішити дану проблему допомогло б тільки впровадження обов'язкового для всіх домовласників вивезення цих відходів. Розробляючи проект міського обозу в Харкові, Д. С. Черкес розглянув ведення справи по видаленню, знешкодженню та утилізації сміття в інших, більш розвинених містах. Проаналізувавши невтішний стан справ у цій галузі міського господарства Харкова, Даниїл Самойлович розробив план обозного парку, який запропонував розмістити у Золотому провулку біля Зміївського шосе.

Доля проекту вирішувалася 29 квітня 1913 року на спільному засіданні каналізаційної та санітарної комісії міської думи.

«Вивезення міським обозом сміття до здійснення каналізації є необхідним і обов'язковим як з гігієнічних, так і з технічних міркувань»³, – підсумувало зібрання. Комплекс з вивозу побутових відходів і на сьогоднішній день стоїть на варті чистоти нашого міста, саме там, де його розмістив засновник. Введення в дію першої черги каналізації 1914 року стало останнім з великих проектів благоустрою міста, яке встигло здійснити громадське самоврядування за мирних часів. Початок Першої світової війни змусив обмежити роботи, а з 1917-го нові підключення до центрального колектору припинилися. Революційні події з ліквідацією міської думи та її виконавчого органу – управи призвели до руйнації структури управління комунальним господарством.

Політика воєнного комунізму, з відміною платні за комунальні послуги, зруйнувала економічну базу. Загальна біда спіткала службу каналізації Харкова. Спробу хоча б у мінімальному обсязі розширити мережу за рахунок домовласників довелося остаточно припинити в 1919 році. Націоналізація житлового фонду покінчила з приватною власністю на багатоквартирні будинки. З настанням 1920 року стан капітальних і порівняно нових споруд каналізації почав приходити в занепад. Але, не дивлячись на важкий економічний стан, в Харкові у 1920–1921 рр. під керівництвом завідувача

очисною станцією М. І. Атласа, вперше в Росії, були проведені промислові дослідження з продування стічних вод у присутності активного мулу. Одержані результати вже в 1929 р. дозволили розробити проект проточного аеротенка для очищення 500 м³/добу і в 1930 р. ввести його в експлуатацію. Таким чином, саме в Харкові були проведені перші в СРСР широкомасштабні дослідження по очищенню стічних вод в аеротенках.

У 20–30 роки ХХ століття вагомий внесок у відродження комунального господарства зробив Д. С. Черкес. Він був одним з організаторів головного управління комунального господарства при Народному комісаріаті внутрішніх справ України. Нову царину для реалізації свого інженерного потенціалу Черкес знайшов завдяки співробітництву зі створеним у Харкові 1 серпня 1931 року Українським державним інститутом комунальної гігієни. У цей період ним були підготовлені ґрунтовні роботи, що витримали кілька перевидань і відомі не одному поколінню інженерів-комунальників. Долаючи кошмари війн і революцій, йдучи в ногу з вимогами часу, харківська каналізація на 1941 р. мала 5 насосних станцій, каналізаційну мережу завдовжки в 234 км.

³ Черкес Д. С. Об организации городского обоза для вывозки сухого мусора из частных и общественных владений в г. Харькове. – Х. : Тип. «Просвещение», 1913. – 56 с.

У важкі дні фашистської окупації (1941–1943 рр.) виникла вимушена зупинка в роботі каналізації. Харківський «Каналтрест» не був евакуйований. Половина його працівників залишилася в місті та разом з усіма жителями пережила окупаційний період і визволення. Після Великої Вітчизняної війни каналізаційне господарство міста відбудовувалося швидкими темпами. До кінця 1946 р. було відбудовано

аеротенк, пісковловлювач, відстійник, хлораторну станцію. Протяжність каналізаційної мережі після відбудови становила 233 км, тобто досягла довоєнного рівня. Але на початку 50-х років пропускна здатність біостанції скоротилася в порівнянні з довоєнним періодом, так як частина споруд вийшла з ладу, а нове будівництво не велось.

І тому за завданням Мінжилкомгоспу України від 20 травня 1952 року інститут «Укрдіпрокомунбуд» розробив проектне завдання з розширення і реконструкції біостанції м. Харкова (Диканівська станція очищення стічних вод), яке було затверджено постановою Ради Міністрів Української РСР від 10 грудня 1953 № 2574 з такими показниками: додаткова пропускна здатність – 140 тис. м³/добу, вартість будівництва – 14,34 млн. карб.

З 1958 по 1964 роки було збудовано та реконструйовано понад 110 км мереж і колекторів. На Безлюдівській очисній станції побудували первинні та вторинні горизонтальні відстійники «харківського типу» за типовим проектом, який було розроблено інститутом «Укрдіпрокомунбуд». Приступили до проектування стотисячного блоку аеротенків з первинними і вторинними радіальними відстійниками діаметром 28 м. На Диканівській станції побудували первинні горизонтальні відстійники «харківського типу», аеротенки з регенераторами і вторинні радіальні відстійники діаметром 33 м. Значно розширили повітродувну станцію, довівши загальну кількість повітродувних машин типу ТВ-80 до 12 шт.

У 1963 році, у зв'язку з розгортанням у Харкові житлового будівництва, розробкою нового генерального плану міста, а також роботами з розвитку станції з очищення питних вод в с. Кочеток, виникла необхідність нарощувати потужності каналізації міста. У 1963–1965 роках інститутом «Харківпроект» активно велася розробка генерального плану міста. Відповідальним за розділ каналізації був Абрамович І. О., на той час головний інженер проектів інституту «Укрдіпрокомунбуд».

Проектування каналізації істотно відставало від проектування водопостачання, тому відразу після затвердження проекту розширення каналізації Харкова було розпочато розробку проекту розширення очисних споруд. Пов'язано це було з тим, що в першому проекті всі потужності з очищення стічних вод були розміщені на виробничому комплексі об'єктів експлуатації по каналізації (350 тис. м³/добу з 550 тис. м³/добу). Однак, основне житлове будівництво в той період велося в районі Павлового Поля, тому необхідно було розвивати також і Диканівську станцію.

Цей проект був затверджений 12 квітня 1968 року розпорядженням Ради Міністрів Української РСР № 338-р. Він передбачав доведення потужності очисних споруд каналізації до 750 тис. м³/добу, у тому числі Диканівської станції – до 400 тис. м³/добу і Безлюдівської – до 350 тис. м³/добу.

У 70–80 роках ХХ століття «Укрдіпрокомунбудом» була проведена значна робота з вирішення складної проблеми водовідведення, знезараження і використання стічних вод Харкова. Оскільки стічні води Харкова через річку Уди надходять в Сіверський Донець, який є джерелом питного водопостачання Донбасу, ступінь їх очищення повинна повністю відповідати високим стандартним нормам, а цього можна досягти лише після їх доочистки. У 1975 році був затверджений технічний проект розширення Диканівських очисних споруд м. Харкова, який включає комплекс з доочищення стічних вод.

Техніко-економічне обґрунтування (ТЕО) розвитку каналізації міста Харкова цих років повністю вирішило поставлені завдання, які передбачали перспективний розвиток каналізації Харкова та прилеглої території з регіональною схемою; з подальшим розвитком колекторів глибокого закладення; з поступовим переходом від існуючої повної роздільної системи до комбінованої, в основному напівроздільної; з використанням головного розвантажувального колекторного тунелю в якості акумулюючої ємкості дощового стоку. А тим часом потрібно було готуватися до наступного етапу розвитку харківської каналізації. ТЕО подальшого розвитку каналізації на перспективу до 2000 року передбачало, зокрема, обводнення хронічно маловодних харківських річок шляхом подачі вище міста по їх течії стічних вод після доочистки та озонування і постачання промислових підприємств технічною водою безпосередньо з річок. А це дозволило б значно скоротити витрату води з питних водосховищ на технічні потреби.

По суті, це був перший в СРСР проект централізованого оборотного водопостачання не в масштабах одного або групи підприємств, а в масштабах великого промислового міста. 8 серпня 1977 році «Комплекс споруд каналізації міста Харкова» була присуджена премія Ради Міністрів СРСР. У 80-ті роки потужності споруд каналізації по довжині мереж колекторів значно зросли і склали 1200 км. Перекачувальна здатність насосних станцій в цей період досягла 850 тис. м³/добу.

Кризові процеси в народному господарстві нашої країни в 90-ті роки ХХ століття не дозволили в повному обсязі здійснити багато проектів з розвитку каналізації м. Харкова. Протягом останнього десятиліття ХХ століття близько половини інженерних мереж Харкова було зношено. Вони потребували реконструкції й вкладення значних коштів. В таких складних умовах місту реально загрожувала техногенна катастрофа. Сумнозвісним прикладом є аварія, що мала загальнодержавний резонанс, – затоплення головної насосної станції на Диканівських очисних спорудах у червні 1995 року. Вони були побудовані на початку 70-х років і обслуговували близько двох третин всіх комунальних

стоків Харкова (понад 400 тис. кубометрів на добу). О 15⁰⁰ 29 червня 1995 року в місті суцільною стіною ринула злива. Протягом півгодини у Харкові випало в різних районах від 27 до 90 мм опадів. З дев'яти насосів очисних споруд працювало три, четвертий (резервний) насос не було увімкнено. Вода вийшла на сорокаметрову позначку від дна насосної, а згодом – на поверхню. Потоки, потрапивши на магістральні лінії, по яких

рухався транспорт, позамикали двигуни і генератори трамвайних вагонів та тролейбусів, внаслідок чого зупинився рух на багатьох маршрутах, зокрема і по вулиці Шевченка, де злива нанесла півметровий шар бруду з прилеглого схилу, повиривала бетонні плити і колодязні люки. Серйозних пошкоджень зазнав шляхопровід, що з'єднував Павлове Поле з Олексіївкою, а поблизу станції метро «Студентська» вода прорвалася сходами до вестибюлю і далі, на платформу, внаслідок чого на ділянці від станції «Академіка Барабашова» до «Героїв Праці» рух поїздів метро було перервано більше ніж на п'ять годин.

Перебіг подій змінювався з катастрофічною швидкістю. Постійно ускладнювався стан справ на самій очисній станції. Почали фонтанувати каналізаційні колодязі, фекалії вийшли на поверхню. Стоки потекли в низини, у міські річки і в Сіверський Донець – без очистки. Аварія, що загрожувала місту справжньою екологічною катастрофою, одразу ж опинилася в центрі уваги адміністрації міста. Був створений штаб з ліквідації наслідків аварії. Ситуація ускладнилася настільки, що вже за добу на Диканівських очисних спорудах накопичилося понад мільйон кубометрів забруднених стоків, які потекли в річки Уди, Лопань і Сіверський Донець і

незабаром опинилися в районі Ізюма, загрожуючи дістатися і Донбасу та паралізувати там водопостачання.

Штаб прийняв рішення про відключення подачі води в Харкові, спершу на добу, потім – на дві. Невдовзі було ухвалено перевести всю систему водопостачання на почергову систему подачі по дві години на добу. Масштаби аварії були такими, що виникла необхідність створення урядової комісії з надання допомоги та вивчення причин аварії. У ліквідації аварії брали участь представники інших областей України, а також Росії, Німеччини, Італії.

«Понад сорок днів і ночей тривав бій з катастрофою, що трапилась, і дісталось там при цьому всім... Лише четвертого серпня ... змогли запустити перші два агрегати для відкачування стічних вод у штатному режимі і на дві третини відновити подачу води населенню в житлові квартали»⁴. Аварія довела, що від справно працюючої каналізації залежить багато галузей і сфер життя міста. Вона стала стимулом до розвитку підприємства, удосконалення технологічних процесів каналізування, впровадження у виробництво нових матеріалів і устаткування.

Кінець ХХ – початок ХХІ століть – період створення і впровадження комплексної технології реконструкції шахт і санації труб на діючих каналізаційних тунельних колекторах глибокого закладення із застосуванням поліетиленових листів з анкерними ребрами, керамічних плит, модернізації головної насосної станції та ін., для захисту підземних комунікацій від газової та біогенної корозії. КП «Харківкомуночиствод» забезпечує місту належні санітарні умови, охороняє довкілля, в першу чергу – водні джерела. Ці завдання вирішуються колективами досвідчених професіоналів комплексів: біологічного очищення «Диканівський» і «Безлюдівський»; «Харківводовідведення»; з експлуатації систем водозниження і зливової каналізації; експлуатації гідроспоруд, річок і водойм міста; з вивезення твердих побутових відходів Харкова. Головна насосна станція Диканівських очисних споруд по продуктивності займає друге місце в Європі. Її проектна потужність складає 1,5 млн. м³ / добу стічної рідини. Очисні споруди повної біологічної очистки є другими за потужністю в Україні (сумарна потужність – 1100 тис. м³ / добу). Загальна довжина каналізаційної мережі – 1650 км, у тому числі колекторів глибокого закладення до 56 м – близько 60 км. На шляху подальшого розвитку підприємство зважено оцінює свої сили і перспективи, тож постійно працює над науковими, науково-технічними та інвестиційними проектами, реалізація яких передбачає досягнення в короткі строки вагомих результатів.

⁴ Кулінич І. М. Губернатор. – Х., 1998. – С. 141–142.

Основними напрямками діяльності колективу є впровадження принципово нових інновацій і технологій, спрямованих на енергозбереження, надійність, екологічну безпеку діяльності підприємства. Розроблено чимало інвестиційних проектів і пропозицій, що входять в інвестиційну програму підприємства і міста, розраховану до 2026 року. Серед них:

- проект «Підвищення надійності та довговічності роботи мереж водовідведення за рахунок санації з використанням сучасних матеріалів та технологій»;
- проект «Удосконалення системи мулового господарства каналізаційних очисних споруд м. Харкова. Етап 2. Модернізація механічної та біологічної очистки стічних вод на очисних спорудженнях м. Харкова»;
- проект «Реконструкція повітродувних станцій з заміною обладнання на менш енергомістке на Диканівських та Безлюдовських очисних спорудах»;
- проект «Отримання альтернативного біопалива при утилізації осадів вод та виробництво на його основі електричної і теплової енергії»;
- проект «Реконструкція аеротенків на Диканівських та Безлюдовських очисних спорудах з використанням нових технологій очистки – усунення азоту і фосфору в аераційних системах»;
- проект «Впровадження технологій використання теплових насосів з метою тепlopостачання, водopостачання та кондиціонування об'єктів підприємства з використанням тепла каналізаційних стоків та метою закриття існуючих газових котельних, усунення викидів парникових і шкідливих газів в атмосферу»;
- за рахунок коштів кредиту Міжнародного банку було розроблено і реалізовано проект «Модернізація каналізаційних насосних станцій (КНС) м. Харкова та Головної каналізаційної насосної станції (ГКНС) з впровадженням енергозберігаючого насосного обладнання».

На підприємстві існує потужна інформаційна інфраструктура, яка постійно розвивається, доповнюється, удосконалюється і забезпечує автоматизацію роботи структурних підрозділів підприємства з впровадження сучасних енерго- і ресурсозберігаючих технологій, інформаційних систем і технічних засобів.

На даний час, зустрічаючи свій столітній ювілей, КП КГ «Харківкомуночиствод» (зараз КП «Харківводоканал») займає перше місце серед 350 тисяч об'єктів господарювання України і отримує ексклюзивне право називатися Лідером у своєму виді діяльності. Все зроблене підприємством йде на користь місту, здоров'ю та благополуччю співвітчизників.

Н. П. Тріпутіна, Н. Б. Давидова

I. Законодавчі матеріали

1. Про внесення змін до Закону України «Про Загальнодержавну програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2009–2014 рр.» : закон України від 11.06.2009 р. № 1511–VI // Офіційний вісник України. – 2009. – № 51. – С. 12–38.

2. Про житлово-комунальні послуги : закон України від 24.06.2004 р. № 1875–IV // Офіційний вісник України. – 2004. – № 30, ч. 1. – С. 49–64.

3. Про Національну комісію регулювання ринку комунальних послуг : закон України від 09.07.2010 р. № 2479–III // Голос України. – 2010. – № 134. – С. 7–9 ; Урядовий кур'єр : орієнтир. – 2010. – 22 вересня. – С. 9–10.

4. Про затвердження Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення : постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 р. № 630 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 30. – С. 84–98.

5. ДБН В.2.5–75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» [Електронний ресурс]. – Чин. 2013–10–01. – Режим доступу : <http://dbn.at.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-1045>

6. Інструкція про встановлення та стягнення плати за скид промислових та інших стічних вод у системи каналізації населених пунктів [Електронний ресурс] : наказ Держкомітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 19.02.2002 р. № 37. – Режим доступу : <http://www.google.com/url?q=http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0402-02&sa=U&ei=wPa8U-bpAYKS7AangIH4CQ&ved=0CBQQFjAA&usg=AFQjCNEqD2P9tAOSHlb4rhDwoOj0jE4kfg>.

7. Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України [Електронний ресурс] : наказ Мінжитлокомунгоспу України від 27.06.2008 р. № 190 (ред. від 27.03.2012 р. № 131). – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0936-08>

8. Правила прийняття стічних вод абонентів у каналізаційну мережу м. Харкова [Електронний ресурс] : рішення виконкому Харківської Міської Ради від 08.09.2010 р. № 321. – Режим доступу : <http://kharkovremont.com/node/1482>

9. Правила приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України [Електронний ресурс] : наказ Держкомітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 19.02.2002 р. № 37. – Режим доступу : <http://www.google.com/url?q=http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0403-02&sa=U&ei=1Pe8U-W3O6HE0QWwk4HQAQ&ved=0CBQQFjAA&usg=AFQjCNHh4idNKzJZHgJY7EQvJ5Iz4PRsRA>.

10. Правила технічної експлуатації систем водопостачання та каналізації населених пунктів України [Електронний ресурс] : [затверджено 05.07.95 № 30 із змінами, внесеними згідно з наказом Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 04.01.2005 р. № 2, від 27.06.2008 р. № 191]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0231-95>

II. Історія розвитку каналізації м. Харкова

Кінець XIX – початок XX сторіч

Харківська каналізація – одна з найстаріших і найбільших в Україні. 1880–1912 рр. – це період розробки проекту харківської каналізації та початок будівельних робіт. 20 серпня 1914 року – офіційне відкриття каналізаційного господарства, що отримало назву «Харківський трест каналізаційних підприємств» («Каналтрест»).

Вперше в Російській імперії під час очищення стічних вод на очисних спорудах було застосовано метод штучної біологічної очистки стічних вод. Він полягає в створенні штучних умов для життєдіяльності мікроорганізмів, які розчиняють органіку і перетворюють її в нешкідливу суміш простих неорганічних речовин, газів і води.

11. В августѣ предстоитъ открытіе сооруженій городской канализаціи (Харьковѣ) // Зодчій. – 1914. – № 27. – С. 330.

12. В Харькове совершена закладка главного коллектора канализаціи // Зодчій. – 1912. – № 37. – С. 378.

13. Городѣ рѣшили расширить свои предприятия – водопроводѣ, канализацію и пр. // Зодчій. – 1916. – № 21. – С. 203.

14. Доклад об организации управления и штатах Харьковской городской канализации // Известия Харьковской городской думы. – 1915. – № 6–8. – С. 59.

15. Доклад председателя канализационной комиссии К. А. Зворыкина городской думе относительно проекта и сметы устройства канализации в Харькове // Известия Харьковской городской думы. – 1908. – № 12. – С. 93–97.

16. З історії водогонів і каналізації // Ринок інсоляцій. – 2005. – № 2. – С. 59.

17. З історії водогонів і каналізації // Ринок інсоляцій. – 2005. – № 4. – С. 77.

18. Зкладка Грековского коллектора : [длина трубы главного коллектора харьковской канализации – 930 погонных сажен] // Харьковские губернские ведомости. – 1912. – 31 августа. – *

19. Заседание городской Думы : [рассмотрены вопросы о разработке проекта канализации, составлении нивелировочного плана Харькова] // Харьковские губернские ведомости. – 1907. – 31 октября, 1, 2 ноября. – *

20. Заседание канализационной комиссии : [о выборе системы канализации в г. Харькове] // Харьковские губернские ведомости. – 1909. – 19 июля. – *

21. Заседание комиссии по выработке мер для правильной ассенизации города // Южный край. – 1893. – 11 июля. – *

22. Заседание комиссии по выработке проекта устройства канализации в г. Харькове // Харьковские губернские ведомости. – 1907. – 3 октября. – *

23. Заседание комиссии по изысканию способов для очистки Харькова : [профессор Чириков сделал сообщение о способах обезвреживания нечистот, очистки воды] // Южный край. – 1893. – 25 июля. – *
24. Игнатов К. М. Канализация города Харькова / К. М. Игнатов. – Харьков : Типография Н. В. Петрова, 1912. – *
25. Из пояснительной записки к проекту канализации г. Харькова : [инженеры Д. С. Черкес и Н. Г. Малышевский предлагают разделить канализацию на промышленную и домовую] // Харьковские губернские ведомости. – 1908. – 21 ноября. – *
26. История канализации г. Харькова // Южный край. – 1914. – 1 февраля. – *
27. История канализации г. Харькова : [строительство оценено в 2 млн. руб.] // Харьковские губернские ведомости. – 1914. – 1 февраля. – *
28. История канализации Харькова [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.skyscrapercity.com/showthread.php?t=1460416&page=2
29. История разработки первого проекта канализации города (1880–1912 гг.) // Канализация города Харькова (1912–1980): опыт проектирования и строительства : монография / И. А. Абрамович. – Харьков : Основа, 1997. – С. 10–15.
30. История Харьковского водопровода и канализации [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://hkov.kharkov.ua/page/history>
31. К вопросу о канализации г. Харькова : [решение о строительстве водораздельной линии по ул. Сумской, сбор коллекторов по ул. Клочковской, Сергиевской и Павловской площадях] // Харьковские губернские ведомости. – 1908. – 2 марта, 13 мая. – *
32. К санитарному положению Харькова : [об организации ассенизаторского обоза, предварительном проекте рациональной канализации] // Южный край. – 1893. – 5 июля. – *. – Подпись : М. Р-ский.
33. Канализационные сооружения в Харькове // Южный край. – 1914. – 13 июля. – *
34. Канализация // Харьковские губернские ведомости. – 1915. – 29 января. – *
35. Канализация // Южный край. – 1916. – 21 февраля. – *
36. Канализация : [инженерами Д. С. Черкесом и Н. Г. Малышевским составлена объяснительная записка к проекту канализации г. Харькова] // Харьковские губернские ведомости. – 1911. – 8 мая, 24 июня. – *
37. Канализация : [окончание оборудования и расширение канализации, сооруженной в 1916 г.] // Южный край. – 1916. – 20 февраля. – *
38. Канализация г. Харькова : [доклад инженера В. В. Рюмина] // Харьковские губернские ведомости. – 1910. – 9 мая. – *
39. Канализация г. Харькова : [докладная записка К. М. Игнатова о плане работ]. – Х. : [Б. и.], 1912. – *
40. Канализация г. Харькова : [рассмотрен проект канализационной сети отдельных районов города] // Харьковские губернские ведомости. – 1911. – 9 февраля. – *

41. Канализация и Журавлевский трамвай : [о подготовительных работах по их сооружению] // Харьковские губернские ведомости. – 1911. – 16 июня. – *
42. Канализация первой очереди // Харьковские губернские ведомости. – 1914. – 30 марта. – *
43. Каналізація міста Харкова // Ми – Харків'яни, нам є чим пишатися! / О. Астахова, Т. Крупа. – Харків : Торсінг, 2003. – С. 68.
44. Каналізація міста Харкова // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / керівник вид. проекту : В. М. Бабаєв ; редкол. : Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 48.
45. О канализации въ Харьковѣ // Зодчій. – 1913. – № 5. – С. 57.
46. О строительстве канализации в Харькове // Харьковские губернские ведомости. – 1893. – 20 июля. – *
47. Общее собрание по вопросу о канализации : [выработка Устава и определение суммы взноса от домовладельцев] // Харьковские губернские ведомости. – 1908. – 1, 4 июня. – *
48. Отголоски : [об устройстве канализации в городе] // Южный край. – 1894. – 8 октября. – *. – Подпись : Посетитель выставки.
49. Отчёт по сооружению канализации первой очереди г. Харькова на 1 января 1913 г. – Харьков : [Б. и.], 1914. – Вып. 1. – 252 с.
50. Отчуждение земель для канализаций : [у частных лиц приобретено 100 участков] // Харьковские губернские ведомости. – 1914. – 2 февраля. – *
51. План канализационных работ // Харьковские губернские ведомости. – 1915. – 2 июня. – *
52. Погорелко А. К вопросу о канализации : [на примере Харьковской губернии] / А. Погорелко // Харьковские губернские ведомости. – 1902. – 13 ноября. – *
53. Полтавский. Возможно ли устроить в Харькове канализацию в настоящее время? / Полтавский // Харьковские губернские ведомости. – 1907. – 20, 28 апреля. – *
54. Пояснительная записка к проекту канализации г. Харькова // Известия Харьковской городской думы. – 1908. – № 10. – С. 141–182.
55. Предложение производителя работ по канализации в Киеве Е. Я. Балкина принять на себя устройство канализации в Харькове // Южный край. – 1894. – 11 августа. – *
56. Проект второй очереди канализации г. Харькова // Южный край. – 1916. – 22 января. – *
57. Результаты ревизии Н. П. Шипина : [водопровод, канализация : при строительстве канализации перерасходовано средств на сумму 241494 руб.] // Харьковские губернские ведомости. – 1915. – 5 ноября. – *
58. Ремонт водосточной канавы в Бурсацком переулке // Южный край. – 1893. – 26 августа. – *
59. Салтыков Н. Ещё о канализации в Харькове : [сооружение, эксплуатация] / Н. Салтыков // Харьковские губернские ведомости. – 1901. – 27 октября. – *

60. Салтыков Н. Канализация г. Харькова : [на устройство городской канализации требуется 750 тыс. руб.] / Н. Салтыков // Южный край. – 1896. – 11 ноября. – *

61. Светухин М. К вопросу о сооружении канализации, мостовых, электрического трамвая и электрического освещения в Харькове / М. Светухин // Харьковские губернские ведомости. – 1901. – 20, 22 октября. – *

62. Смета по эксплуатации канализации на 1915 г. : [расходы составят 416839 руб., ожидается дефицит в 206624 руб.] // Харьковские губернские ведомости. – 1915. – 1 января. – *

63. Современное хозяйство города Харькова (1910–1913). – Харьков : Тип. «Просвещение», 1914. – Вып. 1. – *

64. Финансовый отчет эксплуатации канализации за первые 5 месяцев (август – декабрь 1914 г.) и городского ассенизационного обоза 1914 года. – Харьков : Тип. Ковалева, 1916. – 35 с.

65. Харманский З. Доклад по вопросу о принудительном отчуждении земель в черте города и вне для нужд канализации / З. Харманский. – Харьков : Тип.-литогр. Н. В. Петрова, 1911. – 14 с.

66. Черкес Д. С. Об организации городского обоза для вывозки сухого мусора из частных и общественных владений в г. Харькове / Д. С. Черкес. – Харьков : Тип. «Просвещение», 1913. – 56 с.

67. Черкес Д. С. Пояснительная записка к проекту канализации г. Харькова / Д. С. Черкес. – Харьков : Мирный труд, 1911. – 62 с.

68. Як починалася Харківська каналізація // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 7, 19.

1917–1941 роки

З 1920 по 1926 рр. каналізаційні підприємства Харкова мали назву «Харківське управління комунального господарства», з 15 листопада 1926 року по 1931 рік – «Управління каналізації м. Харкова», з 6 червня 1931 року по 1932 рік – «Трест Водоканалізація» (об'єднання «Водотреста» і «Каналтреста»), з 1 січня 1933 року – «Харківський трест каналізаційних підприємств» («Каналтрест»). У 30-х рр. на очисних спорудах Харкова вперше в СРСР введено в експлуатацію метод біологічного очищення стічних вод в аеротенках.

69. Атлас М. И. К вопросу об утилизации ила из отстойных бассейнов для сточных вод / М. И. Атлас // Коммунальное хозяйство на Украине. – Харьков, 1921. – *

70. Віхи доленосного шляху // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 8–14, 19.

71. Второй (четырнадцатый) водопроводный и санитарно-технический с'езд : справочник-путеводитель по городу Харькову для членов с'езда с приложением плана города. – Харьков, 1927. – *

72. Иванов В. Ф. Канализация населённых мест / В. Ф. Иванов. – Л. ; М. : [Б. и.], 1935. – 644 с.

73. Канализация (за период до 1-го октября 1922 г.) // Как одолеть разруху: по страницам истории коммунального хозяйства и образования Украины : альманах музея. – Харьков : ХГАГХ, 2001. – С. 50–52.

74. Коммунальное хозяйство города Харькова // Коммунальное хозяйство на Украине. – 1922. – № 4. – С. 70–79.

75. Сосновый Т. Харьков сегодня. Канализация / Т. Сосновый // Харьковский пролетарий. – 1927. – 12 августа. – *

76. Труды второго Всесоюзного водопроводного и санитарно-технического съезда в г. Харькове в 1927 г. – Вып. 2, ч. 1. – Харьков : [Б. и.], 1929. – *

77. Труды второго Всесоюзного водопроводного и санитарно-технического съезда в г. Харькове в 1927 г. – Вып. 2, ч. 2. – Харьков : [Б. и.], 1931. – *

78. Черкес Д. С. Альбом проектов очистных сооружений для очистки сточных вод районных и сельских больниц / Д. С. Черкес, В. С. Скиродов. – Харьков, 1940. – *

79. Черкес Д. С. Канализация г. Харькова : доклад 2 всесоюзному (XIV) водопров. и сан.-техн. съезду в г. Харькове 1927 г. / Д. С. Черкес. – Харьков : [Б. и.], 1927. – 18 с.

80. Черкес Д. С. Канализация г. Харькова и её очистные сооружения / Д. С. Черкес. – Харьков : [Б. и.], 1922. – 29 с. ; Коммунальное хозяйство на Украине. – 1922. – № 4. – С. 118–144.

81. Черкес Д. С. Краткий справочник проектировщика канализации / Д. С. Черкес. – Харьков ; Киев : Гос. науч.-техн. изд-во Украины, 1935. – 312 с.

82. Черкес Д. С. Краткий справочник проектировщика канализации / Д. С. Черкес. – 2 изд., испр. и доп. – Харьков ; Киев : Гос. науч.-техн. изд-во Украины, 1937. – 425 с.

Період Великої Вітчизняної війни та відбудови

83. Арнімов Б. Підземне господарство : [каналізаційна мережа Харкова] / Б. Арнімов // Соціалістична Харківщина. – 1946. – № 192. – С. 8.

84. Віхи доленосного шляху // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 14.

85. Каналізаційне господарство міста // Історія міста Харкова ХХ століття / О. Н. Ярмаш, С. І. Посохов, А. І. Епштейн та ін. ; худож.-оформлювач І. В. Осипов. – Харків : Фоліо : Золоті сторінки, 2004. – С. 385.

86. Коринько І. Я – сын великого народа-победителя : [Харьковская канализация во время Великой Отечественной войны : интервью с директором КП КХ «Харьковкомуночиствод» Иваном Коринько] // Харьковские известия. – 2010. – 8 мая. – С. 6. : фото.

87. Черкес Т. Підготовка будинків до зими / Т. Черкес // Соціалістична Харківщина. – 1943. – 18 сентября. – С. 2.

88. Черкес Ф. Д. Работа Харьковской канализации в периоды длительного прекращения подачи воды из городского водопровода / Ф. Д. Черкес, М. Г. Папин // Ученые Харькова к годовщине освобождения родного города. – Харьков : Знамя, 1944. – С. 34.

Середина 50-х – початок 90-х років

За рішенням виконкому Харківської міської ради депутатів трудящих № 221 від 04.05.1965 р. «Харківський трест каналізаційних підприємств» («Каналтрест») змінив назву на «Виробниче управління каналізаційного господарства м. Харкова» (ВУКГ).

70 рр. – початок експлуатації колекторів глибокого закладання.

89. Абрамович И. А. Влияние регулирующих резервуаров на экономику сетей водоотведения / И. А. Абрамович, И. Н. Горелик, В. А. Штейнберг // Основные направления водоотведения очистки сточных вод и обработки осадка. Технический прогресс в области отвода и очистки городских сточных вод : всесоюз. науч.-техн. конф., Харьков, 12–14 мая 1982 г. : тез. докл. : в 2 ч. / УкркоммунНИИпроект. – Харьков, 1982. – Ч. 1. – С. 34–39.

90. Абрамович И. А. Возможности интенсификации водоотводящих систем путем демпфирования / И. А. Абрамович // Интенсификация действующих сооружений систем отведения, очистки сточных вод и переработки осадков : материалы семинара. – М. : МДНТП, 1986. – С. 9–17.

91. Абрамович И. А. Газовая среда и коррозия коллекторов городской канализации / И. А. Абрамович, Э. А. Ситницкая // ЦБНТИ Минжилкомхоза РСФСР, 1980. – Вып. 1(4). – *

92. Абрамович І. Головна з комунікацій міста. Її минуле й майбутнє / І. Абрамович // Вечірній Харків. – 1969. – 4 жовтня. – *

93. Абрамович И. А. Защита канализационных коллекторов путем дегазации сточной жидкости : обзорная информация / И. А. Абрамович, А. В. Холодный, В. А. Штейнберг. – М. : ЦБНТИ Минжилкомхоза РСФСР, 1986. – Вып. 4 (66). – 40 с. – (Серия «Водоснабжение и канализация»).

94. Абрамович И. А. Итоги и задачи научных исследований в области водоотведения / И. А. Абрамович // Основные направления развития водоснабжения, водоотведения, очистки природных и сточных вод и обработки осадка. Технический прогресс в области отвода и очистки городских сточных вод : всесоюз. науч.-техн. конф., Харьков, 14–16 мая 1986 г. : тез. докл. : в 2 ч. / УкркоммунНИИпроект. – Харьков, 1986. – Ч. 2. – С. 851–859.

95. Абрамович И. А. К вопросу определения рациональной пропускной способности элементов систем водоотведения / И. А. Абрамович, Ю. Д. Матяш, В. А. Штейнберг // Наука и техника в городском хозяйстве : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Будівельник, 1984. – № 53. – С. 76–79.

96. Абрамович И. А. Математическая модель сети водоотведения – объект научных исследований / И. А. Абрамович // Экономические системы водоснабжения и канализации : сб. науч. тр. / ЦНИЭП инженерного оборудования. – М., 1984. – С. 90–93.

97. Абрамович И. А. Методика оптимизации уклонов коллекторов городской канализации / И. А. Абрамович, В. А. Штейнберг // Основные направления водоотведения очистки сточных вод и обработки осадка. Технический прогресс в области отвода и очистки городских сточных вод : всесоюз. науч.-техн. конф., Харьков, 12–14 мая 1982 г. : тез. докл. : в 2 ч. / УкркоммунНИИпроект. – Харьков, 1982. – Ч. 1. – С. 43–46.

98. Абрамович И. А. Некоторые аспекты экономической эффективности строительства канализационных коллекторных тоннелей глубокого заложения / И. А. Абрамович // Основные проблемы развития научно-исследовательских и проектно-конструкторских работ по технологии очистки сточных вод и обработки осадка. Технический прогресс в области отвода и очистки городских сточных вод : всесоюз. науч.-техн. конф., Харьков, 14–17 апреля 1976 г. : тез. докл. : в 2 ч. / УкркоммунНИИпроект. – Харьков, 1976. – Ч. 2. – С. 31–33.

99. Абрамович И. А. Некоторые направления построения графиков водоотведения для системы городской канализации / И. А. Абрамович, В. А. Штейнберг // Основные направления водоотведения очистки сточных вод и обработки осадка. Технический прогресс в области отвода и очистки городских сточных вод : всесоюз. науч.-техн. конф., Харьков, 12–14 мая 1982 г. : тез. докл. : в 2 ч. / УкркоммунНИИпроект. – Харьков, 1982. – Ч. 1. – С. 25–29.

100. Абрамович И. А. Новое в области решения схем канализации крупных городов / И. А. Абрамович // Основные проблемы развития научно-исследовательских и проектно-конструкторских работ по технологии очистки сточных вод и обработки осадка. Технический прогресс в области отвода и очистки городских сточных вод : всесоюз. науч.-техн. конф., Харьков, 14–17 апреля 1976 г. : тез. докл. : в 2 ч. / УкркоммунНИИпроект. – Харьков, 1976. – Ч. 1. – С. 17–25.

101. Абрамович И. А. Новые направления в проектировании и строительстве канализации крупных городов : практическое пособие / И. А. Абрамович, В. Ф. Шкундин. – М., 1975. – 32 с.

102. Абрамович И. А. О газовой среде в коллекторах городской канализации / И. А. Абрамович, Э. А. Ситницкая // Городское хозяйство Украины. – 1978. – № 2. – С. 31.

103. Абрамович И. А. Объединение бассейнов канализования – путь сокращения энергетических затрат / И. А. Абрамович // Основные направления развития водоснабжения, водоотведения, очистки природных и сточных вод и обработки осадка. Технический прогресс в области отвода и очистки городских сточных вод : всесоюз. науч.-техн. конф., Харьков, 14–16 мая 1986 г. : тез. докл. : в 2 ч. / УкркоммунНИИпроект. – Харьков, 1986. – Ч. 1. – С. 251–253.

104. Абрамович И. А. Основные направления научных исследований в области водоотведения / И. А. Абрамович // Основные направления водоотведения очистки сточных вод и обработки осадка. Технический прогресс в области отвода и очистки городских сточных вод : всесоюз. науч.-техн. конф., Харьков, 12–14 мая 1982 г. : тез. докл. : в 2 ч. / УкркоммунНИИпроект. – Харьков, 1982. – Ч. 2. – С. 471–481.

105. Абрамович И. А. Очистка сточных вод кожевенных заводов : монография / И. А. Абрамович. – М. : Гизлегпром, 1963. – 237 с.
106. Абрамович И. А. Повышение долговечности коллекторов водоотведения / И. А. Абрамович // Водоснабжение и санитарная техника. – 1986. – № 4. – С. 24–25.
107. Абрамович И. А. Повышение достоверности расчета сетей водоотведения / И. А. Абрамович // Водоснабжение и санитарная техника. – 1985. – № 3. – С. 4–5.
108. Абрамович И. А. Повышение надежности систем канализации при щитовой проходке основных коллекторов города / И. А. Абрамович // Проектирование и строительство коммунальных тоннелей : материалы конф. – М. : МДНТИ, 1975. – С. 104–106.
109. Абрамович И. А. Проветривание канализационных коллекторов глубокого заложения в период эксплуатации / И. А. Абрамович, В. Д. Лишбергов // Водоснабжение и санитарная техника. – 1975. – № 3. – *
110. Абрамович И. А. Прогнозирование при проектировании канализационных коллекторов / И. А. Абрамович, М. С. Винарский, Е. М. Глух // Основные направления водоотведения очистки сточных вод и обработки осадка. Технический прогресс в области отвода и очистки городских сточных вод : всесоюз. науч.-техн. конф., Харьков, 12–14 мая 1982 г. : тез. докл. : в 2 ч. / УкркоммунНИИпроект. – Харьков, 1982. – Ч. 1. – С. 7–9.
111. Абрамович И. А. Строительство системы канализации глубокого заложения в Харькове / И. А. Абрамович // Водоснабжение и санитарная техника. – 1973. – № 10. – С. 34–35.
112. Абрамович И. А. Технологические и конструктивные особенности проектирования системы канализации при строительстве коллекторных тоннелей глубокого заложения / И. А. Абрамович // К проектированию канализационных тоннелей : тез. докл. науч.-техн. конф., Москва, 23 ноября 1971 г. – М., 1971. – *
113. Абрамович И. А. Уровень значимости отдельных факторов системы водоотведения для оценки их долговечности / И. А. Абрамович, Е. М. Глух, Л. Н. Майстровская // Основные направления водоотведения очистки сточных вод и обработки осадка. Технический прогресс в области отвода и очистки городских сточных вод : всесоюз. науч.-техн. конф., Харьков, 12–14 мая 1982 г. : тез. докл. : в 2 ч. / УкркоммунНИИпроект. – Харьков, 1982. – Ч. 1. – С. 50–55.
114. Абрамович И. А. Харьков: глубокая канализация / И. А. Абрамович, Ю. Д. Матяш // Городское хозяйство Москвы. – 1974. – № 11. – С. 39–40.
115. Абрамович И. А. Экономичные коллекторы глубокого заложения / И. А. Абрамович, М. В. Герасимов // Городское хозяйство Украины. – 1974. – № 1. – С. 21–22.
116. Абрамович И. А. Эксплуатация сетей канализации с глубоким заложением сетей / И. А. Абрамович // Совершенствование эксплуатации сетей водоснабжения : материалы всесоюз. науч.-техн. семинара, Бендеры, 20–22 октября 1987 г. – М., 1987. – С. 12–13.

117. Альбоций Н. П. Анализ способов борьбы с фильтрацией вредных сточных вод из шлакоотстойников промпредприятий в подземные воды и естественные водоемы / Н. П. Альбоций // Вопросы технологии обработки воды промышленного и питьевого водоснабжения : сб. ст. – Киев, 1969. – Вып. 2. – С. 3–10.

118. Биохимическое потребление кислорода сточными водами Харькова / А. Г. Кириченко, М. В. Топчиева, М. И. Невзоров, Г. С. Пантелят // Водоснабжение и санитарная техника. – 1965. – № 4. – С. 12–14.

119. Бирка П. Важливі підземні артерії: проблеми міського господарства / П. Бирка // Вечірній Харків. – 1972. – 5 червня. – *

120. Болотских Н. С. Опыт применения локального вакуумного водопонижения при ликвидации аварий и производстве ремонтных работ на канализационных коллекторах г. Харькова / Н. С. Болотских, Е. Б. Клейн, Е. И. Олейник ; М-во ЖКХ РСФСР // Обзорная информация. – 1975. – Вып. 1. – С. 43–52. – (Серия «Водоснабжение и канализация»).

121. Бондаренко Б. А. З історії водопостачання і каналізації Харкова / Б. А. Бондаренко // Міське господарство України. – 1970. – № 2. – С. 39–40.

122. В областном комитете Народного контроля : [о состоянии строительства очистных сооружений и канализации в Харьковской области] // Красное знамя. – 1972. – 13 июля. – *

123. Виставний Г. М. Воді повертатися чистою : [про роботу виробничого управління каналізаційного господарства Харкова] / Г. М. Виставний // Міське господарство України. – 1984. – № 2. – С. 17–18.

124. Друге народження підприємства // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 15, 19.

125. Душкин С. С. Ресурсосберегающая технология очистки природных и промышленных сточных вод Харьковского региона / С. С. Душкин, Г. С. Пантелят // Харьков – XXI век : тез. докл. гор. науч.-практ. конф. по вопросам перспектив развития г. Харькова, Харьков, 22–23 июня 1993 г. / Харьков. ин-т инж. гор. хоз-ва. – Харьков : ХИИГХ, 1993. – С. 81–82.

126. Защита канализационных сетей от газовой коррозии : рекомендации по проектированию и эксплуатации / УкркоммунНИИпроект ; исп. И. А. Абрамович и др. – Харьков : Облполиграфиздат, 1991. – 24 с.

127. Зельдин Ю. Коллекторные тоннели в Харькове / Ю. Зельдин, А. Лашхи // Красное знамя. – 1969. – 29 июля. – *

128. К вопросу об инфильтрации притоков в коллекторы городской канализации / И. А. Абрамович и др. // Водоснабжение и канализация населенных мест : сб. науч. тр. / ЦНИИЭГГ инженерного оборудования. – М., 1981. – С. 22–29.

129. Каменецкий М. А. На перший план – показники якості : [успіхи бригади раціоналізаторів Харківського виробничого управління каналізаційного господарства] / М. А. Каменецкий // Міське господарство України. – 1966. – № 1. – С. 40.

130. Каналізаційне господарство міста // Історія міста Харкова ХХ століття / О. Н. Ярмиш, С. І. Посохов, А. І. Епштейн та ін. ; худож.-оформлювач І. В. Осипов. – Харків : Фоліо : Золоті сторінки, 2004. – С. 459.
131. Клейн Е. Б. Опыт эксплуатации канализационной сети Харькова / Е. Б. Клейн // Промышленные и коммунальные канализационные системы : материалы семинара. – М. : [Б. и.], 1966. – С. 31–37.
132. Клейн Ю. Б. Установка для місцевого вакуумування обводнених ґрунтів : [виробниче об'єднання каналізаційного господарства м. Харкова] / Ю. Б. Клейн, М. С. Болотських // Міське господарство України. – 1972. – № 3. – С. 28–29.
133. Колектори глибокого закладання : [про роботу управління каналізаційного господарства м. Харкова] // Міське господарство України. – 1979. – № 3. – С. 15.
134. Найбільша в Європі : [насосна станція каналізації м. Харкова] // Міське господарство України. – 1976. – № 1. – С. 4.
135. Прохоров П. Про стан каналізації Харкова / П. Прохоров // Соціалістична Харківщина. – 1956. – 6 липня. – *
136. Репенко К. Н. Харківській каналізації – 50 років / К. Н. Репенко // Міське господарство України. – 1965. – № 1. – С. 19–20.
137. Строк наближається : [споруджується надпотужна головна каналізаційна насосна станція] // Вечірній Харків. – 1974. – 4 грудня. – *
138. Щербина Д. М. Рівнемір для каналізаційної мережі : [застосування сільфонного гідростатичного рівнеміра в Харкові] / Д. М. Щербина, В. В. Федченко, А. М. Коновалов // Міське господарство України. – 1982. – № 1. – С. 18.
139. А. с. 589346 ССРСР, МКИ² Е 03 F 3/00, F 16 L 1/00. Устройство для отключения участка канализационного коллектора / Абрамович И. А., Ситницкая Э. А. (СССР) ; Гос. респ. ин-т по проект. ком. сооруж. гор. Украины. – № 2352946/29-26 ; заявл. 26.04.76 ; опубл. 25.01.78, Бюл. № 3.
140. А. с. 684106 ССРСР, МКИ² Е 03 F 7/02. Устройство для отключения участка канализационного коллектора / Абрамович И. А., Ситницкая Э. А. (СССР) ; Гос. ин-т по проект. ком. сооруж. гор. Украины, «Укрگیпрокоммунстрой». – № 2557681 ; заявл. 22.12.77 ; опубл. 05.09.79, Бюл. № 33.
141. А. с. 684377 ССРСР, МКИ² G 01 N 1/22. Устройство для дистанционного отбора проб газа / Абрамович И. А., Ситницкая Э. А., Эпштейн В. С. (СССР) ; Гос. ин-т по проект. ком. сооруж. гор. Украины. – № 2494785 ; заявл. 13.06.77 ; опубл. 05.09.79, Бюл. № 33.
142. А. с. 804576 ССРСР, МКИ³ С 02 F 3/06. Устройство для биологической очистки сточной жидкости / Абрамович И. А., Невзоров М. И., Эпштейн В. С. (СССР) ; Укр. гос. проект. и науч.-исслед. ин-т ком. сооруж. гор. – № 2805156 ; заявл. 01.08.79 ; опубл. 15.02.81, Бюл. № 6.

143. А. с. 859565 СССР, МКИ³ Е 03 F 5/10. Система полураздельной канализации / Абрамович И. А., Невзоров М. И. (СССР) ; Укр. гос. проект. и науч.-исслед. ин-т ком. сооруж. гор., «УкркоммунНИИпроект». – № 2814669/29-26 ; заявл. 03.09.79 ; опубл. 30.08.81, Бюл. № 32.

144. А. с. 874662 СССР, МКИ³ С 02 F 3/02. Устройство для биологической очистки сточной жидкости / Абрамович И. А., Невзоров М. И., Беличенко Ю. П. (СССР) ; Укр. гос. проект. и науч.-исслед. ин-т ком. сооруж. гор., «УкркоммунНИИпроект». – № 2773114 ; заявл. 25.05.79 ; опубл. 23.10.81, Бюл. № 39.

145. А. с. 960137 СССР, МКИ³ С 02 F 11/12. Способ обработки осадка первичных отстойников и избыточного ила / Абрамович И. А., Невзоров М. И., Шиндилевич Б. Л., Тырин Е. И. (СССР) ; Укр. гос. проект. и науч.-исслед. ин-т ком. сооруж. гор. – № 3244238 ; заявл. 06.02.81 ; опубл. 23.09.82, Бюл. № 35.

146. А. с. 1266115 СССР, МКИ⁴ С 02 F 3/02. Устройство для механической аэрации жидкости / Абрамович И. А., Бородин Б. П., Галин В. В., Невзоров М. И., Нечаевский М. Л., Фридман В. М. (СССР) ; Укр. гос. проект. и науч.-исслед. ин-т ком. сооруж. гор. – № 3792381 ; заявл. 24.09.84. – (не подлежит публикации – ДСП).

Кінець ХХ – початок ХХІ сторіч

З 24 лютого 1992 року підприємство має назву: Державне комунальне підприємство каналізаційного господарства «Харківкомуночиствод» (ДКПКГ «ХКОВ»).

Згідно наказу № 84 з основної діяльності від 13.02.2009 р. з 20 лютого 2009 року підприємство отримало назву: Комунальне підприємство каналізаційного господарства «Харківкомуночиствод» (КП КГ «ХКОВ»).

2001 р. – КП КГ «Харківкомуночиствод» першим в комунальному господарстві України здійснив установку теплового насоса на об'єкти системи водовідведення, використавши в якості джерела низькопотенційного тепла каналізаційні стоки.

147. Абрамович И. А. Водоснабжение и водоотведение г. Харькова в ХХІ веке / И. А. Абрамович, В. А. Петросов // Харьков – ХХІ век : тез. докл. гор. науч.-практ. конф. по вопросам перспектив развития г. Харькова, Харьков, 22–23 июня 1993 г. / Харьков. ин-т инж. гор. хоз-ва. – Харьков : ХИИГХ, 1993. – С. 74.

148. Абрамович І. О. Все починається з проекту... / І. О. Абрамович, Г. М. Семчук // Міське господарство України. – 1995. – № 3. – С. 10.

149. Абрамович И. А. Канализация города Харькова (1912–1980): опыт проектирования и строительства : монография / И. А. Абрамович. – Харьков : Основа, 1997. – 220 с.

150. Абрамович И. А. Новая стратегия проектирования и реконструкции систем транспортирования сточных вод : практическое пособие / И. А. Абрамович. – Харьков : Основа, 1996. – 316 с.

151. Абрамович І. О. Розробка інвестиційних пропозицій з створення сучасної системи мулового господарства каналізаційних очисних споруд міста Харкова / І. О. Абрамович // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2001. – Вып. 29. – С. 79–84. – (Серия «Технические науки и архитектура»).
152. Абрамович И. А. Сети и сооружения водоотведения: расчет проектирование, эксплуатация : монография / И. А. Абрамович. – Харьков : Коллегиум, 2005. – 288 с.
153. Абрамович И. А. Ситуация тупиковая? Есть пути решения проблем водопроводно-канализационного хозяйства, но их нужно захотеть увидеть : [реформирование ЖКХ] / И. А. Абрамович // Міське господарство України. – 2001. – № 3. – С. 2–5.
154. Абрамович И. А. Утилизация сточных вод (на примере г. Харькова) : монография / И. А. Абрамович. – Харьков : РИП «Оригинал», 1998. – 272 с.
155. Бабаев В. Н. Восстановление и антикоррозионная антифильтрационная защита канализационных тоннелей / В. Н. Бабаев, Д. Ф. Гончаренко // Передовые технологии в промышленности и строительстве на пороге 21 века : сб. докл. междунар. школы-семинара молодых ученых и аспирантов. – Белгород : БелТАСМ, 1998. – С. 443–447.
156. Бабаев В. Н. Восстановление и защита канализационных коллекторов методом возведения тонкостенных вторичных обделок / В. Н. Бабаев // Науковий вісник будівництва. – Харків : ХДТУБА ХОТВ АБУ, 1998. – Вип. 4. – С. 3–6.
157. Бакалин Ю. И. Совершенствование технологии ремонта канализационных сетей / Ю. И. Бакалин, В. И. Никитченко, А. М. Пахомов // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1999. – Вып. 19. – С. 90–93.
158. Бардаков В. А. Економіка водопостачання та водовідведення : навч. посібник / В. А. Бардаков ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2005. – 331 с.
159. Бардаков В. А. Канализационное хозяйство городов в условиях рынка / В. А. Бардаков // Коммунальное хозяйство городов : респуб. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1994. – Вып. 3. – С. 130–133.
160. Бардаков В. А. Канализационное хозяйство городов – производитель товарной продукции / В. А. Бардаков // Коммунальное хозяйство городов : респуб. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1995. – Вып. 4. – С. 47–48.
161. Безрук А. Ю. Использование аппаратов сухой фильтрации для очистки газовых выбросов системы водоотведения г. Харькова / А. Ю. Безрук // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2002. – Вып. 36. – С. 242–244. – (Серия «Архитектура и технические науки»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/4408/>

162. Благодарная Г. И. Анализ методов очистки высококонцентрированных сточных вод предприятий пищевой промышленности / Г. И. Благодарная, А. А. Шевченко, С. В. Лунин // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2010. – Вып. 93. – С. 176–182. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/16992/>

163. Большакова Е. С. Организация системы контроля за сбросом сточных вод промышленными предприятиями и организациями в систему водоотведения г. Харькова / Е. С. Большакова // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2000. – Вып. 25. – С. 153–156. – (Серия «Технические науки»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/5402/>

164. Булгаков В. В. Безреагентная обработка осадков городских сточных вод / В. В. Булгаков // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2000. – Вып. 23. – С. 115–118. – (Серия «Технические науки»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/5585/>

165. Буряковская Т. Харьковские стоки – это почти Азовское море : [«Харьковкоммуночиствод» за 2009 г. очистил 215 млн. кубометров сточных вод] / Т. Буряковская // Время. – 2010. – 18 февраля. – * : фото.

166. ВАТ «Харківський міський проект» : [до 75-річчя] // Ювіляри України : Події та особистості ХХІ ст. – Київ, 2007. – С. 197.

167. Величко Ю. Без докорінного реформування не обійтися : [стан та перспективи роботи підприємства «Харківкоммуночиствод»] / Ю. Величко // Панорама. – 2000. – 22 декабря. – С. 12.

168. Водопостачання і водовідведення // Харків – 350 : історія, сучасність, стратегія розвитку : іст.-екон. огляд / [В. Н. Майорченко, В. М. Бабаєв, Л. М. Шутенко, та ін.] ; за заг. ред. : В. Н. Майорченко. – Харків : Золоті сторінки, 2004. – С. 278–280.

169. Водоснабжение и водоотведение : энциклопедия. – Киев : Логос, 2002. – 488 с.

170. Волгіна Н. О. Модернізація і розвиток інфраструктури водопостачання та водовідведення на регіональному рівні / Н. О. Волгіна // Комунальне господарство міст : наук.-техн. зб. – Харків : ХНАМГ, 2010. – Вип. 96. – С. 70–75. – (Серія «Економічні науки»). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/18825/>

171. Воробьева С. «Харьковкоммуночистка»: вчера, сегодня, завтра / С. Воробьева // Слобода. – 1995. – № 2. – С. 3.

172. Гіпп Т. Р. Шляхи модернізації об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства / Т. Р. Гіпп // Інституційні та технічні аспекти реформування житлово-комунального господарства – 2005 : матеріали міжнародного конгресу 17–18 листопада 2005 р. – Київ, 2005. – С. 67–69.

173. ГКП «Харьковкоммуночиствод» // 500 влиятельных личностей : Харьков – 350 / Восточно-Украинский биограф. ин-т. – Харьков, 2004. – С. 352–353.

174. ГКП «Харьковкоммуночиствод» // 500 влиятельных личностей. Украина: регионы. Харьковская область 1932–2002 / Восточно-Украинский биограф. ин-т. – Харьков, 2002. – С. 131.

175. Гончаренко Д. Ф. Восстановление и антикоррозийная защита канализационных железобетонных коллекторов / Д. Ф. Гончаренко, Г. А. Санков, В. Н. Бабаев // Науковий вісник будівництва. – Харків : ХДТУБА ХОТВ АБУ, 1998. – Вип. 3. – С. 3–6.

176. Гончаренко Д. Ф. Восстановление несущей способности канализационных коллекторов методом возведения вторичной обделки из монолитно-прессованного бетона / Д. Ф. Гончаренко, Г. А. Санков, В. Н. Бабаев // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1998. – Вып. 15. – С. 86–89.

177. Гончаренко Д. Ф. Механическое оборудование на участках главного и дублирующего канализационных тоннелей в районе городской насосной станции / Д. Ф. Гончаренко, Г. А. Санков, И. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1998. – Вып. 15. – С. 67–71.

178. Гончаренко Д. Ф. Ремонт и восстановление канализационных сетей и сооружений / Д. Ф. Гончаренко, И. В. Коринько. – Харьков : Рубикон, 1999. – 368 с.

179. Григорян Г. В юбилейном году : [в этом году государственное коммунальное предприятие канализационного хозяйства «Харьковкоммуночиствод» отмечает юбилей – 95 лет] / Г. Григорян // Харьковские известия. – 2009. – 19 февраля. – С. 7.

180. Державне комунальне підприємство «Харківкомуночиствод» // Харків – 350. Історія, сучасність, стратегія розвитку : іст.-екон. огляд / [В. Н. Майорченко, В. М. Бабаєв, Л. М. Шутенко, та ін.] ; за заг. ред. : В. Н. Майорченко. – Харків : Золоті сторінки, 2004. – С. 161.

181. Душкін С. С. Кафедрі водопостачання, водовідведення та очищення вод Харківської національної академії міського господарства – 65 років / С. С. Душкін // Водопостачання та водовідведення. – 2010. – № 1. – С. 57–58.

182. Душкин С. С. Ликвидация засоров на водоотводящей сети / С. С. Душкин, А. Н. Коваленко // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1996. – Вып. 6. – С. 45–46.

183. Душкин С. С. Метод удаления фосфора из бытовых сточных вод с применением активированного раствора коагулянта / С. С. Душкин, А. В. Коваленко, Т. А. Шевченко // XXXV научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковской национальной академии городского хозяйства : программа и тезисы докладов : в 3 ч. – Харьков : ХНАГХ, 2010. – Ч. 1. Строительство, архитектура, экология, общественные науки. – С. 153–155.

184. Душкин С. С. Надежность работы систем водоотведения / С. С. Душкин, И. В. Коринько, А. Н. Коваленко // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1997. – Вып. 12. – С. 74–75.

185. Душкин С. С. Организация и управление системами водоснабжения и канализации / С. С. Душкин // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2002. – Вып. 46. – С. 39–41. – (Серия «Экономические науки»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/3459/>

186. Душкин С. С. Оценка степени агрессивности воздушной среды канализационного коллектора / С. С. Душкин, И. В. Коринько, А. Н. Коваленко // XXIX научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковской государственной академии городского хозяйства : программа и тезисы докладов : в 3 ч. – Харьков : ХГАГХ, 1998. – Ч. 1. Строительство, архитектура и экология. – С. 39–40.

187. Душкін С. С. Перспективи і проблеми систем водопостачання та водовідведення м. Харкова / С. С. Душкін, В. О. Ткачов // XXXI научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковской государственной академии городского хозяйства : программа и тезисы докладов : в 3 ч. – Харьков : ХГАГХ, 2002. – Ч. 1. Строительство, архитектура и экология. – С. 41–43.

188. Душкин С. С. Повышение эксплуатационной надежности канализационных трубопроводов / С. С. Душкин, И. В. Коринько, А. Н. Коваленко // XXXII научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковской государственной академии городского хозяйства : программа и тезисы докладов : в 3 ч. – Харьков : ХГАГХ, 2004. – Ч. 1. Строительство, архитектура и экология. – С. 38–39.

189. Зеленський Б. К. Деякі проблеми експлуатації каналізаційних мереж / Б. К. Зеленський // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2002. – Вып. 45. – С. 121–123. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.ksame.kharkov.ua/3321/>

190. Зеленский Б. К. Научно-технический прогресс как решающий фактор реформирования предприятий водоотведения / Б. К. Зеленский, Е. Б. Деденева // Реалізація регіональних програм реформування та розвитку житлово-комунального господарства : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., Алушта, 19–22 травня 2005 р. / Гол. упр. жит.-ком. госп-ва Харків. облдержадм., Харків. міськвиконком, Харків. нац. акад. міськ. госп-ва та ін. – Алушта : ХОНТТ КГ та ПО : ХНАМГ, 2005. – С. 90–92.

191. Зеленский Б. К. Некоторые проблемы канализования и мусороудаления городов / Б. К. Зеленский // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2004. – Вып. 57. – С. 174–177. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.ksame.kharkov.ua/3790/>

192. Каналізаційне господарство міста // Історія міста Харкова ХХ століття / О. Н. Ярмаиш, С. І. Посохов, А. І. Епштейн та ін. ; худож.-оформлювач І. В. Осипов. – Харків : Фоліо : Золоті сторінки, 2004. – С. 609.

193. Кириченко А. Бомба под городом : [проблемы харьковской канализации] / А. Кириченко // Панорама. – 1996. – № 33. – С. 5.

194. Клейн Е. Б. Внедрение автоматизированных систем контроля на объектах ГКП «Харьковкоммуночиствод» / Е. Б. Клейн // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2003. – Вып. 49. – С. 340–344. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/2969/>

195. Ключко А. Я благодарен вам за то, что о вас не вспоминают : [90-летие «Харьковкоммуночиствода»] / А. Ключко // Слобода. – 2004. – 28 декабря. – *

196. Коваленко А. Н. Аварийно-восстановительные работы на водоотводящей сети / А. Н. Коваленко // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1997. – Вып. 7. – С. 22–23.

197. Коваленко А. Н. Технологические решения, повышающие эффективность работ по ликвидации аварий на канализационных коллекторах / А. Н. Коваленко, И. В. Коринько, А. В. Коваленко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2000. – Вып. 23. – С. 3–5. – (Серия «Технические науки»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/5554/>

198. Коваленко А. Н. Усовершенствование методов удаления фосфора из бытовых сточных вод / А. Н. Коваленко, Т. А. Шевченко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2010. – Вып. 93. – С. 187–191. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/16996/>

199. Коринько И. В. Анализ факторов, влияющих на долговечность эксплуатации канализационных сетей / И. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2007. – Вып. 74. – С. 29–32. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/1396/>

200. Коринько И. В. Аэробный хемосинтез как фактор экологической водоподготовки, водоотведения и очистки сточных вод / И. В. Коринько, В. А. Юрченко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2002. – Вып. 45. – С. 82–87. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/3313/>

201. Коринько И. В. Биогенная коррозия конструкционных материалов канализационных коллекторов / И. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1997. – Вып. 11. – С. 96–101.

202. Коринько И. В. Влияние сточных вод, транспортируемых канализационными коллекторами, на создание коррозионно-агрессивной среды в этих сооружениях / И. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1997. – Вып. 11. – С. 88–92.

203. Коринько И. В. Главные направления реформирования предприятий водоотведения / И. В. Коринько // Реализация региональных программ реформирования та розвитку житлово-комунального господарства : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., Алушта, 19–22 травня 2005 р. / Гол. упр. жит.-ком. госп-ва Харків. облдержадм., Харків. міськвиконком, Харків. нац. акад. міськ. госп-ва та ін. – Алушта : ХОНТТ КГ та ПО : ХНАМГ, 2005. – С. 85–90.

204. Коринько І. В. Энергобереження – головний напрямок удосконалення діяльності підприємства водовідведення / І. В. Коринько, С. С. Піліграм, А. А. Романенко // Проблеми та перспективи енерго-, ресурсозбереження житлово-комунального господарства : матеріали II всеукр. наук.-практ. конф., Алушта, 5–9 червня 2006 р. / Центр. Правл. Наук.-техн. тов-ва ком. госп-ва та побут. обслуг., Донец. облдержадм., Харків. нац. акад. міськ. госп-ва та ін. – Алушта : ХО НТТ КГ та ПО : ХНАМГ, 2006. – С. 138–141.

205. Коринько И. В. Защита конструктивов водоотведения полимерными материалами / И. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев. : Техніка, 2000. – Вып. 22. – С. 136–140. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/12249/>

206. Коринько И. В. Итоги и перспективы : [канализационные сооружения Харькова] / И. В. Коринько // Городская газета. – 1999. – 25 ноября. – С. 4.

207. Коринько И. В. Комбинированный метод восстановления коллектора водоотведения в г. Харькове / И. В. Коринько // Галузеве машинобудування, будівництво : зб. наук. праць / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка. – Полтава, 2003. – Вип. 11. – С. 40–43.

208. Коринько И. В. Коррозионное разрушение конструкций канализационных сетей / И. В. Коринько, А. Н. Коваленко // XXXIII научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковской национальной академии городского хозяйства : программа и тезисы докладов : в 3 ч. – Харьков : ХНАГХ, 2006. – Ч. 1. Строительство, архитектура, экология. – С. 168–171.

209. Коринько И. Мы заботимся об экологической безопасности города : [канализационные сети города Харькова] / И. Коринько // Слобода. – 2006. – № 77. – 26 сентября. – С. 5.

210. Коринько И. В. Научно-технический прогресс как решающий фактор совершенствования водоотведения / И. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2004. – Вып. 57. – С. 148–152. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/3784/>

211. Коринько И. Новая концепция харьковской канализации / И. Коринько // Харьковские известия. – 2010. – 12 августа. – С. 3.

212. Коринько И. Новые времена – новые задачи : [Харьковской системе канализации и водоотведения – 85 лет] / И. Коринько // Слобода. – 1999. – 12 октября. – *

213. Коринько И. В. Обеспечение надежности эксплуатации канализационных тоннелей / И. В. Коринько, А. В. Коваленко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2001. – Вып. 27. – С. 21–25. – (Серия «Технические науки»).

214. Коринько И. В. Особенности ремонта и восстановления поврежденных канализационных сетей / И. В. Коринько, А. Н. Коваленко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2010. – Вып. 93. – С. 304–308. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/17037/>

215. Коринько И. В. Очистка дренажных сточных вод полигонов твердых бытовых отходов / И. В. Коринько, А. В. Коваленко, М. В. Солодовник // XXXV научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковской национальной академии городского хозяйства : программа и тезисы докладов : в 3 ч. – Харьков : ХНАГХ, 2010. – Ч. 1. Строительство, архитектура, экология, общественные науки. – С. 159–161.

216. Коринько И. В. Повышение эксплуатационной надежности систем водоотведения г. Харькова / И. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2003. – Вып. 49. – С. 337–340. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/2968/>

217. Коринько И. В. Покращення екологічного стану регіону / І. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2002. – Вып. 45. – С. 8–9. – (Серия «Технические науки»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/3288/>

218. Коринько И. В. Применение современных технологий восстановления конструктивов водоотведения г. Харькова / И. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2003. – Вып. 49. – С. 344–348. – (Серия «Технические науки»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/2970/>

219. Коринько І. В. Програма реформування Державного комунального підприємства міського господарства «Харківкомуночиствод» до 2010 року / І. В. Коринько // Офіційні відомості. – 2004. – 15 апреля. – С. 24.

220. Коринько И. В. Санация канализационных трубопроводов / И. В. Коринько // XXXIII научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковской национальной академии городского хозяйства : программа и тезисы докладов : в 3 ч. – Харьков : ХНАГХ, 2006. – Ч. 1. Строительство, архитектура, экология. – С. 162–164.

221. Коринько И. В. Чистота превыше всего! : [о ГКП «Харьковкомуночиствод»] / И. В. Коринько // Харьковские известия. – 2008. – 15 марта. – С. 14.

222. Косенкова В. Дело «труба» : [проблема сброса канализационных стоков с территории Темновской исправительной колонии № 100] / В. Косенкова // Харьковские известия. – 2010. – 29 июля. – С. 3.

223. Косенкова В. КП «Харьковкомуночиствод»: незаметная, но нужная работа / В. Косенкова // Харьковские известия. – 2010. – 18 февраля. – С. 2.

224. КП «Харьковводоканал» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://hkov.kharkov.ua/>

225. Крамаренко Л. В. Оценка факторов надежности и долговечности канализационных сетей / Л. В. Крамаренко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2000. – Вып. 22. – С. 120–122. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/12173/>

226. Моделирование восстановления инфраструктуры водопроводно-канализационного хозяйства г. Харькова при реализации энергосберегающих проектов / Л. Н. Шутенко, В. И. Торкатюк, Н. П. Пан и др. // Энергосбережение. Энергетика. Энергоаудит. – 2006. – № 7. – С. 29–38.

227. Назаренко О. Я. К вопросу о реформировании ГКП «Харьковкоммуночиствод» / О. Я. Назаренко // Проблемы реализации реформирования отрасли ЖКХ : материалы всеукр. науч.-практ. конф., Харьков, 27–28 ноября 2003 г. / Гос. ком. Украины по вопр. жил.-ком. хоз-ва, Харьков. облгосадм., Харьков. горисполком, Харьков. гос. акад. гор. хоз-ва. – Харьков : ХГАГХ, 2003. – С. 156–158.

228. Обезвоживание осадков сточных вод г. Харькова на центрифугальной установке ОГШ-459У с использованием катионных флокулянтов / В. В. Сачко, А. С. Ютина, А. Л. Китаев и др. // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1998. – Вып. 14. – С. 78–80.

229. Образование экологически опасных газообразных соединений при транспортировании сточных вод канализационными сетями / В. А. Юрченко, А. Н. Коваленко, С. С. Пилиграмм, Н. М. Дводненко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2007. – Вып. 74. – С. 68–73. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/1478/>

230. Переработка полимерных отходов для нужд водоотведения / И. В. Коринько, С. С. Пилиграмм, Н. П. Горох и др. // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1999. – Вып. 20, ч. 1. – С. 98–104.

231. Перспективы использования полимерных композиционных материалов / И. В. Коринько, Н. П. Горох, А. Н. Коваленко и др. // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2006. – Вып. 67. – С. 337–340. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/1890/>

232. Петросов В. А. Принципы альтернативной трансформации предприятий водопроводно-канализационного хозяйства в ходе реорганизации и реструктуризации / В. А. Петросов // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2003. – Вып. 52. – С. 3–11. – (Серия «Экономические науки»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/2747/>

233. Пилиграмм С. С. Методология комплексной диагностики и прогноза надежности бетонных сетей водоотведения / С. С. Пилиграмм, Б. К. Зеленский // Интеграция в Европейский Союз через экологические форумы общественных инициатив : материалы междунар. практ. семинара. – Харьков, 2005. – С. 51–53.

234. Пилиграмм С. С. Реформирование предприятий системы водоотведения – путь к повышению их инвестиционной привлекательности / С. С. Пилиграмм, В. Д. Гончаренко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка. 2004. – Вып. 57. – С. 169–174. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/3788/>
235. Піліграм С. С. Екологічна безпека як фактор комунальної технології / С. С. Піліграм, Б. К. Зеленський, І. В. Корінько // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1998. – Вып. 15. – С. 3–8.
236. Применение геоинформационных систем в работе аварийно-диспетчерской службы в системах водоотведения / И. В. Коринько, Г. В. Никитенко, Ю. В. Ярошенко, Э. Ю. Шевченко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка. 2010. – Вып. 93. – С. 236–241. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/17022/>
237. Проблемы харьковских канализационных коллекторов / В. Я. Бабиченко, Н. П. Водовозов, М. Г. Дюженко и др. // Коммунальное хозяйство городов : респуб. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1997. – Вып. 8. – С. 56–60.
238. Проектування мереж водовідведення стічних вод міста : навч. посібник / С. М. Епоян, І. В. Корінько, В. Г. Слепцов та ін. ; Харків. держ. техн. ун-т буд-ва та архіт. – Харків : Каравела, 2004. – 121 с. : іл.
239. Разработка и апробация комплексной неразрушающей диагностики эксплуатационной надежности и экологической безопасности систем водоотведения / И. В. Коринько, С. С. Пилиграмм, А. Н. Коваленко, В. А. Юрченко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка. 2007. – Вып. 74. – С. 53–58. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/1475/>
240. Разработка технологий изготовления крышек люков и решеток дождеприемников ливневой канализации из отходов полимерных материалов : техн. отчет / В. Л. Авраменко, Н. П. Горох, И. В. Коринько и др. – Харьков : КП КХ «ХКОВ» : НТУ «ХПИ», 2006. – 140 с.
241. Рациональная эксплуатация и развитие систем водоснабжения и водоотведения : в 3 т. : учеб. пособие / А. Г. Евдокимов, Н. И. Самойленко, И. В. Коринько, В. Н. Кузнецов. – Харьков : ХТУРЭ, 1998. – Т. 2. Автоматизация процессов водоотведения. – 342 с.
242. Рациональная эксплуатация и развитие систем водоснабжения и водоотведения : в 3 т. : учеб. пособие / А. Г. Евдокимов, Н. И. Самойленко, И. В. Коринько, В. Н. Кузнецов. – Харьков : ХТУРЭ, 2000. – Т. 3. Альтернативные подходы. – 264 с.
243. Реалізація інноваційного проекту реформування підприємства водовідведення : конспект лекцій / І. В. Корінько, Б. К. Зеленський, М. П. Пан, О. Ю. Шевченко ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 124 с.

244. Розробка інвестиційних пропозицій з створення сучасної системи мулового господарства каналізаційних очисних споруд міста Харкова / І. О. Абрамович, І. Л. Бондар, Н. С. Пучко та ін. // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2001. – Вып. 29. – С. 79–84. – (Серия «Технические науки»).

245. Сашо А. Дома затопляться больше не будут: принята в эксплуатацию новая линия канализации; продолжается гражданско-жилищное строительство / А. Сашо // Время. – 2000. – 20 июля. – *

246. Ситницкая Э. А. Оценка влияния тяжелых металлов на качество осадков канализационных очистных сооружений г. Харькова / Э. А. Ситницкая, Е. С. Большакова // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2001. – Вып. 29. – С. 69–70. – (Серия «Технические науки»).

247. Собелевский В. Операция «Санация» : [с научным подходом к процессу санации разветвленной канализационной сети Харькова] / В. Собелевский // Вечерний Харьков. – 2001. – 3 июля. – *

248. Солодовник М. В. Реагентный метод очистки сточных вод полигонов твердых бытовых отходов / М. В. Солодовник // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2010. – Вып. 93. – С. 286–289. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/17032/>

249. Технологии и оборудование промышленной переработки полимерных отходов : учеб. пособие / И. В. Коринько, Н. П. Горох, В. А. Вороненко и др. ; под. общ. ред. : И. В. Коринько, Н. П. Горох. – 2-е изд., перераб. и доп. – Харьков : ГКП КХ «ХКОВ» : ХНАГХ, 2008. – 293 с.

250. Технологические основы промышленной переработки отходов мегаполиса : учеб. пособие / А. В. Гриценко, Н. П. Горох, Н. В. Внукова и др. ; под. общ. ред. : А. В. Гриценко, И. В. Коринько, А. Н. Туренко. – Харьков : ХНАДУ, 2005. – 340 с.

251. Технологія відновлення трубопроводу водовідведення відкритим способом у м. Харкові / В. І. Шматченко, В. С. Шмуклер, Д. Ф. Гончаренко, А. О. Добряев // Будівництво України. – 2006. – № 5. – С. 15–19.

252. Тростянец Ю. Без канализации нет цивилизации : [городская канализация] / Ю. Тростянец // Вечерний Харьков. – 2003. – 5 августа. – *

253. Трофимова А. И вода становится чистой : [«Харьковкоммуночиствод»] / А. Трофимова // Европа – международный центр. – 2006. – № 3. – С. 140.

254. «Харківкоммуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – 152 с.

255. «Харьковкоммуночиствод» стоит на страже экологической безопасности : [харьковской канализации – 95 лет] // Вечерний Харьков : спецвыпуск. – 2009. – 17 декабря. – С. 5.

256. Холманская Л. Научный подход к канализации : [«Харьковкоммуночиствод»] / Л. Холманская // Вечерний Харьков. – 2005. – 29 октября. – С. 3.

257. Чернова Н. Авария на канализационных сетях Коминтерновского р-на оперативно ликвидирована / Н. Чернова // Слобода. – 1999. – 26 февраля. – С. 1.

258. Чорний Д. М. Міське господарство Харкова початку ХХ століття: питання про темпи розвитку / Д. М. Чорний // Вісник Харківського державного університету. – Харків : Основа, 1996. – Вип. 1 (387). Історія України. – С. 36–45.

259. Чорний Д. М. Харків початку ХХ століття: історія міста, долі людей / Д. М. Чорний. – Харків, 1995. – 117 с.

260. Шевченко М. Дорога в цивілізацію лежить через каналізацію / М. Шевченко // Слобода. – 2005. – 13 декабря. – С. 5.

261. Шевченко Т. А. Повышение надежности удаления биогенных элементов из бытовых сточных вод с применением активированных растворов реагентов / Т. А. Шевченко // XXXV научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковской национальной академии городского хозяйства : программа и тезисы докладов : в 3 ч. – Харьков : ХНАГХ, 2010. – Ч. 1. Строительство, архитектура, экология, общественные науки. – С. 167–168.

262. Шевченко Т. А. Теоретические предпосылки повышения надежности удаления биогенных элементов из бытовых сточных вод с применением активированных растворов реагентов / Т. А. Шевченко // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2010. – Вып. 93. – С. 215–220. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/17013/>

263. Експлуатація каналізаційних мереж : учебное пособие / С. С. Душкин, Ю. В. Ярошенко, А. Н. Коваленко, Г. И. Благодарная. – Харьков : ХНАГХ, 2004. – 190 с.

264. Эпоян С. М. Исследование влияния гидромеханических характеристик флокул на процесс интенсификации очистки городских сточных вод / С. М. Эпоян, Г. С. Пантелят // Коммунальное хозяйство городов : респ. межвед. науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 1997. – Вып. 8. – С. 66–68.

265. Юрченко В. А. Нормирование концентрации азотсодержащих соединений при приеме сточных вод в городскую канализацию / В. А. Юрченко, И. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка. 2010. – Вып. 93. – С. 58–62. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/33269/>

266. Яковенко Н. М. Водоснабжение, водоотведение, трубы, монтаж санитарно-технических устройств, их ремонт и эксплуатация / Н. М. Яковенко. – Харьков : Форт, 2010. – 340 с.

267. Ярошенко Ю. В. Особенности испытаний канализационных сетей / Ю. В. Ярошенко // XXXIII научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковской национальной академии городского хозяйства : программа и тезисы докладов : в 3 ч. – Харьков : ХНАГХ, 2006. – Ч. 1. Строительство, архитектура, экология. – С. 166–168.

268. Ясинский В. Санитарные артерии города : [«Харьковкоммуночистводу» исполнилось 85 лет] / В. Ясинский // Время. – 1999. – 12 октября. – *

269. Ясинский В. Чтобы не болели у города «почки» : [канализационное хозяйство города] / В. Ясинский // Время. – 1995. – 4 июля. – *

270. Пат. 2027676 Российская Федерация, МПК С 02 F 1/18, В 01 D 24/16. Бытовой фильтр / Абрамович И. А., Волик Ю. И. (Украина); Укр. гос. науч.-исслед. ин-т прогрес. техн. в ком. хоз-ве. – № 4909598/26; заявл. 11.02.91; опубл. 27.01.95, Бюл. № 3.

271. Пат. 33841 А Україна, МПК С 02 F 1/48. Спосіб підготовки розчину алюмомісного коагулянту для освітлення природних і стічних вод / Душкін С. С., Сорокіна К. Б., Благодарна Г. І. (Україна), Аль Аззам Мухаммед (Йорданія); Харків. дер. акад. міськ. госп-ва. – № 99042184; заявл. 19.04.99; опубл. 15.02.01, Бюл. № 1.

272. Пат. 38471 А Україна, МПК С 02 F 1/48. Спосіб приготування розчину поліакриламідного флокулянту для очищення природних і стічних вод / Душкін С. С., Благодарна Г. І., Сорокіна К. Б. (Україна); Харків. держ. акад. міськ. госп-ва. – № 2000074049; заявл. 10.07.00; опубл. 15.05.01, Бюл. № 4.

273. Пат. 42566 Україна, МПК В 29 В 7/00. Спосіб виготовлення будівельних матеріалів і конструкцій із полімерних відходів / Корінько І. В., Горох М. П., Корінько В. І., Швець Л. М. (Україна). – № u200901442; заявл. 20.02.09; опубл. 10.07.09, Бюл. № 13.

274. Пат. 43849 Україна, МПК Е 03 F 7/00. Пристрій для відключення каналізаційного трубопроводу квартирного підключення / Корінько І. В., Онацький П. І., Борісевич Д. Є. (Україна); КП «Харківводоканал». – № u200801252; заявл. 01.02.08; опубл. 10.09.09, Бюл. № 17.

275. Пат. 45046 Україна, МПК С 02 F 1/48. Спосіб доочистки стічних вод від сполук фосфору / Душкін С. С., Коваленко О. М., Шевченко Т. О., Благодарна Г. І., Ярошенко Ю. В., Линник Г. О. (Україна); Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – № u200904768; заявл. 15.05.09; опубл. 26.10.09, Бюл. № 20.

276. Пат. 45190 Україна, МПК С 02 F 1/48. Спосіб очищення стічних вод полігонів твердих побутових відходів / Душкін С. С., Корінько І. В., Солодовник М. В., Ткачов В. О., Душкін С. С. (мол.) (Україна); Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – № u200905845; заявл. 09.06.09; опубл. 26.10.09, Бюл. № 20.

277. Пат. 45813 Україна, МПК С 02 F 1/48. Пристрій для активації розчинів реагентів / Душкін С. С., Беляєв В. І., Сорокіна К. Б., Благодарна Г. І., Тихонюк В. О. (Україна); Харків. держ. акад. міськ. госп-ва. – № 2001074831; заявл. 10.07.01; опубл. 15.04.02, Бюл. № 4.

278. Пат. 50678 Україна, МПК Е 03 F 7/00. Установа для відключення каналізаційного трубопроводу квартирного підключення / Корінько І. В., Онацький П. І., Орішкин Д. О., Онацький О. П., Степанов О. В. (Україна); КП «Харківводоканал». – № u200911344; заявл. 09.11.09; опубл. 25.06.10, Бюл. № 12.

279. Пат. 51598 Україна, МПК Е 03 F 3/00. Спосіб механічної прочистки каналізаційного трубопроводу / Забелін С. А., Сторожук Ю. В., Власенко О. М., Булгаков В. В. (Україна); КП «Харківводоканал». – № u201000158; заявл. 11.01.10; опубл. 26.07.10, Бюл. № 14.

280. Пат. 53298 Україна, МПК С 02 F 1/48. Спосіб очистки стічних вод від біогенних елементів / Душкін С. С., Корінько І. В., Коваленко О. М., Благодарна Г. І., Шевченко Т. О., Солодовник М. В., Душкін С. С. (мол.) (Україна) ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – № а200811455 ; заявл. 23.09.08 ; опубл. 11.10.10, Бюл. № 19.

281. Пат. 84931 Україна, МПК G 01 N 27/26, G 01 N 33/39, G 01 N 17/00, G 01 F 23/29. Пристрій для визначення параметрів стану споруд із бетону, які зазнають впливу сірчано-кислотної агресії «Корозиметр бетону» / Юрченко В. О., Корінько І. В., Михайленко В. Г., Коваленко О. М., Піліграм С. С., Зеленський Б. К., Бригада О. В., Онацький П. І., Борісевич Д. Є. (Україна) ; КП «Харківводоканал». – № а200613363 ; заявл. 18.12.06 ; опубл. 10.12.08, Бюл. № 23.

282. Пат. 86545 Україна, МПК С 02 F 1/48. Спосіб очищення води від дисперсних домішок / Душкін С. С., Благодарна Г. І., Солодовник М. В., Шевченко Т. О., Душкін С. С. (мол.) (Україна) ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – № а200804945 ; заявл. 16.04.08 ; опубл. 27.04.09, Бюл. № 8.

283. Пат. 87178 Україна, МПК С 09 L 23/06, С 08 L 25/00, С 01 В 39/00, С 01 В 33/36. Полімерна композиція для виготовлення будівельних матеріалів і конструкцій / Корінько І. В., Горох М. П., Корінько В. І., Тимошенко В. В., Швець Л. М., Піліграм С. С. (Україна). – № а200707823 ; заявл. 11.07.07 ; опубл. 25.06.09, Бюл. № 12.

284. Пат. 88934 Україна, МПК Е 02 D 29/12. Люк оглядового колодязя підземних інженерних комунікацій / Корінько І. В., Горох М. П., Корінько В. І., Хромих В. В., Решта К. Є., Солодов В. Г., Піліграм С. С. (Україна). – № а200707819 ; заявл. 11.07.07 ; опубл. 10.12.09, Бюл. № 23.

Сучасність

Рішенням Харківської міської ради № 577/11 від 23 грудня 2011 року КП КГ «Харківкомуночиствод» перейменовано в КП «Харківводоканал» у зв'язку з концентрацією комунальних підприємств «Харківкомуночиствод» і «ВТП «Вода» з метою приведення назви відповідно до діяльності.

Зараз на підприємстві працює 4 Лауреата Державної премії у галузі науки та техніки, 1 доктор технічних наук, 15 кандидатів технічних наук.

285. Буряковская Т. Водопровод + канализация = «Харьковводоканал» : [с 1 октября КП КХ «Харьковкоммуночиствод» и КП ПТП «Вода» вошли в состав единого водопроводно-канализационного предприятия «Харьковкоммуночиствод» (в будущем будет переименовано в «Харьковводоканал»)] / Т. Буряковская // Время. – 2011. – 5 октября. – С. 1 : фото.

286. Влияние охлаждения сточных вод на экологические и эксплуатационные характеристики водоотведения / А. Н. Коваленко, В. А. Юрченко, А. В. Коваленко, Е. С. Лебедева // Вода. Экология. Общество : материалы IV междунар. науч.-техн. конф., Харьков, 20–21 марта 2014 г. / Харьков. облгос. админ., Укр. асоц. предпр. водопр.-канал. хоз-ва «Укрводоканалэкология», Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова и др. – Харьков : ХНУГХ, 2014. – С. 73–76. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/77>

287. Водовідведення та очистка стічних вод міста. Курсове і дипломне проектування. Приклади та розрахунки : навч. посібник / О. А. Василенко, С. М. Епоян, І. В. Корінько та ін. – Київ ; Харків : КНУБА : ХНУБА : ТО Ексклюзив, 2012. – 540 с.

288. Душкин С. С. Очистка дренажных сточных вод / С. С. Душкин, М. В. Дегтярь // Вода. Экология. Общество : материалы IV междунар. науч.-техн. конф., Харьков, 20–21 марта 2014 г. / Харьков. облгос. админ., Укр. асоц. предпр. водопр.-канал. хоз-ва «Укрводоканалэкология», Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова и др. – Харьков : ХНУГХ, 2014. – С. 88–90. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/85>

289. Избаш М. Ю. Внедрение инновационной системы аэрации для снижения эксплуатационных затрат и повышение эффективности биологической очистки сточных вод / М. Ю. Избаш, С. В. Лунин, Е. А. Янчак // Вода. Экология. Общество : материалы IV междунар. науч.-техн. конф., Харьков, 20–21 марта 2014 г. / Харьков. облгос. админ., Укр. асоц. предпр. водопр.-канал. хоз-ва «Укрводоканалэкология», Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова и др. – Харьков : ХНУГХ, 2014. – С. 130–132. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/113>

290. Инвестиционная составляющая инновационных проектов, направленных на повышение энергоэффективности, надежности функционирования и экологической безопасности предприятия водопроводно-канализационного хозяйства / И. В. Коринько, Ю. В. Ярошенко, С. И. Третьяков, Г. И. Благодарная // Вода. Экология. Общество : материалы IV междунар. науч.-техн. конф., Харьков, 20–21 марта 2014 г. / Харьков. облгос. админ., Укр. асоц. предпр. водопр.-канал. хоз-ва «Укрводоканалэкология», Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова и др. – Харьков : ХНУГХ, 2014. – С. 139–143. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/132>

291. Использование фенольных сточных вод коксохимического производства в оборотных системах водоснабжения / В. Н. Бабаев, С. В. Нестеренко, В. А. Ткачев, Е. П. Смилка // Экология и промышленность. – 2013. – № 1. – С. 65–69.

292. Картографічні матеріали у складі проектної документації ЦДНТА України : довідник / уклад. : А. О. Алексеєнко, М. А. Малишев, О. Є. Дождьева, Є. В. Семенов. – Харків : ЦДНТА України, 2012. – 464 с.

293. Комплексная диагностика состояния сетей водоснабжения и водоотведения / И. В. Коринько, С. С. Пилиграмм, С. М. Эпоян и др. // Комунальне господарство міст : наук.-техн. зб. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – Вип. 110. – С. 70–76. – (Серія «Технічні науки та архітектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/34586/>

294. Коринько И. В. Технологии обеззараживания сточных вод / И. В. Коринько, А. Н. Коваленко // Вода. Экология. Общество : материалы IV междунар. науч.-техн. конф., Харьков, 20–21 марта 2014 г. / Харьков. облгос. админ., Укр. асоц. предпр. водопр.-канализ. хоз-ва «Укрводоканалэкология», Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова и др. – Харьков : ХНУГХ, 2014. – С. 10–11. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/84>

295. Косенкова В. Выгодное партнерство : [Коммунальные предприятия Харькова КП КХ «Харьковкоммуночиствод» и КП ПТП «Вода» получили технику производства Харьковского тракторного завода] / В. Косенкова // Харьковские известия. – 2011. – 9 июня. – С. 1, 2 : фото.

296. КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – 28 с.

297. Панасенко Ю. А. Водоснабжение и водоотведение малых населенных пунктов / Ю. А. Панасенко, И. В. Коринько // Вода. Экология. Общество : материалы IV междунар. науч.-техн. конф., Харьков, 20–21 марта 2014 г. / Харьков. облгос. админ., Укр. асоц. предпр. водопр.-канализ. хоз-ва «Укрводоканалэкология», Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова и др. – Харьков : ХНУГХ, 2014. – С. 19–21. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/120>

298. Полимерные трубы для устройства канализационных сетей / С. М. Эпоян, О. Г. Исакиева, В. Е. Сорокина и др. // Комунальне господарство міст : наук.-техн. зб. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – Вип. 112. – С. 73–77. – (Серія «Технічні науки та архітектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/35687/> ; Применение пластмасс в строительстве и городском хозяйстве : материалы XI Междунар. науч.-техн. интернет-конф., Харьков, 25 ноября – 25 декабря 2013 г. / Харьков. обл. територ. отд-ние акад. стр-ва Украины, Жилинский ун-т (Словакия), Варненский свобод. ун-т им. Черноризца Храбра (Болгария), Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова. – Харьков : ХНУГХ, 2014. – С. 106–109.

299. Ресурсосберегающие технологии очистки сточных вод : монография / С. С. Душкин, А. Н. Коваленко, М. В. Дегтярь, Т. А. Шевченко ; Харьков. нац. акад. гор. хоз-ва. – Харьков : ХНАГХ, 2011. – 146 с. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/23382/>

300. Сергеева В. Объединение состоялось : [о ликвидации в Харькове коммунального предприятия ПТП «Вода» и создании единого водопроводно-канализационного предприятия «Харьковкоммуночиствод»] / В. Сергеева // Харьковские известия. – 2011. – 6 октября. – С. 2 ; фото.

301. Шевченко Е. Ю. Досвід та перспективи здійснення концентрації КП ВТП «Вода» і КП КГ «Харківкомуночиствод» / Е. Ю. Шевченко // Комунальне господарство міст : наук.-техн. зб. – Харків : ХНАМГ, 2012. – Вип. 104. – С. 75–81. – (Серія «Економічні науки»). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/538>

302. Шевченко Т. А. Метод удаления соединений фосфора из бытовых сточных вод / Т. А. Шевченко // XXXVI научно-техническая конференция преподавателей, аспирантов и сотрудников Харьковской национальной академии городского хозяйства : программа и тезисы докладов : в 3 ч. – Харьков, 2012. – Ч. 1. Строительство, архитектура, экология, общественные науки. – С. 144–145.

303. Шевченко Т. А. Ресурсосберегающая технология очистки сточных вод от биогенных элементов / Т. А. Шевченко // Перспективы развития территорий: теория и практика : материалы междунар. науч.-практ. интернет-конф. студ., аспирантов и мол. ученых, Харьков, 5–30 ноября 2013 г. / Ин-т эконом. уральского отдел. РАН, Казах. эконом. ун-т им. Турара Рыскулова, Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова и др. – Харьков : ХНУГХ, 2013. – С. 113–115. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/67>

304. Пат. 59868 Україна, МПК Е 03 F 1/00. Установка для проведения мониторингу стану каналізаційного колектора / Онацький П. І., Борисевич А. Є. (Україна) ; КП «Харківводоканал». – № u201006690 ; заявл. 31.05.10 ; опубл. 10.06.11, Бюл. № 11.

305. Пат. 84484 Україна, МПК Е 03 F 1/00. Установка для огляду внутрішньої поверхні каналізаційного трубопроводу / Онацький П. І., Демиденко В. М., Копилев А. С. (Україна) ; КП «Харківводоканал». – № u201304401 ; заявл. 08.04.13 ; опубл. 25. 10. 13, Бюл. № 20.

306. Пат. 103295 Україна, МПК С 02 F 1/48. Спосіб приготування розчину алюмовмісного коагулянту для очищення природних і стічних вод / Епоян С. М., Душкін С. С. (мол.) ; Харк. держ. техн. ун-т буд-ва та архит. – № u201210965 ; 19.09.12 ; опубл. 29.09.13, Бюл. № 18.

307. Пат. 103698 Україна, МПК С 02 F 1/48. Пристрій для активації розчинів реагентів / Епоян С. М., Душкін С. С. (мол.), Шевченко Т. О., Айрапетян Т. С. ; Харків. держ. техн. ун-т буд-ва та архит., Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – № a201203185 ; заявл. 19.03.12 ; опубл. 11.11.13, Бюл. № 21.

III. Комплекси

Комплекс «Харківводовідведення»

Комплекс «Харківводовідведення» – один із найважливіших і найчисельніших підрозділів КП «Харківводоканал». Головні функції його роботи: прийняття, транспортування та перекачування стічних вод.

До складу комплексу «Харківводовідведення» входить єдиний в Україні спеціалізований мобільний підрозділ – дільниця надзвичайних ситуацій, яка використовується для локалізації та ліквідації аварійних ситуацій, а також для робіт з відкачування на внутрішньобудинкових мережах каналізації. Підрозділ забезпечено автомобільною технікою, вітчизняними та зарубіжними дизель-електростанціями, радіостанціями, комп'ютерами, засобами для відкачування українського та зарубіжного виробництва. У роботі використовуються насоси різної потужності, пересувні електростанції, пластикові трубопроводи, гофровані шланги та ін. На комплексі введена в промислове використання геоінформаційна система мереж каналізації Харкова з використанням графічної інформації для диспетчерської служби, ремонтно-експлуатаційних дільниць щодо ліквідації аварійних ситуацій та вирішення ряду інших технічних завдань.

308. Комплекс «Харківводовідведення» // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 79–95.

309. Комплекс «Харківводовідведення» // КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – С. 22.

Комплекс біологічної очистки «Диканівський»

У 1914 році в Харкові був введений в експлуатацію перший комплекс очисних споруд Головної біостанції потужністю 8 тис. м³ стічної рідини на добу. В 1974 році на комплексі побудована Головна насосна станція, яка за своєю проектною потужністю в 1,5 млн м³ на добу фактично є найпотужнішою в Україні і займає друге місце в Європі. Сьогодні комплекс являє собою високорозвинене, добре оснащене виробництво з перекачування та очищення стічних вод. До його складу входять: Головна насосна станція, цехи механічної та біологічної очистки, ремонтний та електроцехи, цех хлорного господарства, хіміко-бактеріологічна лабораторія та інші підрозділи.

310. Адамович Т. «Непотопляемые» насосы на Диканевке : [о пуске в эксплуатацию новых агрегатов] / Т. Адамович // Харьковские известия. – 2013. – 9 июля. – С. 2.

311. Біденко М. Диканівська аварія : [кінець гігантоманії, літо 1995 року] / М. Біденко // Слобідський край. – 2005. – 15 січня. – С. 5.

312. Борисов А. Улица Свободная в плену канализации : [небывалый ливень в Харькове: из-за затопления станций остановлено метро, подмыт мост, соединяющий Алексеевку с городом, вышли из строя очистные сооружения на Диканевке] / А. Борисов // Время. – 1995. – 1 июля. – *

313. Буряковская Т. «Диканевка» Харькову больше не грозит : [дублирующий канализационный коллектор на подходе к Диканевке уже построен] / Т. Буряковская // Время. – 2009. – 4 февраля. – С. 2.

314. Вальчак А. Диканевка: шесть лет спустя / А. Вальчак // Слобода. – 2001. – 6 июля. – *
315. Генкин А. А это просто дождь прошел ... : [авария на Диканевке] / А. Генкин // Время. – 1995. – 18 июля. – *
316. Диканівка // Губернатор / І. М. Кулінич. – Харків, 1998. – С. 134–143.
317. «Диканівка» не повториться ... [10 років тому Харків пережив підступну примху природи] // Слобідський край. – 2005. – 6 квітня. – С. 1.
318. «Диканівська» аварія // Історія міста Харкова ХХ століття / О. Н. Ярмиш, С. І. Посохов, А. І. Епштейн та ін. ; худож.-оформлювач І. В. Осипов. – Харків : Фоліо : Золоті сторінки, 2004. – С. 606–607.
319. Казак Р. Научит ли беда? : [авария на Диканевке требует серьезно заняться коммунальным хозяйством города] / Р. Казак // Время. – 1995. – 8 августа. – *
320. Клепцов А. Уникальный эксперимент едва не закончился экологической катастрофой : [авария на Диканевке] / А. Клепцов // Время. – 1995. – 19 августа. – *
321. Комплекс біологічної очистки «Диканівський» // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 97–109.
322. Комплекс біологічної очистки «Диканівський» // КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – С. 24.
323. Коринько И. В. Применение современных программных продуктов при автоматизации технологических процессов на комплексе биологической очистки «Диканевский» / И. В. Коринько // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2007. – Вып. 74. – С. 80–84. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://eprints.kname.edu.ua/1481/>
324. Костенко А. Как живешь, Диканевка? : [о работе комплекса биологической очистки «Диканевский»] / А. Костенко // Харьковские известия. – 2008. – 26 февраля. – С. 3.
325. Манив Р. Чтобы не повторилось прошлое : [«Харьковкомуночиствод»] / Р. Манив // Слобода. – 1996. – 27 июля. – *
326. Наперекор стихии : [уроки ликвидации аварии на главной канализационной насосной станции г. Харькова] / редкол. : Е. Пирятенец (гл. ред.), И. В. Коринько, С. С. Пилиграмм и др. – Харьков : Дуэт, 2005. – 461 [12] с. : ил.
327. Плоскін В. Диканівська аварія – результат багатьох прорахунків : [погляд на катастрофу дворічної давності] / В. Плоскін // Панорама. – 1997. – № 26. – С. 2.
328. Погорелая И. «ЧП» не местного масштаба : [авария на Диканевке очистных сооружений городской канализационной сети] / И. Погорелая // Слобода. – 1995. – 5 июля. – *
329. Слободяник С. Еще раз о Диканевке : [проблемы Харьковской канализации] / С. Слободяник // Медіаполіс. – 1996. – № 1–2. – С. 70–71.

330. Солдатенко Я. Большая чистка : [новый блок по очистке сточных вод мощностью 100 тыс. кубометров в сутки начал работать на комплексе биологической очистки сточных вод «Диканевский»] / Я. Солдатенко // Вечерний Харьков. – 1997. – 26 декабря. – *

331. Топоркова Н. Диканевка: 10 лет спустя / Н. Топоркова // Время. – 2005. – 30 июня. – С. 2.

332. Топоркова Н. Меры приняты, но проблемы остаются : [Диканевка: год спустя] / Н. Топоркова // Время. – 1996. – 20 июля. – *

333. Тур М. Большая победа на Диканевке : [вступила в строй вторая очередь блока мощностью в 100 тыс. кубометров в сутки] / М. Тур // Слобода. – 1996. – 21 декабря. – * : фото [2].

334. Управление хозяйственной инфраструктурой мегаполиса в чрезвычайных ситуациях: опыт принятия решений и направления совершенствования : [авария на Диканевской ГКНС] / В. Н. Бабаев, И. В. Коринько, С. С. Пилиграмм, Б. К. Зеленский // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – Киев : Техніка, 2006. – Вып. 69. – С. 58–67. – (Серия «Технические науки и архитектура»). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/3379>

335. Ясинский В. Лучше правда, даже если она и не утешает : [авария на Диканевке] / В. Ясинский // Время. – 1995. – 25 июля. – *

Комплекс біологічної очистки «Безлюдівський»

Комплекс біологічної очистки Безлюдівський введено в експлуатацію в 1933 році. Його поява була викликана необхідністю обслуговування швидко зростаючого Харкова, розвитком промислових підприємств. З 2004 р. на цьому комплексі успішно працює єдиний в Україні цех механічного зневоднення осаду. Введено в експлуатацію 4,2 га мулових майданчиків на штучній основі, з системою вертикального і горизонтального дренажу. Реконструйовані й успішно працюють 2 насосні станції відкачки дренажних вод з мулових полів та ін.

336. Андриенкова А. Отходы – на пользу экономике : [на комплексе биологической очистки «Безлюдовский» КП КХ «Харьковкоммуночиствод» испытали итальянское оборудование, позволяющее утилизировать отходы экологически безопасным способом] / А. Андриенкова // Харьковские известия. – 2010. – 27 июля. – С. 2. : фото.

337. Бобок С. «Харьковкоммуночиствод» вложился в экологию : [введен в эксплуатацию цех по обезвоживанию илового осадка на комплексе биологической очистки «Безлюдовский»] / С. Бобок // Объектив-но. – 2005. – 3–9 января. – С. 5.

338. Бредіхін М. Прискорити спорудження біостанцій / М. Бредіхін // Соціалістична Харківщина. – 1956. – 18 серпня. – *

339. Грешилов Б. Харьковчане первыми в стране внедряют уникальную технологию: на комплексе биоочистки «Безлюдовский» КП КХ «Харьковкоммуночиствод» прошли испытания по термической утилизации осадка сточных вод в рамках реализации 2 этапа экологического инвестиционного проекта «Усовершенствование системы илового хозяйства канализационных очистных сооружений города Харькова» / Б. Грешилов // Вечерний Харьков. – 2010. – 27 июля. – С. 2.

340. Комплекс біологічної очистки «Безлюдівський» // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 111–119.

341. Комплекс біологічної очистки «Безлюдівський» // КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – С. 25.

342. Сучкова Н. Г. Обработка осадка сточных вод с использованием биотехнологии для производства органо-минеральных удобрений : [перспективы для Безлюдовских очистных сооружений] / Н. Г. Сучкова // Интеграция в Европейский Союз через экологические форумы общественных инициатив : материалы междунар. практ. семинара. – Харьков, 2005. – С. 102–117.

Комплекс спецмашин і механізмів

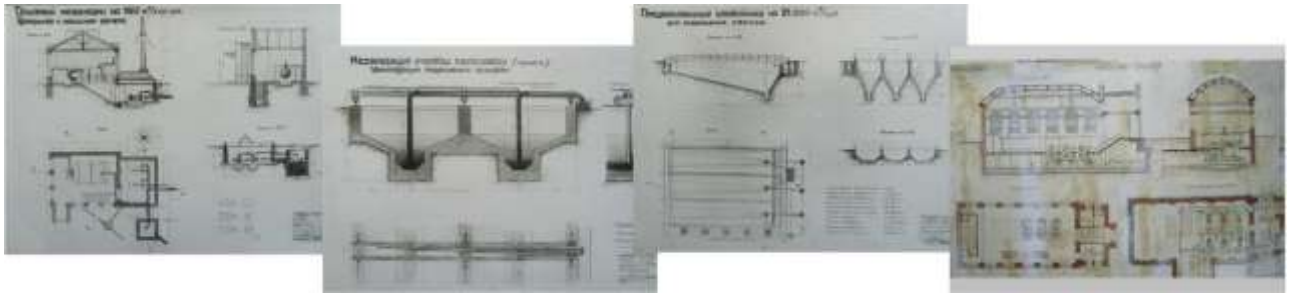
2004 р. – створено новий підрозділ «Комплекс спецмашин і механізмів». Сьогодні автопарк підприємства нараховує більше 400 одиниць автотранспорту

343. Комплекс спецмашин і механізмів // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 138–147.

344. Комплекс спецмашин і механізмів // КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – С. 26.

IV. Картографічні матеріали каналізаційних мереж м. Харкова

Джерела цього розділу взято з довідкового видання «Картографічні матеріали у складі проектної документації ЦДНТА України : довідник / уклад. : А. О. Алексеєнко, М. А. Малишев, О. Є. Дождьева, Є. В. Семенов. – Київ : ЦДНТА України, 2012. – 464 с.». Усі дані подано згідно оригіналу карт.

345. (2187) Схема водоснабження, обводнення и каналізації г. Харькова

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 3, арк. 1 в, 1958 р.

Карта входить до загальної записки проектного завдання проекту водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, складеного працівниками Українського відділення ВДПІ Гідроенергопроект (м. Харків). На схематичній карті Харківської обл. позначено водогони, канали, вдсх, запроєктовані для забезпечення водою м. Харків.

Фото, чорнило, олівець; 1:100 000; 220x162 мм (С. 254).

346. (2193) Водоснабжение, обводнение и канализация г. Харькова. Зона санохраны 1-го и 2-го пояса водозабора на р. Сиверский Донец

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 112, арк. 163, 1957 р.

Карта входить до частини проектного завдання водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, присвяченої визначенню охоронної зони Сіверсько-Донецького водогону. Дослідження проведено працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). Водогін, яким здійснювалося водопостачання м. Харків, вирішено реконструювати і розширити. Документ є схематичною картою басейну р. Сіверський Донець, на якій позначено межі сан.-охоронних зон реконструйованого водогону.

Світлокопія, кольорові олівці; 1:250 000; 425x615 мм (С. 254)

347. (2199) Расположение объектов инженерно-геологических изысканий к генеральной схеме водоснабжения, регулирования рек и канализации г. Харькова

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 142, арк. 13, 1957 р.

Карта входить до частини ген. схеми водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, присвяченої вивченню інженерно-геологічних умов для обґрунтування будівництва споруд водоводу. Проект розроблено працівниками Українського відділення ВДПІ Гідроенергопроект (м. Харків). Документ є картою Харківської обл., на якій позначено місця проведення інженерно-геологічних досліджень. У складанні документа брав участь інженер В. Н. Полтавцева.

Калька, туш; б. м-бу; 330x315 мм (С. 255).

348. (2201) Схема водоснабження, обводнення и каналізації г. Харькова

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 147, арк. 34, 1958 р.

Карта входить до пояснювальної записки щодо вибору створу Кочетоцького вдсх на р. Сіверський Донець, розробленої для ген. схеми водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, складеного працівниками Українського відділення ВДП Гідроенергопроект (м. Харків). На схематичній карті Харківської обл. позначено водогони, канали, вдсх, запроектовані для забезпечення водою населених пунктів.

Світлокопія, туш, кольорова туш, акварель; 1:300 000; 1100x810 мм (С. 255).

349. (2316) Участок полей фільтрації у Безлюдовской біологіческой станції

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 106, арк. 78, 1957 р.

План входить до пояснювальної записки щодо геологічних і гідрологічних умов полів фільтрації, яку складено в рамках проекту влаштування господарчої каналізації м. Харків, працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). Проектом передбачено будівництво додаткових полів фільтрації в мережі харківської каналізації. Документ є планом ділянки полів фільтрації біологічної ст. в смт Безлюдівка Харківського р-ну Харківської обл., яку за одним з варіантів проекту планувалося розширити у бік Зміївського шосе. У складанні документа брали участь геолог Комличенко, геодезисти Рак, Черняк.

Світлокопія, туш, кольорові олівці; 1:2 000; 755x895 мм (С. 268).

350. (2317) План участка для проектування полів фільтрації в р-не ст. Безлюдовка

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 106, арк. 84, 1957 р.

План входить до пояснювальної записки щодо геологічних і гідрологічних умов полів фільтрації, яку складено в рамках проекту влаштування господарчої каналізації м. Харків, працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). Проектом передбачено будівництво додаткових полів фільтрації в мережі харківської каналізації. Документ є планом ділянки поблизу смт Безлюдівка Харківської обл., на якій за одним із варіантів проекту заплановано розмістити поля фільтрації. У складанні документа брали участь геолог Комличенко, геодезисти Рак, Черняк.

Світлокопія, туш, акварель; 1:2 000; 560x675 мм (С. 268).

351. (2318) План болота в р-не Безлюдовских полів фільтрації

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 106, арк. 85, 1957 р.

План входить до пояснювальної записки щодо геологічних і гідрологічних умов полів фільтрації, яку складено в рамках проекту влаштування господарчої каналізації м. Харків, працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). Документ є планом заболоченої правої притоки бал. Жихор в р-ні смт Безлюдівка Харківського р-ну Харківської обл. У складанні документа брали участь геолог Комличенко, геодезисти Рак, Черняк.

Світлокопія, туш, акварель; 1:5 000; 530x572 мм (С. 268).

352. (2319) Почвенный план полів фільтрації (участок № 1)

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 108, арк. 54, 1959 р.

План входить до пояснювальної записки щодо ґрунтово-меліоративних умов полів фільтрації, яку складено в рамках проекту влаштування господарчої каналізації м. Харків, працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України

Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). Документ є планом ґрунтів ділянки поблизу смт Безлюдівка Харківського р-ну Харківської обл., на якій за одним із варіантів проекту заплановано розмістити поля фільтрації. На плані позначено місця проведення випробувань для визначення коефіцієнту фільтрації ґрунту. У складанні документа брали участь ГП К. М. Співаков, ст. інженер-ґрунтознавець М. Г. Ніколаєв, інженер-хімік З. О. Фіолетова.

Світлокопія, туш, гуаш; 1:2 000; 770x890 мм (С. 268).

353. (2320) Площадка очисних споруд каналізації в р-не Безлюдівки

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 160, арк. 8, 1957 р.

План входить до проектної завдання промислового водопостачання м. Харків, виконаного працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). Проектним завданням передбачено реконструкцію і розширення очисних каналізаційних споруд м. Харків. Документ є генеральним планом запроєктованої біологічної очисної ст. в смт Безлюдівка Харківського р-ну Харківської обл. У складанні документа брали участь ГП М. Г. Нечитайло, інженери Пайтерова, Ромась.

Світлокопія, акварель; 1:1 000; 1323x600 мм (С. 268).

354. (2321) Схема розположення водомерного поста и гидроствора на р. Уди у с. Безлюдівки

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 252, арк. 152, 1960 р.

План входить до звіту про гідрометричні роботи на р. Сіверський Донець, р. Ніжеголь, р. Уди і р. Лопань, складеного працівниками Українського відділення Всесоюзного ордена Леніна ПВДІ Гідропроєкт ім. С. Я. Жука (м. Харків), для проекту водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків. Документ є схематичним планом ділянки русла р. Уди поблизу смт Безлюдівка Харківського р-ну Харківської обл., на якому позначено місцезнаходження посту гідрометричних досліджень.

Світлокопія; 1:25 000; 190x288 мм (С. 268–269).

355. (2432) Схема водоснабження, обводнення и каналізації г. Первомайська

Ф. Р-3, к. 1-321, оп. 13, од. зб. 17, арк. 15, 1963 р.

Схематична карта входить до локальної схеми комплексного використання та охорони водних ресурсів Харківського економічного р-ну, складеної працівниками Українського відділення Всесоюзного ордена Леніна ПВДІ Гідропроєкт ім. С. Я. Жука (м. Харків). На карті м. Первомайський Харківської обл. позначено траси водоводів, запроєктованих для задоволення потреб у технічному і побутовому водопостачанні міста на перспективу до 1980 р.

Калька, туш; б. м-бу; 1170x465 мм (С. 281).

356. (2441) Жилпоселок в райцентре Печеніги. Водопровод и каналізація. План с сетями водопровода и каналізації проектуемого поселка

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 200, арк. 35, 1958 р.

План входить до техн. проекту водопостачання і каналізації смт Печеніги Харківської обл., розробленого працівниками Українського відділення ВДПІ Гідроенергопроект (м. Харків). На плані смт Печеніги Харківської обл. позначено наявні і запроєктовані мережі водопроводу і каналізації. У складанні документа брали участь старш. інженер А. Е. Вініковецький, інженери А. І. Тиріна, І. В. Глебова.

Світлокопія; 1:1 000; 810x600 мм (С. 282).

357. (2508) Схема водоснабження, обводнення и каналізації г. Харькова

Ф. Р-3, к. 1-321, оп. 13, од. зб. 17, арк. 8, 1963 р.

Схематична карта входить до локальної схеми комплексного використання та охорони водних ресурсів Харківського економічного р-ну, складеної працівниками Українського відділення Всесоюзного ордена Леніна ПВНДІ Гідропроєкт ім. С. Я. Жука (м. Харків). На карті м. Харків позначено траси водоводів, запроєктованих для задоволення потреб у технічному і побутовому водопостачанні міста на перспективу до 1980 р.

Калька, туш; б. м-бу; 1070x776 мм (С. 290).

358. (2511) Схема водоснабження, регулювання рек и каналізації. План

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 65, арк. 3, 1957 р.

План входить до проектного завдання водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, складеного працівниками Харківського відділення ДНДПВІ Водоканалпроект. Документ є схематичним планом м. Харків, на якому позначено наявні і запроєктовані до будівництва або реконструкції крупні мережі каналізації і водопроводу, а також русла річок і гідроспоруд на них. У складанні документа брали участь ГП Н. Погірко, старш. інженер В. Герасимов, інженери Е. Гінзбург, І. Ю. Саратов, Л. Дробот, С. Шевченко.

Світлокопія, кольорові олівці; 1:100 000; 1103x637 мм (С. 290–291).

359. (2526) Выкопировка из плана г. Харькова в месте размещения насосной станции № 12 (Залютинской)

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 105, арк. 25, 1957 р.

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов трас і майданчиків каналізаційних споруд проектного завдання влаштування господарчої каналізації м. Харків, розробленого працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). На плані позначено споруди насосної ст. № 12 Південного (Залютинського) колектора, запроєктованої по вул. Е. Тельмана у м. Харків. У складанні документа брали участь ГП М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.

Світлокопія, туш; 1:2 000; 375x275 мм (С. 292).

360. (2527) Выкопировка из плана г. Харькова в месте размещения насосной станции № 11 (Филипповской)

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 105, арк. 27, 1957 р.

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов трас і майданчиків каналізаційних споруд проектного завдання влаштування господарчої каналізації м. Харків, розробленого працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). На плані позначено споруди насосної ст. № 11 колектора у с-щі Філіпівка (тепер у складі м. Харків). У складанні документа брали участь ГП М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.

Світлокопія, туш; 1:2 000; 370x270 мм (С. 292).

361. (2528) Выкопировка из плана г. Харькова в месте перехода Дмитриевского коллектора под рекой Лопань

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 105, арк. 29, 1957 р.

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов трас і майданчиків каналізаційних споруд проектного завдання влаштування господарчої каналізації м. Харків, розробленого працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). На плані позначено трасу

Дмитріївського каналізаційного колектора по вул. Дмитріївська у м. Харків. У складанні документа брали участь ГП М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.
Світлокопія, туш; 1:2 000; 180x285 мм (С. 292).

**362. (2529) Выкопировка из плана г. Харькова в месте перехода Плехановского разгрузочного коллектора под железнодорожными путями
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 105, арк. 30, 1957 р.**

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов трас і майданчиків каналізаційних споруд проектного завдання влаштування господарчої каналізації м. Харків, розробленого працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдїпрокомунбуд (м. Харків). На плані позначено трасу Плеханівського каналізаційного колектора по вул. Георгіївська у м. Харків. У складанні документа брали участь ГП М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.
Світлокопія, туш; 1:2 000; 180x285 мм (С. 292).

**363. (2530) Перевалочная база на ст. «Индустриальная». Схема расположения
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 114, арк. 31, 1957 р.**

План входить до частини проектного завдання проекту водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, присвяченої організації транспортних потоків для проведення буд. робіт. Документ розроблено працівниками Українського відділення ВДП Гідроенергопроект (м. Харків). Документ є планом перевалочної бази будівельних матеріалів для будівництва гідроспоруд В'ялівського вдсх на р. В'ялій, запроєктованої на ст. Індустріальна Південної залізниці у м. Харків. У складанні документа брали участь керівник проекту організації робіт Ф. Є. Поліщук, керівник інж. групи І. С. Владимиров.
Світлокопія, чорнило; б. м-бу; 750x290 мм (С. 292).

**364. (2531) Выкопировка из плана г. Харькова в месте перехода разгрузочного коллектора от кожзавода «Большевик» под рекой Харьков
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 105, арк. 33, 1957 р.**

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов трас і майданчиків каналізаційних споруд проектного завдання влаштування господарчої каналізації м. Харків, розробленого працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдїпрокомунбуд (м. Харків). На плані позначено наявні і запроєктовані споруди каналізаційного колектора шкіряного заводу «Більшовик» по вул. Шевченка у м. Харків. У складанні документа брали участь ГП М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.
Світлокопія, туш; 1:2 000; 180x280 мм (С. 293).

**365. (2532) Выкопировка из плана г. Харькова в месте перехода Старомосковского разгрузочного коллектора под р. Немышль
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 105, арк. 34, 1957 р.**

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов трас і майданчиків каналізаційних споруд проектного завдання влаштування господарчої каналізації м. Харків, розробленого працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдїпрокомунбуд (м. Харків). На плані позначено наявні і запроєктовані споруди Старомосковського каналізаційного колектора по вул. Сергієвська у м. Харків. У складанні документа брали участь ГП М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.
Світлокопія, туш; 1:2 000; 180x267 мм (С. 293).

**366. (2533) Схема расположения участка Журавлевской насосной станции
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 105, арк. 35, 1957 р.**

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов трас і майданчиків каналізаційних споруд проектного завдання влаштування господарчої каналізації м. Харків, розробленого працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). На плані позначено наявні і запроектовані споруди Журавльовського каналізаційного колектора по вул. Шевченка у м. Харків. У складанні документа брали участь ГПІ М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.

Світлокопія, туш; 1:2 000; 490x285 мм (С. 293).

**367. (2534) Выкопировка из плана г. Харьков в месте перехода напорного трубопровода от насосной станции № 9 под р. Немышль
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 105, арк. 36, 1957 р.**

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов трас і майданчиків каналізаційних споруд проектного завдання влаштування господарчої каналізації м. Харків, розробленого працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). На плані позначено наявні і запроектовані споруди напірного трубопроводу від насосної ст. № 9 (Моїсеївська) по вул. Половецька у м. Харків. У складанні документа брали участь ГПІ М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.

Світлокопія, туш; 1:2 000; 182x287 мм (С. 293).

**368. (2535) Выкопировка из плана г. Харьков в месте перехода напорного трубопровода от насосной станции № 9 под железнодорожными путями
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 105, арк. 37, 1957 р.**

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов трас і майданчиків каналізаційних споруд проектного завдання влаштування господарчої каналізації м. Харків, розробленого працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). На плані позначено наявні і запроектовані споруди напірного трубопроводу від насосної ст. № 9 (Моїсеївська) по Зміївському шосе у м. Харків. У складанні документа брали участь ГПІ М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.

Світлокопія, туш; 1:2 000; 186x286 мм (С. 293).

**369. (2536) Выкопировка из плана г. Харьков в месте размещения насосной станции № 5 (Основянской)
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 105, арк. 38, 1957 р.**

План входить до проектного завдання влаштування господарчої каналізації м. Харків, розробленого працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків). На плані позначено наявні і запроектовані споруди насосної ст. № 5 (Основ'янської), розташованої по вул. Жихорська у м. Харків. У складанні документа брали участь ГПІ М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.

Світлокопія, туш; 1:2 000; 183x285 мм (С. 293).

**370. (2539) Саржин-Ярское вдсх. Чаша вдсх. Карта фактического материала
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 127, арк. 2, 1957 р.**

Карта входить до проектного завдання водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, розробленого працівниками Українського відділення ВДПІ Гідроенергопроект (м. Харків). На карті басейну запроєктованого Саржин-Ярського вдсх на р. Саржинка у м. Харків позначено місця проведення інженерно-геологічних досліджень. У складанні документа брали участь голов. геолог В. С. Мартинов, технічний керівник М. А. Кульков, геолог Кузнецова.

Калька, туш; 1:25 000; 900x520 мм (С. 293).

**371. (2540) Схема топографо-геодезических работ на Немышлянском вдсх в 1957 г.
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 128, арк. 7, 1957 р.**

План входить до матеріалів досліджень, проведених під час топографо-геодезичного вивчення території Харківської обл. для проекту водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків. Проект розроблено працівниками Українського відділення ВДПІ Гідроенергопроект (м. Харків). На плані зпроєктованого Немышлянського вдсх на р. Немышля у м. Харків позначено місця проведення інженерно-геологічних досліджень. У складанні документа брав участь топограф А. М. Пільчук.

Калька, туш, олівець, кольорові олівці; 1:25 000; 253x355 мм (С. 294).

**372. (2541) п. Алексеевка. г. Харьков
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 128, арк. 28, 1959 р.**

План входить до матеріалів досліджень, проведених під час топографо-геодезичного вивчення території Харківської обл. для проекту водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків. Проект розроблено працівниками Українського відділення ВДПІ Гідроенергопроект (м. Харків). На плані с-ща Олексіївка (тепер у складі м. Харків) позначено місця проведення інженерно-геологічних досліджень. У складанні документа брав участь топограф П. С. Наседкін.

Калька, туш; 1:2 000; 600x600 мм (С. 294).

**373. (2543) Схема регулирования харьковских рек в пределах города
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 171, арк. 25, 1957 р.**

План входить до частини проектного завдання водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, присвяченої відведенню земель під гідроспоруди та оцінювання будівель, які підлягають захисту. Документ складено працівниками Харківського відділення ДНДПВІ Водоканалпроект. На плані м. Харків позначено наявні і запроєктовані споруди на водоймищах, призначені для реалізації програми регулювання міських річок. Прибережні міські території розподілено на зони, на яких виявлено об'єкти, що підлягають захисту від затоплень, або об'єкти, які згідно з проектом, планувалося знести. У складанні документа брали участь ГП Н. Погібко, старш. інженер В. Герасимов.

Світлокопія, туш, кольорові олівці; 1:20 000; 960x785 мм (С. 294).

**374. (2546) План пруда № 2 в Даниловском лесничестве
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 182, арк. 6, 1953 р.**

План входить до ген. схеми водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків. Документ розроблено працівниками ДПІ Укрлісбудпроект (м. Київ), є планом запроєктованого ставка поблизу с. Велика Данилівка (тепер у складі м. Харків), на якому позначено гідроспоруди, необхідні для його створення. У складанні документа брали участь ГП Шейфер, інженер Білінова.

Калька, туш; 1:2 000; 583x560 мм (С. 294).

375. (2547) План пруда № 1 в Даниловском лесничестве

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 182, арк. 11, 1953 р.

План входить до ген. схеми водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків. Документ розроблено працівниками ДПІ Укрлісбудпроект (м. Київ), є планом запроєктованого ставка поблизу с. Велика Данилівка (тепер у складі м. Харків), на якому позначено гідроспоруди, необхідні для його створення. У складанні документа брали участь ГП Шейфер, інженер Блінова.

Калька, туш; 1:2 000; 625x570 мм (С. 294).

376. (2548) План пруда № 3 в Даниловском лесничестве

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 182, арк. 14, 1953 р.

План входить до ген. схеми водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків. Документ розроблено працівниками ДПІ Укрлісбудпроект (м. Київ), є планом запроєктованого ставка поблизу с. Велика Данилівка (тепер у складі м. Харків), на якому позначено гідроспоруди, необхідні для його створення. У складанні документа брали участь ГП Шейфер, інженер Блінова.

Калька, туш; 1:2 000; 552x322 мм (С. 294).

377. (2549) План пруда № 4

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 182, арк. 28, 1953 р.

План входить до ген. схеми водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків. Документ розроблено працівниками ДПІ Укрлісбудпроект (м. Київ), є планом запроєктованого ставка поблизу с. Велика Данилівка (тепер у складі м. Харків), на якому позначено гідроспоруди, необхідні для його створення. У складанні документа брали участь ГП Шейфер, інженер Блінова.

Калька, туш; 1:2 000; 692x600 мм (С. 294).

378. (2550) Благоустройство набережных харьковских рек. Река Харьков

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 183, арк. 37–41, 1957 р.

План входить до частини проектного завдання водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, присвяченої благоустрою міських набережних, складеної працівниками Харківського філ. Українського державного Інституту з проектування міст Діпромисто. На плані позначено елементи благоустрою набережної р. Харків у межах міста (огородження берегів, пішохідні доріжки, зелені насадження, місця відпочинку, сходи до води тощо). У складанні документа брали участь ГП А. Г. Крикін, керівник інж. групи А. С. Проскурнін, архітектор І. Д. Овсянніков, інженери А. М. Феденко, Г. В. Козлов.

Світлокопія; 1:2 000; 850x290 мм, 1120x407 мм, 940x290 мм, 990x370 мм, 1040x660 мм (С. 295).

379. (2551) Благоустройство набережных харьковских рек. Река Лопань

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 183, арк. 42–48, 1957 р.

План входить до частини проектного завдання водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, присвяченої благоустрою міських набережних, складеної працівниками Харківського філ. Українського державного Інституту з проектування міст Діпромисто. На плані позначено елементи благоустрою набережної р. Лопань у межах міста (огородження берегів, транспортні шляхи та тротуари, зелені насадження, місця відпочинку, сходи до води тощо). У складанні документа брали участь ГП А. Г. Крикін, керівник інж. групи А. С. Проскурнін, архітектор І. Д. Овсянніков, інженери А. М. Феденко, Г. В. Козлов.

Світлокопія; 1:2 000; 1120x340 мм, 1220x350 мм, 1195x290 мм, 1190x287 мм, 1060x290 мм, 1235x285 мм, 1665x475 мм (С. 295).

380. (2552) Благоустройство набережных харьковских рек. Река Немышль

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 183, арк. 49–52, 1957 р.

План входить до частини проектного завдання водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, присвяченої благоустрою міських набережних, складеної працівниками Харківського філ. Українського державного Інституту з проектування міст Діпромісто. На плані позначено елементи благоустрою набережної р. Немышля у межах міста (огородження берегів, пішохідні доріжки, зелені насадження, місця відпочинку, сходи до води тощо). У складанні документа брали участь ГП А. Г. Крикін, керівник інж. групи А. С. Проскурнін, архітектор І. Д. Овсянніков, інженери А. М. Феденко, Г. В. Козлов.

Світлокопія; 1:2 000; 1285x367 мм, 1008x290 мм, 1037x365 мм, 1186x365 мм, (С. 295).

381. (2553) Благоустройство набережных харьковских рек. Река Уды

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 183, арк. 53–57, 1957 р.

План входить до частини проектного завдання водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків, присвяченої благоустрою міських набережних, складеної працівниками Харківського філ. Українського державного Інституту з проектування міст Діпромісто. На плані позначено елементи благоустрою набережної р. Уди у межах міста (огородження берегів, пішохідні доріжки, зелені насадження, місця відпочинку, сходи до води тощо). У складанні документа брали участь ГП А. Г. Крикін, керівник інж. групи А. С. Проскурнін, архітектор І. Д. Овсянніков, інженери А. М. Феденко, Г. В. Козлов.

Світлокопія; 1:2 000; 1490x380 мм, 750x370 мм, 1010x290 мм, 835x390 мм, 990x625 мм (С. 295).

382. (2554) Выкопировка из плана площадки насосной станции № 14

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 193, арк. 9, 1958 р.

План входить до звіту про інженерно-геологічні умови майданчика артезіанської водопровідної ст. № 14, складеного працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків) в рамках техн. проекту водопостачання, регулювання річок і каналізації м. Харків. Проектом передбачено розширення артезіанського водогону, збільшення продуктивності наявних водогінних ст. і побудову двох нових станцій. Документ є оглядовим планом майданчика ст. № 14, запроектованого на території сучасного Олексіївського житлового масиву у м. Харків. У складанні документа брали участь ГП Степченко, геолог Комличенко.

Світлокопія, туш; 1:2 000; 192x285 мм (С. 295).

383. (2555) Канализация узла насосной станции № 9. План самотечных коллекторов и напорных трубопроводов

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 198, арк. 15, 1958 р.

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов майданчиків каналізаційних споруд, розробленої працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків) для техн. проекту влаштування харківської господарчої каналізації. На плані позначено майданчик насосної ст. № 9 на правому березі р. Лопань по вул. Моїсеївська в м. Харків. У складанні документа брали участь ГП М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.

Світлокопія, туш; 1:1 000; 1485x288 мм (С. 295).

**384. (2556) План Дмитриевского разгрузочного коллектора
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 198, арк. 16–17, 1958 р.**

План входить до пояснювальної записки щодо інженерно-геологічних умов майданчиків каналізаційних споруд, розробленої працівниками Державного республіканського Інституту з проектування комунальних споруд міст України Укрдіпрокомунбуд (м. Харків) для техн. проекту влаштування харківської господарчої каналізації. На плані позначено трасу Дмитріївського каналізаційного колектора, по вул. Дмитріївська у м. Харків. У складанні документа брали участь ГП М. Г. Нечитайло, проектувальник Рейсберг.

Світлокопія, туш; 1:2 000; 680x290 мм, 760x290 мм (С. 295).

**385. (2557) Расчистка русла р. Харьков от р. Вялый до Журавлевского водоема
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 218, арк. 20, 1976 р.**

План входить до техн. проекту розчищення русла р. Харків на ділянці від струмка В'ялий до Журавльовського вдсх, розробленого працівниками Українського відділення Всесоюзного ордена Леніна ПВНДІ Гідропроєкт ім. С. Я. Жука (м. Харків). Проєкт є деталізацією ген. схеми регулювання річок і каналізації м. Харків. На плані р. Харків позначено ділянки на руслі, що спрямляються або укріплюються, а також пішохідні та автодорожні мости, заплановані до реконструкції. У складанні документа брав участь ГП В. А. Мешков.

Світлокопія; 1:10 000; 1225x290 мм (С. 295).

**386. (2558) Регулирование русла реки Харьков от ручья Вялый до Журавлевского водоема. План русла реки с прибрежной полосой
Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 221, арк. 8–13, 1975 р.**

План входить до техн. проекту розчищення русла р. Харків на ділянці від струмка В'ялий до Журавльовського вдсх, розробленого працівниками Українського відділення Всесоюзного ордена Леніна ПВНДІ Гідропроєкт ім. С. Я. Жука (м. Харків). Проєкт є деталізацією ген. схеми регулювання річок і каналізації м. Харків. Документ є топографічним планом русла р. Харків. У складанні документа брали участь ГП В. А. Мешков, голов. геодезист експедиції С. І. Бугаєнко, начальник партії Юдін.

Калька, туш, олівець; 1:2 000; 1190x455 мм, 940x457 мм, 920x455 мм, 1175x415 мм, 1210x442 мм, 920x470 мм (С. 295).

**387. (2561) Расчистка русла р. Харьков от р. Вялый до Журавлевского водоема.
Схематическая геологическая карта**

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 221, арк. 18, 1976 р.

Карта входить до техн. проекту розчищення русла р. Харків на ділянці від струмка В'ялий до Журавльовського вдсх, розробленого працівниками Українського відділення Всесоюзного ордена Леніна ПВНДІ Гідропроєкт ім. С. Я. Жука (м. Харків). Проєкт є деталізацією ген. схеми регулювання річок і каналізації м. Харків. Документ є схематичною геологічною картою русла р. Харків. У складанні документа брали участь голов. геолог С. В. Кухтій, керівник інж. групи Л. С. Гінько, голов. геолог експедиції Шипов.

Світлокопія; 1:10 000; 660x613 мм (С. 296).

**388. (2562) Расчистка русла р. Харьков от р. Вялый до Журавлевского водоема.
Схематическая геоморфологическая карта**

Ф. Р-3, к. 1-326, оп. 14, од. зб. 221, арк. 19, 1976 р.

Карта входить до техн. проекту розчищення русла р. Харків на ділянці від струмка В'ялий до Журавльовського вдсх, розробленого працівниками Українського відділення Всесоюзного ордена Леніна ПВНДІ Гідропроєкт ім. С. Я. Жука (м. Харків). Проєкт є деталізацією ген. схеми регулювання річок і каналізації м. Харків. Документ є схематичною геоморфологічною картою

русла р. Харків. У складанні документа брали участь голов. геолог С. В. Кухтій, керівник інж. групи Л. С. Гінько, голов. геолог експедиції Шипов.
Світлокопія; 1:10 000; 610x630 мм (С. 296).

**389. (2634) Проект устройства канализации во владении Н. Ф. Лезель г. Харьков, Черноглазовская ул. Дом № 6. План местности
Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 1, арк. 1, 1914 р.**

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу домоволодіння Н. Ф. Лезель по вул. Черноглазівській № 6 (тепер вул. Маршала Бажанова) у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків. У складанні документа брав участь голов. інженер каналізації
Д. Черкес.

Калька, туш, акварель; б. м-бу; 408x330 мм (С. 303).

**390. (2635) План дворового места Евангелической Лютеранской церкви и Вознесенской женской гимназии
Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 2, арк. 1, 1914 р.**

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу Лютеранської церкви і Вознесенської жіночої гімназії по вул. Гоголя у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків. На план нанесено особисту печатку інженера-технолога А. В. Вольберга.

Калька, туш, кольорова туш; б. м-бу; 194x308 мм (С. 303).

**391. (2636) Проект устройства канализаций в Вознесенкой женской гимназии и пастырском доме Евангелической Лютеранской церкви
Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 2, арк. 2, 1914 р.**

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу Вознесенської жіночої гімназії і житлового будинку пастиря Лютеранської церкви по вул. Гоголя у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків. У складанні документа брав участь голов. інженер каналізації
Д. Черкес.

Папір, туш, акварель, кольорова туш; б. м-бу; 215x305 мм (С. 303).

**392. (2637) План дворового места с постройками на нем принадлежащего инженеру Н. Я. Зайковскому находящегося в части г. Харькова на ул. Гоголя № 10. Выкопировка из плана г. Харькова
Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 3, арк. 2, 1914 р.**

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу домоволодіння інженера Н. Я. Зайківського по вул. Гоголя № 10 у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків.

Калька, туш, акварель; б. м-бу; 205x275 мм (С. 303).

**393. (2638) Генеральный план дворового места принадлежащего г-же А. М. Ланге по Чернышевской улице № 39
Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 4, арк. 4, 1914 р.**

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу домоволодіння А. М. Ланге по вул. Чернишевській № 39 у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків. У складанні документа брав участь голов. інженер каналізації Д. Черкес.

Калька, туш, акварель; б. м-бу; 207x324 мм (С. 304).

394. (2639) **Выкопировка части гор. Харькова с показанием дворового места Александры Семеновны Румянцевой на углу Ветеринарной ул. № 15 и Чернышевской № 38**

Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 5, арк. 2, 1915 р.

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу домоволодіння О. С. Румянцевой по вул. Чернишевській № 38 і Ветеринарній (тепер вул. Іванова) у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків.

Калька, туш; б. м-бу; 220x310 мм (С. 304).

395. (2640) **Выкопировка части гор. Харькова с показанием дворового места доктора И. И. Маклецова по Чернышевской ул. № 47**

Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 6, арк. 2, 1915 р.

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу домоволодіння доктора І. І. Маклецова по вул. Чернишевській № 47 у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків.

Калька, туш; б. м-бу; 220x310 мм (С. 304).

396. (2641) **Выкопировка из плана г. Харькова с показанием по Чернышевской улице под № 47 дворового места Елены Николаевны Тихоновой, владелице дома умершего Ивана Александровича Тихонова**

Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 8, арк. 2, 1915 р.

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу домоволодіння О. М. Тихоновой по вул. Чернишевській № 47 у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків. У складанні документа брав участь технік В. Александров.

Калька, туш, акварель; б. м-бу; 220x310 мм (С. 304).

397. (2642) **Проект присоединения к городской канализации дворового места домовладелицы Марии Самсоновны Ендовицкой по Черноглазовской улице № 15 в г. Харькове. План части г. Харькова**

Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 9, арк. 3, 1916 р.

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу домоволодіння М. С. Єндовицької по вул. Черноглазівській № 15 (тепер вул. Маршала Бажанова) у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків. У складанні документа брав участь голов. інженер каналізації Д. Черкес.

Калька, туш; б. м-бу; 405x340 мм (С. 304).

398. (2643) **Проект канализации владения доктора Ряснянского по Черноглазовской улице № 17. План части г. Харькова. План дворовой сети**

Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 10, арк. 3, 1917 р.

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу домоволодіння доктора Ряснянського по вул. Черноглазівській № 17 (тепер вул. Маршала Бажанова) у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків. У складанні документа брав участь голов. інженер каналізації Д. Черкес.

Калька, туш, кольорова туш; б. м-бу; 405x315 мм (С. 304).

399. (2644) Проект канализации дома «Гринберг и Гликен» бывшей Козлова по Сумской ул. № 29, г. Харьков

Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 11, арк. 1, 1918 р.

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу будинку «Грінберг і Глікен» по вул. Сумській № 29 у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків.

Калька, туш, кольорова туш; б. м-бу; 205x292 мм (С. 304).

400. (2645) Выкопировка из плана г. Харькова с показанием владения «Гринберг и Гликен» бывшей Козлова по Сумской ул. № 29

Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 11, арк. 3, 1918 р.

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу будинку «Грінберг і Глікен» по вул. Сумській № 29 у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків.

Калька, туш, кольорова туш; б. м-бу; 205x290 мм (С. 304).

401. (2646) Исполнительный проект канализации во владении «Делового клуба» ул. К. Либкнехта № 29. План дворового участка

Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 11, арк. 12, 1926 р.

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу будинку «Ділового клубу» по вул. К. Лібкнехта № 29 (тепер вул. Сумська) у м. Харків. Документ виготовлений в Бюро каналізації м. Харків. У складанні документа брав участь голов. інженер каналізації Д. Черкес.

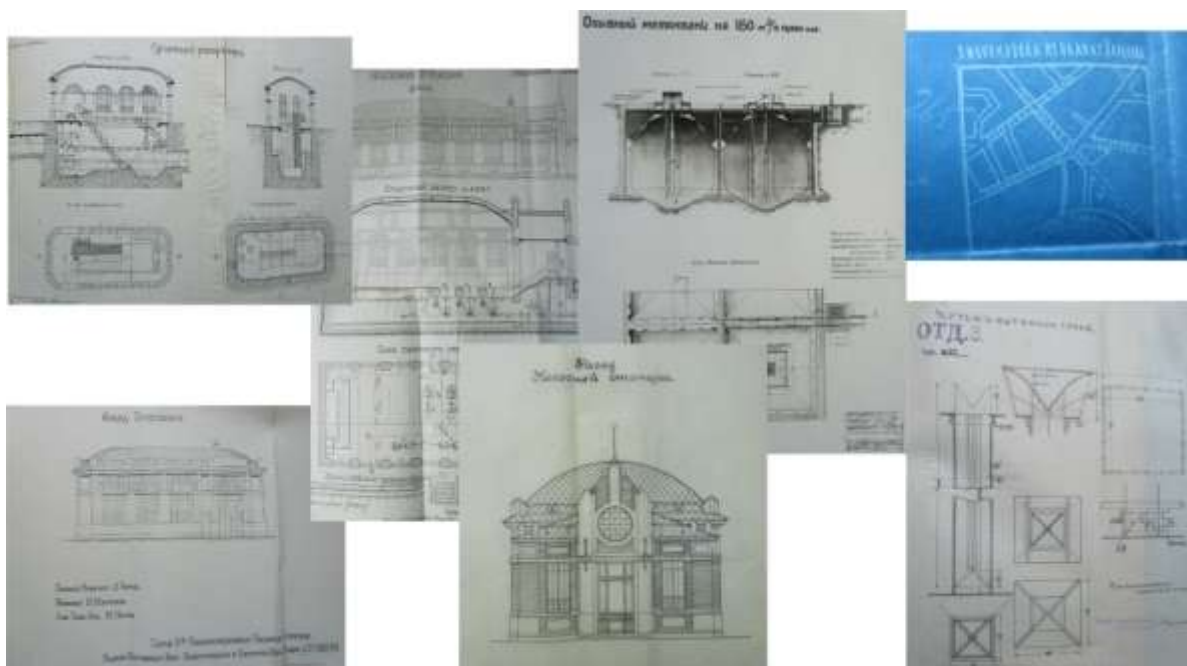
Калька, туш, кольорова туш; б. м-бу; 416x360 мм (С. 304).

402. (2647) Проект канализирования домов № 8–10 по Театральному пер. Выкопировка из плана г. Харькова. Генплан

Ф. Р-227, к. 1-460, оп. 1/1, од. зб. 13, арк. 3, 1932 р.

План входить до складу колекції проектів дворової і домашньої каналізації м. Харків. На плані схематично зображено каналізаційну мережу будинків по пров. Театральний № 8–10 у м. Харків. Документ виготовлений трестом Водоканалізація.

Калька, туш, кольорові олівці; 1:500; 620x298 мм (С. 304).

**V. Публікації про викладачів університету,
які зробили значний внесок у розвиток каналізації м. Харкова**

Черкес Даниїл Самойлович
(1870–1944)

**Головний будівничий каналізації м. Харкова (1907–1913)
Один із засновників Всеукраїнського
технікуму комунального господарства
Доктор технічних наук. Професор
Завідувач кафедри санітарної техніки ХПКБу (1944)**

403. Тріпутіна Н. Вірність покликанню : [про Д. С. Черкеса] / Н. Тріпутіна // Реабілітовані історією. Харківська область : в 2 кн. / Н. В. Лапчинська, Л. Б. Ровчак, І. В. Шуйський та ін. – Київ ; Харків : Оригінал, 2008. – Книга перша, ч. 2. – С. 160–166. – (Наук.-докум. серія книг «Реабілітовані історією»).

404. Тріпутіна Н. Вода змиває все, крім пам'яті ... [про Д. С. Черкеса] / Н. Тріпутіна // Моя Батьківщина. – 2007. – 10 юня. – *

405. Черкес Даниїл Самойлович // Харківська державна академія міського господарства / редкол. : Т. П. Єлісеєва, О. Л. Рябченко, Н. П. Тріпутіна та ін. ; гол. ред. Г. В. Стадник. – Харків : Золоті сторінки, 2002. – С. 32, 174.

406. Черкес Даниїл Самойлович // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / керівник вид. проекту : В. М. Бабаєв, редкол. : Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 33, 40, 45–50, 51, 52, 71, 119, 121, 344, 350, 515.

Малишевський Микола Георгійович
(1874–1957)

**Доктор технічних наук,
Професор Харківського інституту
інженерів комунального будівництва (з 1943 р.)
Завідувач кафедри водопостачання
(1945–1947)**

407. Малишевський Микола Георгійович // Харківська державна академія міського господарства / редкол. : Т. П. Єлісеєва, О. Л. Рябченко, Н. П. Тріпутіна та ін. ; гол. ред. Г. В. Стадник. – Харків : Золоті сторінки, 2002. – С. 40–41, 170, 174.

408. Малишевський Микола Георгійович // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / керівник вид. проекту : В. М. Бабаєв, редкол. : Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 33, 40, 46, 48, 91–92, 97, 119, 121, 344, 350.

Казас Марко Ілліч
(1870–1956)

**Викладач Всеукраїнського технікуму
комунального господарства (1922–1924)
Професор кафедри санітарної техніки (1939–1941)
Завідувач кафедри сантехніки (1945–1947)
Професор кафедри міського господарства та
санітарної техніки (1949)
Відомий фахівець у галузі санітарної техніки**

409. Казас Марко Ілліч // Харківська державна академія міського господарства / редкол. : Т. П. Єлісеєва, О. Л. Рябченко, Н. П. Тріпутіна та ін. ; гол. ред. Г. В. Стадник. – Харків : Золоті сторінки, 2002. – С. 35, 41, 57, 174.

410. Казас Марко Ілліч // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / керівник вид. проекту : В. М. Бабаєв, редкол. : Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 33, 49, 52, 58, 74, 119, 121, 129, 244, 344, 350, 424, 515.

Абрамович Ілля Олександрович
(1930–2005)

**Кандидат технічних наук
Професор кафедри водопостачання,
водовідведення й очищення вод (з 1988)
Заслужений діяч науки і техніки УРСР (1989)
Академік-секретар Інженерної академії України (1992)
Академік академії будівництва України (2001)
Лауреат премії Ради Міністрів СРСР (1977)
Лауреат премії галузевої профспілки (2000)
Директор Українського НДІ прогресивних
технологій в комунальному господарстві (1991–2005)
Нагороджений Почесною грамотою
Кабінету Міністрів України (2000)
Почесний професор ХДАМГ (2002)**

411. О присвоении звания «Заслуженный деятель науки и техники» заместителю директора по научной части УкркоммунНИИпроекта И. А. Абрамовичу : указ Президиума Верховного Совета УССР // Красное знамя. – 1989. – 16 декабря. – *

412. Абрамович Ілля Олександрович // Наперекор стихии : [уроки ліквідації аварії на головній каналізаційній насосній станції г. Харькова] / редкол. : Е. Пірятенец (гл. ред.), І. В. Коринько, С. С. Пилиграмм и др. – Харьков : Дуэт, 2005. – С. 14–18, 149, 341–342, 359–361, 440, 449, 459.

413. Абрамович Ілля Олександрович // Енциклопедія сучасної України. – Київ : Ін-т енцикл. дослід. НАН України, 2001. – Т. 1. А. – С. 38.

414. Абрамович Ілля Олександрович // Харківська державна академія міського господарства / редкол. : Т. П. Єлісеєва, О. Л. Рябченко, Н. П. Тріпутіна та ін. ; гол. ред. Г. В. Стадник. – Харків : Золоті сторінки, 2002. – С. 175.

Краєв Ігор Олегович
(1938–2013)

**Доцент кафедри очистки вод
і сантехніки (1987–1993)
Директор виробничого управління
каналізаційного господарства
м. Харкова (1987–1990)**

415. Краєв Ігор Олегович // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 19, 20–21.

416. Краєв Ігор Олегович // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / керівник вид. проекту : В. М. Бабаєв, редкол. : Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 174–175.

Корінько Іван Васильович

**Доктор технічних наук (2004)
Професор кафедри водопостачання
водовідведення і очистки вод
Генеральний директор
КП «Харківводоканал»
Дійсний член Української
Екологічної академії наук (1995)
Дійсний член академії будівництва України (2000)
Заслужений працівник сфери послуг України (1996)
Лауреат Державної премії України
в галузі науки і техніки (2004)**

417. Іван Корінько: «Кто хочет работать – найдет выход из любой ситуации» : [Генеральный директор ГКП «Харьковкоммуночиствод»] // Деловая жизнь. – 1999. – № 7–8. – С. 17 : фото.

418. Корінько Іван Васильович // Наперекор стихии : [уроки ліквідації аварії на головній каналізаційній насосній станції г. Харькова] / редкол. : Е. Пирятенец (гл. ред.), І. В. Корінько, С. С. Пилиграмм и др. – Харьков : Дуэт, 2005. – С. 38, 56, 106, 130, 169, 350, 405, 449, 458.

419. Коринько Иван Васильевич // 500 влиятельных личностей. Украина: регионы. Харьковская область 1932–2002 / Восточно-Украинский биограф. ин-т. – Харьков, 2002. – С. 131.

420. Коринько Иван Васильевич // 500 влиятельных личностей : Харьков – 350 / Восточно-Украинский биограф. ин-т. – Харьков, 2004. – С. 352.

421. Коринько Иван Васильевич [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://hkov.kharkov.ua/page/leaders>

422. Коринько Иван Васильевич [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://dozor.kharkov.ua/file/korinko/>

423. Коринько Иван Васильевич [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.city.kharkov.ua/ru/gorodskaya.../korinko-ivan-vasilevich.html

424. Коринько Иван Васильевич // Імена України : біографічний щорічник 2001 / редкол. : Ю. О. Храмов (гол. ред.), І. Д. Безгін, В. П. Буркат та ін. – Київ : Фенікс, 2002. – С. 273.

425. Коринько Иван Васильевич // КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – С. 2.

426. Коринько Иван Васильевич // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 19, 21, 26, 149.

427. Коринько Иван Васильевич // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / керівник вид. проекту : В. М. Бабаєв, редкол. : Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 209, 212, 352, 353, 381, 402, 403, 498.

428. Ясинский В. Работа для тех, кто умеет работать, забота о тех, кто нуждается в ней : [о генеральном директоре «Харьковкоммуночиствод» Иване Васильевиче Коринько] / В. Ясинский // Время. – 1998. – 10 марта. – * : фото.

Піліграм Сергій Сергійович

Кандидат технічних наук (1991)

Доцент, професор ХПКБ

Головний радник

Генерального директора з науки і інвестицій

КП «Харківводоканал»

Заслужений будівельник України (1993)

Дійсний член академії будівництва України (1996)

Лауреат Державної премії України

в галузі науки і техніки (2004)

Почесний громадянин Харківської області (2010)

429. Пилиграмм С. С. Слово от генподрядчика / С. С. Пилиграмм // Крепче стали: история ХСУ-127 – ООО «Стальконструкция» 1996–2010 гг. / С. М. Евель, Т. Н. Шорко, Л. И. Яновский и др. ; под ред. Т. Н. Шорко. – Харьков : Колорит, 2011. – С. 9–11.

430. Пилиграмм Сергей Сергеевич [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://hkov.kharkov.ua/page/leaders>

431. Пилиграмм Сергей Сергеевич [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.sq.com.ua/rus/files/866/>

432. Пилиграмм Сергей Сергеевич // Наперекор стихии : [уроки ликвидации аварии на главной канализационной насосной станции г. Харькова] / редкол. : Е. Пирятенец (гл. ред.), И. В. Коринько, С. С. Пилиграмм и др. – Харьков : Дуэт, 2005. – С. 180, 340, 348–410, 449, 459.

433. Пилиграмм Сергей Сергеевич // 500 влиятельных личностей : Харьков – 350 / Восточно-Украинский биограф. ин-т. – Харьков, 2004. – С. 130.

434. Піліграм Сергій Сергійович // Всеукраїнський конкурс Інженер року, лідер житлово-комунального господарства України – 2004 / Держ. ком. України з питань ЖКГ, Наук.-техн. тов-во ком. госп-ва та побут. обслуг. України. – Київ, 2005. – С. 72–73.

435. Піліграм Сергій Сергійович // «Харківкомуночиство» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 25, 27, 71.

436. Піліграм Сергій Сергійович // КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – С. 3, 18.

437. Піліграм Сергій Сергійович [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://region.library.kharkov.ua/>

Коваленко Олександр Миколайович

**Кандидат технічних наук (1997)
Доцент кафедри водопостачання
водовідведення і очистки вод
Перший заступник Генерального директора
КП «Харківводоканал» - Директор з виробництва
Лауреат Державної премії України
в галузі науки і техніки (2004)**

438. Коваленко Александр Николаевич [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://hkov.kharkov.ua/page/leaders>

439. Коваленко Александр Николаевич // Наперекор стихии : [уроки ликвидации аварии на главной канализационной насосной станции г. Харькова] / редкол. : Е. Пирятенец (гл. ред.), И. В. Коринько, С. С. Пилиграмм и др. – Харьков : Дуэт, 2005. – С. 56, 111–115, 167, 439, 449.

440. Коваленко Олександр Миколайович // 500 влиятельных личностей. Украина: регионы. Харьковская область 1932–2002 / Восточно-Украинский биограф. ин-т. – Харьков, 2002. – С. 131.

441. Коваленко Олександр Миколайович // КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – С. 2, 10.

442. Коваленко Олександр Миколайович // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 79.

443. Коваленко Олександр Миколайович // Харківська державна академія міського господарства / редкол. : Т. П. Єлісеєва, О. Л. Рябченко, Н. П. Тріпутіна та ін. ; гол. ред. Г. В. Стадник. – Харків : Золоті сторінки, 2002. – С. 170.

444. Коваленко Олександр Миколайович // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / керівник вид. проекту : В. М. Бабаєв, редкол. : Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 344, 352, 353.

Абрамович Сергій Ілліч

**Ст. викладач кафедри водопостачання
водовідведення і очистки вод (2009–2010)
Начальник комплексу споруд
каналізації на Диканівці (1983–1995)**

445. Абрамович Сергей Ильич // Наперекор стихии : [уроки ликвидации аварии на главной канализационной насосной станции г. Харькова] / редкол. : Е. Пирятенец (гл. ред.), И. В. Коринько, С. С. Пилиграмм и др. – Харьков : Дует, 2005. – С. 38.

446. Абрамович Сергей Ильич [Электронный ресурс] // Закрытое акционерное общество «УкркоммунНИИпрогресс». – Режим доступа : http://www.infokharkov.com.ua/org_455.html

447. Абрамович Сергей Ильич [Электронный ресурс] // Украина сегодня : каталог ведущих предприятий. – Режим доступа : <http://www.rada.com.ua/rus/catalog/15553/>

Зеленський Борис Костянтинович

**Кандидат технічних наук (1975)
Професор кафедри управління проектами в
міському господарстві і будівництві (1989–2013)
Начальник відділу науки, інвестицій
та перспективного розвитку підприємства
КП «Харківводоканал» (1998–2007)
Дійсний член академії будівництва України (1995)
Лауреат регіонального рейтингу
«Харків'янин року» (2004)**

448. Зеленський Борис Константинович // Наперекор стихии : [уроки ликвидации аварии на главной канализационной насосной станции г. Харькова] / редкол. : Е. Пирятенец (гл. ред.), И. В. Коринько, С. С. Пилиграмм и др. – Харьков : Дуэт, 2005. – С. 439, 449.

449. Зеленський Борис Костянтинович // Наш сучасник : літ.-худож. альманах. – Вип. 8. На обрії майбуття / редкол. : В. М. Бабаєв, Л. М. Шутенко, В. П. Бурмака та ін. ; упорядкув. М. Г. Ягуб'ян. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – С. 32–37, 53–61.

450. Зеленський Борис Костянтинович // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / керівник вид. проекту : В. М. Бабаєв, редкол. : Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 247, 281, 293, 402.

451. Зеленський Борис Костянтинович // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 25, 70.

Ярошенко Юрій Вадимович

**Кандидат технічних наук (2000)
Доцент кафедри водопостачання
водовідведення і очистки вод
Начальник служби енергоменеджменту
Виробничого департаменту
КП «Харківводоканал»**

452. Ярошенко Юрій Вадимович // Наперекор стихии : [уроки ликвидации аварии на главной канализационной насосной станции г. Харькова] / редкол. : Е. Пирятенец (гл. ред.), И. В. Коринько, С. С. Пилиграмм и др. – Харьков : Дуэт, 2005. – С. 439, 449.

453. Ярошенко Юрій Вадимович [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://hkov.kharkov.ua/page/leaders>

454. Ярошенко Юрій Вадимович // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 24, 29.

455. Ярошенко Юрій Вадимович // КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – С. 4.

456. Ярошенко Юрій Вадимович // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / керівник вид. проекту : В. М. Бабаєв, редкол. : Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 353.

Шевченко Еліна Юріївна

**Кандидат економічних наук (2013)
Доцент кафедри економіки підприємств,
бізнес-адміністрування та
регіонального розвитку
Заступник Генерального директора
зі збуту та управління персоналом -
Директор Департаменту збуту
КП «Харківводоканал»**

457. Шевченко Еліна Юріївна // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 25.

458. Шевченко Еліна Юріївна // КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – С. 3, 12.

459. Шевченко Элина Юрьевна [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://hkov.kharkov.ua/page/leaders>

Горох Микола Прохорович

**Ст. викладач кафедри інженерної
екології міст (2008–2011)
Начальник відділу науки та
інновацій КП «Харківводоканал»**

460. Горох Микола Прохорович // «Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ. – Харків : ПП «Дует», 2004. – С. 72.

461. Горох Микола Прохорович // КП «Харківводоканал» : буклет. – Харків, 2012. – С. 5, 18.

VI. Допоміжні покажчики

Покажчик назв праць

- А это просто дождь прошел: [авария на Диканевке] – 315
Абрамович Ілля Олександрович – 411, 412, 413, 414
Абрамович Сергій Ілліч – 445, 446, 447
Аварийно-восстановительные работы на водоотводящей сети – 196
Авария на канализационных сетях Коминтерновского р-на оперативно ликвидирована – 257
Альбом проектов очистных сооружений для очистки сточных вод районных и сельских больниц – 78
Анализ методов очистки высококонцентрированных сточных вод предприятий пищевой промышленности – 162
Анализ способов борьбы с фильтрацией вредных сточных вод из шлакоотстойников-отстойников промпредприятий в подземные воды и естественные водоемы – 117
Анализ факторов, влияющих на долговечность эксплуатации канализационных сетей – 199
Аэробный хемосинтез как фактор экологической водоподготовки, водоотведения и очистки сточных вод – 200
- Без докорінного реформування не обійтися : [стан та перспективи роботи підприємства «Харківкомуночиствод»] – 167
Без канализации нет цивилизации : [городская канализация] – 252
Безреагентная обработка осадков городских сточных вод – 164
Биогенная коррозия конструкционных материалов канализационных коллекторов – 201
Биохимическое потребление кислорода сточными водами Харькова – 118
Благоустройство набережных харьковских рек. Река Лопань – 379
Благоустройство набережных харьковских рек. Река Немышль – 380
Благоустройство набережных харьковских рек. Река Уды – 381
Благоустройство набережных харьковских рек. Река Харьков – 378
Большая победа на Диканевке : [вступила в строй вторая очередь блока мощностью в 100 тыс. кубометров в сутки] – 333
Большая чистка : [новый блок по очистке сточных вод мощностью 100 тыс. кубометров в сутки начал работать на комплексе биологической очистки сточных вод «Диканевский»] – 330
Бомба под городом : [проблемы харьковской канализации] – 193
Бытовой фильтр – 270
- В августѣ предстоит открытие сооружений городской канализации (Харьковѣ) – 11
В областном комитете Народного контроля : [о состоянии строительства очистных сооружений и канализации в Харьковской области] – 122
В Харькове совершена закладка главного коллектора канализации – 12

В юбилейном году : [в этом году государственное коммунальное предприятие канализационного хозяйства «Харьковкоммуночиствод» отмечает юбилей – 95 лет] – 179

Важливі підземні артерії: проблеми міського господарства – 119

ВАТ «Харківський міський проект» : [до 75-річчя] – 166

Вірність покликанню : [про Д. С. Черкеса] – 403

Віхи доленосного шляху – 70, 84

Влияние охлаждения сточных вод на экологические и эксплуатационные характеристики водоотведения – 286

Влияние регулирующих резервуаров на экономику сетей водоотведения – 89

Влияние сточных вод, транспортируемых канализационными коллекторами, на создание коррозионно-агрессивной среды в этих сооружениях – 202

Внедрение автоматизированных систем контроля на объектах ГКП «Харьковкоммуночиствод» – 194

Внедрение инновационной системы аэрации для снижения эксплуатационных затрат и повышение эффективности биологической очистки сточных вод – 289

Вода змиває все, крім пам'яті ... [про Д. С. Черкеса] – 404

Воді повертатися чистою : [про роботу виробничого управління каналізаційного господарства Харкова] – 123

Водовідведення та очистка стічних вод міста. Курсове і дипломне проектування. Приклади та розрахунки – 287

Водопостачання і водовідведення – 168

Водопровод + канализация = «Харьковводоканал» : [с 1 октября КП КХ «Харьковкоммуночиствод» и КП ПТП «Вода» вошли в состав единого водопроводно-канализационного предприятия «Харьковкоммуночиствод» (в будущем будет переименовано в «Харьковводоканал»)] – 285

Водоснабжение и водоотведение – 169

Водоснабжение и водоотведение г. Харькова в XXI веке – 147

Водоснабжение и водоотведение малых населенных пунктов – 297

Водоснабжение, водоотведение, трубы, монтаж санитарно-технических устройств, их ремонт и эксплуатация – 266

Водоснабжение, обводнение и канализация г. Харькова. Зона санохраны 1-го и 2-го пояса водозабора на р. Сиверский Донец – 346

Возможно ли устроить в Харькове канализацию в настоящее время? – 53

Возможности интенсификации водоотводящих систем путем демпфирования – 90

Восстановление и антикоррозионная антифильтрационная защита канализационных тоннелей – 155

Восстановление и антикоррозийная защита канализационных железобетонных коллекторов – 175

Восстановление и защита канализационных коллекторов методом возведения тонкостенных вторичных обделок – 156

Восстановление несущей способности канализационных коллекторов методом возведения вторичной обделки из монолитно-прессованного бетона – 176

Все починається з проекту... – 148

Второй (четырнадцатый) водопроводный и санитарно-технический с'езд – 71

Выгодное партнерство : [Коммунальные предприятия Харькова КП КХ «Харьковкоммуночиствод» и КП ПТП «Вода» получили технику производства Харьковского тракторного завода] – 295

Выкопировка из плана г. Харьков в месте перехода напорного трубопровода от насосной станции № 9 под р. Немышль – 367

Выкопировка из плана г. Харьков в месте перехода напорного трубопровода от насосной станции № 9 под железнодорожными путями – 368

Выкопировка из плана г. Харьков в месте размещения насосной станции № 5 (Основянской) – 369

Выкопировка из плана г. Харькова в месте перехода Дмитриевского коллектора под рекой Лопань – 361

Выкопировка из плана г. Харькова в месте перехода Плехановского разгрузочного коллектора под железнодорожными путями – 362

Выкопировка из плана г. Харькова в месте перехода разгрузочного коллектора от кожзавода «Большевик» под рекой Харьков – 364

Выкопировка из плана г. Харькова в месте перехода Старомосковского разгрузочного коллектора под р. Немышль – 365

Выкопировка из плана г. Харькова в месте размещения насосной станции № 12 (Залютинской) – 359

Выкопировка из плана г. Харькова в месте размещения насосной станции № 11 (Филипповской) – 360

Выкопировка из плана г. Харькова с показанием владения «Гринберг и Гликен» бывшей Козлова по Сумской ул. № 29 – 400

Выкопировка из плана г. Харькова с показанием по Чернышевской улице под № 47 дворового места Елены Николаевны Тихоновой, владелице дома умершего Ивана Александровича Тихонова – 396

Выкопировка из плана площадки насосной станции № 14 – 382

Выкопировка части гор. Харькова с показанием дворового места Александры Семеновны Румянцевой на углу Ветеринарной ул. № 15 и Чернышевской № 38 – 394

Выкопировка части гор. Харькова с показанием дворового места доктора И. И. Маклецова по Чернышевской ул. № 47 – 395

Газовая среда и коррозия коллекторов городской канализации – 91

Генеральный план дворового места принадлежащего г-же А. М. Ланге по Чернышевской улице № 39 – 393

ГКП «Харьковкоммуночиствод» – 173, 174

Главные направления реформирования предприятий водоотведения – 203

Головна з комунікацій міста. Її минуле й майбутнє – 92

Городь рѣшили расширить свои предприятия – водопроводъ, канализацию и пр. – 13

Горох Микола Прохорович – 460, 461

Дело «труба» – 222
Державне комунальне підприємство «Харківкомуночиствод» – 180
Деякі проблеми експлуатації каналізаційних мереж – 189
Диканевка: 10 лет спустя – 331
«Диканевка» Харькову больше не грозит : [дублирующий канализационный коллектор на подходе к Диканевке уже построен] – 313
Диканевка: шесть лет спустя – 314
Диканівка – 316
«Диканівка» не повториться ... [10 років тому Харків пережив підступну примху природи] – 317
«Диканівська» аварія – 318
Диканівська аварія – результат багатьох прорахунків : [погляд на катастрофу дворічної давності] – 327
Диканівська аварія : [кінець гігантоманії, літо 1995 року] – 311
Доклад об организации управления и штатах Харьковской городской канализации – 14
Доклад по вопросу о принудительном отчуждении земель в черте города и вне для нужд канализации – 65
Доклад председателя канализационной комиссии К. А. Зворыкина городской думе относительно проекта и сметы устройства канализации в Харькове – 15
Дома затопятся больше не будут: принята в эксплуатацию новая линия канализации; продолжается гражданско-жилищное строительство – 245
Дорога в цивилизацию лежит через канализацию – 260
Досвід та перспективи здійснення концентрації КП ВТП «Вода» і КП КГ «Харківкомуночиствод» – 301
Друге народження підприємства – 124

Екологічна безпека як фактор комунальної технології – 235
Економіка водопостачання та водовідведення – 158
Енергозбереження – головний напрямок удосконалення діяльності підприємства водовідведення – 204
Ещё о канализации в Харькове : [сооружение, эксплуатация] – 59
Еще раз о Диканевке : [проблемы Харьковской канализации] – 329

Жилпоселок в райцентре Печенеги. Водопровод и канализация. План с сетями водопровода и канализации проектируемого поселка – 356

З історії водогонів і каналізації – 16, 17
З історії водопостачання і каналізації Харкова – 121
Закладка Грековского коллектора : [длина трубы главного коллектора харьковской канализации – 930 погонных сажень] – 18
Заседание городской Думы : [рассмотрены вопросы о разработке проекта канализации, составлении нивелировочного плана Харькова] – 19
Заседание канализационной комиссии : [о выборе системы канализации в г. Харькове] – 20

Заседание комиссии по выработке мер для правильной ассенизации города – 21
Заседание комиссии по выработке проекта устройства канализации в г. Харькове – 22
Заседание комиссии по изысканию способов для очистки Харькова : [профессор Чириков сделал сообщение о способах обезвреживания нечистот, очистки воды] – 23
Защита канализационных коллекторов путем дегазации сточной жидкости – 93
Защита канализационных сетей от газовой коррозии : рекомендации по проектированию и эксплуатации – 126
Защита конструктивов водоотведения полимерными материалами – 205
Зеленський Борис Костянтинович – 448, 449, 450, 451

И вода становится чистой : [«Харьковкоммуночиствод»] – 253
Из пояснительной записки к проекту канализации г. Харькова : [инженеры Д. С. Черкес и Н. Г. Малышевский предлагают разделить канализацию на промышленную и домовую] – 25
Инвестиционная составляющая инновационных проектов, направленных на повышение энергоэффективности, надежности функционирования и экологической безопасности предприятия водопроводно-канализационного хозяйства – 290
Исполнительный проект канализации во владении «Делового клуба» ул. К. Либкнехта № 29. План дворового участка – 401
Использование аппаратов сухой фильтрации для очистки газовых выбросов системы водоотведения г. Харькова – 161
Использование фенольных сточных вод коксохимического производства в оборотных системах водоснабжения – 291
Исследование влияния гидромеханических характеристик флокулов на процесс интенсификации очистки городских сточных вод – 264
История канализации г. Харькова – 26, 28
История канализации г. Харькова : [строительство оценено в 2 млн. руб.] – 27
История разработки первого проекта канализации города (1880–1912 гг.) – 29
История Харьковского водопровода и канализации – 30
Итоги и задачи научных исследований в области водоотведения – 94
Итоги и перспективы : [канализационные сооружения Харькова] – 206

К вопросу о канализации : [на примере Харьковской губернии] – 52
К вопросу о канализации г. Харькова : [решение о строительстве водораздельной линии по ул. Сумской, сбор коллекторов по ул. Ключковской, Сергиевской и Павловской площадях] – 31
К вопросу о реформировании ГКП «Харьковкоммуночиствод» – 227
К вопросу о сооружении канализации, мостовых, электрического трамвая и электрического освещения в Харькове – 61
К вопросу об инфильтрации притоков в коллекторы городской канализации – 128
К вопросу об утилизации ила из отстойных бассейнов для сточных вод – 69

К вопросу определения рациональной пропускной способности элементов систем водоотведения – 95

К санитарному положению Харькова : [об организации ассенизаторского обоза, предварительном проекте рациональной канализации] – 32

Казас Марко Ілліч – 409, 410

Как живешь, Диканевка? : [о работе комплекса биологической очистки «Диканевский»] – 324

Канализационное хозяйство городов – производитель товарной продукции – 160

Канализационное хозяйство городов в условиях рынка – 159

Канализационные сооружения в Харькове – 33

Канализация – 34, 35

Канализация (за период до 1-го октября 1922 г.) – 73

Канализация : [инженерами Д. С. Черкесом и Н. Г. Малышевским составлена объяснительная записка к проекту канализации г. Харькова] – 36

Канализация : [окончание оборудования и расширение канализации, сооруженной в 1916 г.] – 37

Канализация г. Харькова – 24, 79

Канализация г. Харькова : [доклад инженера В. В. Рюмина] – 38

Канализация г. Харькова : [докладная записка К. М. Игнатова о плане работ] – 39

Канализация г. Харькова : [на устройство городской канализации требуется 750 тыс. руб.] – 60

Канализация г. Харькова : [рассмотрен проект канализационной сети отдельных районов города] – 40

Канализация г. Харькова и её очистные сооружения – 80

Канализация города Харькова (1912–1980): опыт проектирования и строительства – 149

Канализация и Журавлевский трамвай : [о подготовительных работах по их сооружению] – 41

Канализация населённых мест – 72

Канализация первой очереди – 42

Канализация узла насосной станции № 9. План самотечных коллекторов и напорных трубопроводов – 383

Каналізаційне господарство міста – 85, 130, 192

Каналізація міста Харкова – 43, 44

Картографічні матеріали у складі проектної документації ЦДНГА України – 292

Кафедрі водопостачання, водовідведення та очищення вод Харківської національної академії міського господарства – 65 років – 181

Коваленко Олександр Миколайович (Коваленко Александр Николаевич) – 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444

Коллекторы глубокого закладання : [про роботу управління каналізаційного господарства м. Харкова] – 133

Коллекторные тоннели в Харькове – 127

Комбинированный метод восстановления коллектора водоотведения в г. Харькове – 207

Коммунальное хозяйство города Харькова – 74
Комплекс «Харківводовідведення» – 308, 309
Комплекс біологічної очистки «Безлюдівський» – 340, 341
Комплекс біологічної очистки «Диканівський» – 321, 322
Комплекс спецмашин і механізмів – 343, 344
Комплексная диагностика состояния сетей водоснабжения и водоотведения – 293
Корінько Іван Васильович (Коринько Иван Васильевич) – 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428
Коррозионное разрушение конструкций канализационных сетей – 208
КП «Харківводоканал» – 224, 296
КП «Харьковкоммуночиствод»: незаметная, но нужная работа – 223
Краєв Ігор Олегович – 415, 416
Краткий справочник проектировщика канализации – 81, 82

Ликвидация засоров на водоотводящей сети – 182
Лучше правда, даже если она и не утешает : [авария на Диканевке] – 335
Люк оглядового колодязя підземних інженерних комунікацій – 284

Малишевський Микола Георгійович – 407, 408
Математическая модель сети водоотведения – объект научных исследований – 96
Меры приняты, но проблемы остаются : [Диканевка: год спустя] – 332
Метод удаления соединений фосфора из бытовых сточных вод – 302
Метод удаления фосфора из бытовых сточных вод с применением активированного раствора коагулянта – 183
Методика оптимизации уклонов коллекторов городской канализации – 97
Методология комплексной диагностики и прогноза надежности бетонных сетей водоотведения – 233
Механическое оборудование на участках главного и дублирующего канализационных тоннелей в районе городской насосной станции – 177
Міське господарство Харкова початку ХХ століття: питання про темпи розвитку – 258
Моделирование восстановления инфраструктуры водопроводно-канализационного хозяйства г. Харькова при реализации энергосберегающих проектов – 226
Модернізація і розвиток інфраструктури водопостачання та водовідведення на регіональному рівні – 170
Мы заботимся об экологической безопасности города : [канализационные сети города Харькова] – 209

На перший план – показники якості : [успіхи бригади раціоналізаторів Харківського виробничого управління каналізаційного господарства] – 129
Надежность работы систем водоотведения – 184
Найбільша в Європі : [насосна станція каналізації м. Харкова] – 134

- Наперекор стихии : [уроки ликвидации аварии на главной канализационной насосной станции г. Харькова] – 326
- Научит ли беда? : [авария на Диканевке требует серьезно заняться коммунальным хозяйством города] – 319
- Научно-технический прогресс как решающий фактор реформирования предприятий водоотведения – 190
- Научно-технический прогресс как решающий фактор совершенствования водоотведения – 210
- Научный подход к канализации : [«Харьковкоммуночиствод»] – 256
- Некоторые аспекты экономической эффективности строительства канализационных коллекторных тоннелей глубокого заложения – 98
- Некоторые направления построения графиков водоотведения для системы городской канализации – 99
- Некоторые проблемы канализования и мусороудаления городов – 191
- «Непотопляемые» насосы на Диканевке : [о пуске в эксплуатацию новых агрегатов] – 310
- Новая концепция харьковской канализации – 211
- Новая стратегия проектирования и реконструкции систем транспортирования сточных вод – 150
- Новое в области решения схем канализации крупных городов – 100
- Новые времена – новые задачи : [Харьковской системе канализации и водоотведения – 85 лет] – 212
- Новые направления в проектировании и строительстве канализации крупных городов – 101
- Нормирование концентрации азотсодержащих соединений при приеме сточных вод в городскую канализацию – 265
- О** газовой среде в коллекторах городской канализации – 102
- О канализации в Харькове – 45
- О строительстве канализации в Харькове – 46
- Об организации городского обхода для вывозки сухого мусора из частных и общественных владений в г. Харькове – 66
- Обезвоживание осадков сточных вод г. Харькова на центрифугальной установке ОГШ-459У с использованием катионных флокулянтов – 228
- Обеспечение надежности эксплуатации канализационных тоннелей – 213
- Обработка осадка сточных вод с использованием биотехнологии для производства органо-минеральных удобрений : [перспективы для Безлюдовских очистных сооружений] – 342
- Образование экологически опасных газообразных соединений при транспортировании сточных вод канализационными сетями – 229
- Общее собрание по вопросу о канализации : [выработка Устава и определение суммы взноса от домовладельцев] – 47
- Объединение бассейнов канализования – путь сокращения энергетических затрат – 103

- Объединение состоялось : [о ликвидации в Харькове коммунального предприятия ПТП «Вода» и создании единого водопроводно-канализационного предприятия «Харьковкоммуночиствод»] – 300
- Операция «Санация» : [с научным подходом к процессу санации разветвленной канализационной сети Харькова] – 247
- Опыт применения локального вакуумного водопонижения при ликвидации аварий и производстве ремонтных работ на канализационных коллекторах г. Харькова – 120
- Опыт эксплуатации канализационной сети Харькова – 131
- Организация и управление системами водоснабжения и канализации – 185
- Организация системы контроля за сбросом сточных вод промышленными предприятиями и организациями в систему водоотведения г. Харькова – 163
- Основные направления научных исследований в области водоотведения – 104
- Особенности испытаний канализационных сетей – 267
- Особенности ремонта и восстановления поврежденных канализационных сетей – 214
- Отголоски : [об устройстве канализации в городе] – 48
- Отходы – на пользу экономике : [на комплексе биологической очистки «Безлюдовский» КП КХ «Харьковкоммуночиствод» испытали итальянское оборудование, позволяющее утилизировать отходы экологически безопасным способом] – 336
- Отчёт по сооружению канализации первой очереди г. Харькова на 1 января 1913 г. – 49
- Отчуждение земель для канализаций : [у частных лиц приобретено 100 участков] – 50
- Оценка влияния тяжелых металлов на качество осадков канализационных очистных сооружений г. Харькова – 246
- Оценка степени агрессивности воздушной среды канализационного коллектора – 186
- Оценка факторов надежности и долговечности канализационных сетей – 225
- Очистка дренажных сточных вод – 288
- Очистка дренажных сточных вод полигонов твердых бытовых отходов – 215
- Очистка сточных вод кожевенных заводов – 105
- п. Алексеевка. г. Харьков – 372
- Перевалочная база на ст. «Индустриальная». Схема расположения – 363
- Переработка полимерных отходов для нужд водоотведения – 230
- Перспективи і проблеми систем водопостачання та водовідведення м. Харкова – 187
- Перспективы использования полимерных композиционных материалов – 231
- Підготовка будинків до зими – 87
- Підземне господарство : [каналізаційна мережа Харкова] – 83
- Піліграм Сергій Сергійович (Пилиграмм Сергей Сергеевич) – 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437
- План болота в р-не Безлюдовских полей фильтрации – 351

План дворового места Евангелической Лютеранской церкви и Вознесенской женской гимназии – 390

План дворового места с постройками на нем принадлежащего инженеру Н. Я. Зайковскому находящегося в части г. Харькова на ул. Гоголя № 10. Выкопировка из плана г. Харькова – 392

План Дмитриевского разгрузочного коллектора – 384

План канализационных работ – 51

План пруда № 1 в Даниловском лесничестве – 375

План пруда № 2 в Даниловском лесничестве – 374

План пруда № 3 в Даниловском лесничестве – 376

План пруда № 4 – 377

План участка для проектирования полей фильтрации в р-не ст. Безлюдовка – 350

Площадка очистных сооружений канализации в р-не Безлюдовки – 353

Повышение долговечности коллекторов водоотведения – 106

Повышение достоверности расчета сетей водоотведения – 107

Повышение надежности систем канализации при щитовой проходке основных коллекторов города – 108

Повышение надежности удаления биогенных элементов из бытовых сточных вод с применением активированных растворов реагентов – 261

Повышение эксплуатационной надежности канализационных трубопроводов – 188

Повышение эксплуатационной надежности систем водоотведения г. Харькова – 216

Покращення екологічного стану регіону – 217

Полимерные трубы для устройства канализационных сетей – 298

Полімерна композиція для виготовлення будівельних матеріалів і конструкцій – 283

Почвенный план полей фильтрации (участок № 1) – 352

Пояснительная записка к проекту канализации г. Харькова – 54, 67

Предложение производителя работ по канализации в Киеве Е. Я. Балкина принять на себя устройство канализации в Харькове – 55

Применение геоинформационных систем в работе аварийно-диспетчерской службы в системах водоотведения – 236

Применение современных программных продуктов при автоматизации технологических процессов на комплексе биологической очистки «Диканевский» – 323

Применение современных технологий восстановления конструктивов водоотведения г. Харькова – 218

Принципы альтернативной трансформации предприятий водопроводно-канализационного хозяйства в ходе реорганизации и реструктуризации – 232

Прискорити спорудження біостанцій – 338

Пристрій для активації розчинів реагентів – 277, 307

Пристрій для визначення параметрів стану споруд із бетону, які зазнають впливу сірчано-кислотної агресії «Корозиметр бетону» – 281

Пристрій для відключення каналізаційного трубопроводу квартирного підключення – 274

Про стан каналізації Харкова – 135

Проблемы Харьковских канализационных коллекторов – 237

- Проветривание канализационных коллекторов глубокого заложения в период эксплуатации – 109
- Прогнозирование при проектировании канализационных коллекторов – 110
- Програма реформування Державного комунального підприємства міського господарства «Харківкомуночиствод» до 2010 року – 219
- Проект второй очереди канализации г. Харькова – 56
- Проект канализации владения доктора Ряснянского по Черноглазовской улице № 17. План части г. Харькова. План дворовой сети – 398
- Проект канализации дома «Гринберг и Гликен» бывшей Козлова по Сумской ул. № 29, г. Харьков – 399
- Проект канализирования домов № 8–10 по Театральному пер. Выкопировка из плана г. Харькова. Генплан – 402
- Проект присоединения к городской канализации дворового места домовладелицы Марии Самсоновны Ендовицкой по Черноглазовской улице № 15 в г. Харькове. План части г. Харькова – 397
- Проект устройства канализации во владении Н. Ф. Лезель г. Харьков, Черноглазовская ул. Дом № 6. План местности – 389
- Проект устройства канализаций в Вознесенкой женской гимназии и пастырском доме Евангелической Лютеранской церкви – 391
- Проектування мереж водовідведення стічних вод міста – 238
- Работа для тех, кто умеет работать, забота о тех, кто нуждается в ней : [о генеральном директоре «Харьковкоммуночиствод» Иване Васильевиче Коринько] – 426
- Работа Харьковской канализации в периоды длительного прекращения подачи воды из городского водопровода – 88
- Разработка и апробация комплексной неразрушающей диагностики эксплуатационной надежности и экологической безопасности систем водоотведения – 239
- Разработка технологий изготовления крышек люков и решеток дождеприемников ливневой канализации из отходов полимерных материалов – 240
- Расположение объектов инженерно-геологических изысканий к генеральной схеме водоснабжения, регулирования рек и канализации г. Харькова – 347
- Расчистка русла р. Харьков от р. Вялый до Журавлевского водоема – 385
- Расчистка русла р. Харьков от р. Вялый до Журавлевского водоема. Схематическая геологическая карта – 387
- Расчистка русла р. Харьков от р. Вялый до Журавлевского водоема. Схематическая геоморфологическая карта – 388
- Рациональная эксплуатация и развитие систем водоснабжения и водоотведения – 241, 242
- Реагентный метод очистки сточных вод полигонов твердых бытовых отходов – 248
- Реалізація інноваційного проекту реформування підприємства водовідведення : конспект лекцій – 243

Регулирование русла реки Харьков от ручья Вялый до Журавлевского водойма. План русла реки с прибрежной полосой – 386

Результаты ревизии Н. П. Шипина : [водопровод, канализация : при строительстве канализации перерасходовано средств на сумму 241494 руб.] – 57

Ремонт водосточной канавы в Бурсацком переулке – 58

Ремонт и восстановление канализационных сетей и сооружений – 178

Ресурсосберегающая технология очистки природных и промышленных сточных вод Харьковского региона – 125

Ресурсосберегающая технология очистки сточных вод от биогенных элементов – 303

Ресурсосберегающие технологии очистки сточных вод – 299

Реформирование предприятий системы водоотведения – путь к повышению их инвестиционной привлекательности – 234

Рівнемір для каналізаційної мережі : [застосування сільфонного гідростатичного рівнеміра в Харкові] – 138

Розробка інвестиційних пропозицій з створення сучасної системи мулового господарства каналізаційних очисних споруд міста Харкова – 151, 244

Санация канализационных трубопроводов – 220

Санитарные артерии города : [«Харьковкоммуночистводу» исполнилось 85 лет] – 268

Саржин-Ярское вдсх. Чаша вдсх. Карта фактического материала – 370

Сети и сооружения водоотведения: расчет проектирование, эксплуатация – 152

Система полураздельной канализации – 143

Ситуация тупиковая? Есть пути решения проблем водопроводно-канализационного хозяйства, но их нужно захотеть увидеть : [реформирование ЖКХ] – 153

Смета по эксплуатации канализации на 1915 г. : [расходы составят 416839 руб., ожидается дефицит в 206624 руб.] – 62

Совершенствование технологии ремонта канализационных сетей – 157

Современное хозяйство города Харькова (1910–1913) – 63

Спосіб виготовлення будівельних матеріалів і конструкцій із полімерних відходів – 273

Спосіб доочистки стічних вод від сполук фосфору – 275

Спосіб механічної прочистки каналізаційного трубопроводу – 279

Спосіб очистки стічних вод від біогенних елементів – 280

Спосіб очищення води від дисперсних домішок – 282

Спосіб очищення стічних вод полігонів твердих побутових відходів – 276

Спосіб підготовки розчину алюмовмісного коагулянту для освітлення природних і стічних вод – 271

Спосіб приготування розчину алюмовмісного коагулянту для очищення природних і стічних вод – 306

Спосіб приготування розчину поліакриламідного флокулянту для очищення природних і стічних вод – 272

Способ обработки осадка первичных отстойников и избыточного ила – 145

Строительство системы канализации глубокого заложения в Харькове – 111
Строк наближається : [споруджується надпотужна головна каналізаційна насосна станція] – 137
Схема водоснабження, обводнення и канализации г. Первомайска – 355
Схема водоснабжения, обводнения и канализации г. Харькова – 345, 348, 357
Схема водоснабжения, регулирования рек и канализации. План – 358
Схема расположения водомерного поста и гидроствора на р. Уды у с. Безлюдовки – 354
Схема расположения участка Журавлевской насосной станции – 366
Схема регулирования харьковских рек в пределах города – 373
Схема топографо-геодезических работ на Немышлянском вдсх в 1957 г. – 371

Теоретические предпосылки повышения надежности удаления биогенных элементов из бытовых сточных вод с применением активированных растворов реагентов – 262
Технологии и оборудование промышленной переработки полимерных отходов – 249
Технологии обеззараживания сточных вод – 294
Технологические и конструктивные особенности проектирования системы канализации при строительстве коллекторных тоннелей глубокого заложения – 112
Технологические основы промышленной переработки отходов мегаполиса – 250
Технологические решения, повышающие эффективность работ по ликвидации аварий на канализационных коллекторах – 197
Технологія відновлення трубопроводу водовідведення відкритим способом у м. Харкові – 251
Труды второго Всесоюзного водопроводного и санитарно-технического съезда в г. Харькове в 1927 г. – 76, 77

Улица Свободная в плену канализации : [небывалый ливень в Харькове: из-за затопления станций остановлено метро, подмыт мост, соединяющий Алексеевку с городом, вышли из строя очистные сооружения на Диканевке] – 312
Унікальний експеримент едва не закончился экологической катастрофой : [авария на Диканевке] – 320
Управление хозяйственной инфраструктурой мегаполиса в чрезвычайных ситуациях: опыт принятия решений и направления совершенствования : [авария на Диканевской ГКНС] – 334
Уровень значимости отдельных факторов системы водоотведения для оценки их долговечности – 113
Усовершенствование методов удаления фосфора из бытовых сточных вод – 198
Установка для відключення каналізаційного трубопроводу квартирної підключення – 278
Установка для місцевого вакуумування обводнених ґрунтів : [виробниче об'єднання каналізаційного господарства м. Харкова] – 132
Установка для огляду внутрішньої поверхні каналізаційного трубопроводу – 305
Установка для проведення моніторингу стану каналізаційного колектора – 304

Устройство для биологической очистки сточной жидкости – 142, 144
Устройство для дистанционного отбора проб газа – 141
Устройство для механической аэрации жидкости – 146
Устройство для отключения участка канализационного коллектора – 139, 140
Утилизация сточных вод (на примере г. Харькова) – 154
Участок полей фильтрации у Безлюдовской биологической станции – 349

Финансовый отчет эксплуатации канализации за первые 5 месяцев (август – декабрь 1914 г.) и городского ассенизационного обоза 1914 года – 64

Харків початку ХХ століття: історія міста, долі людей – 259
«Харківкомуночиствод» – історія і сучасність: 90 років ХКОВ – 254
Харківській каналізації – 50 років – 136
Харьков сегодня. Канализация – 75
Харьков: глубокая канализация – 114
«Харьковкоммуночиствод» вложился в экологию : [введен в эксплуатацию цех по обезвоживанию илового осадка на комплексе биологической очистки «Безлюдовский»] – 337
«Харьковкоммуночиствод» стоит на страже экологической безопасности : [харьковской канализации – 95 лет] – 255
«Харьковкоммуночистка»: вчера, сегодня, завтра – 171
Харьковские стоки – это почти Азовское море : [«Харьковкоммуночиствод» за 2009 г. очистил 215 млн. кубометров сточных вод] – 165
Харьковчане первыми в стране внедряют уникальную технологию: на комплексе биоочистки «Безлюдовский» КП КХ «Харьковкоммуночиствод» прошли испытания по термической утилизации осадка сточных вод в рамках реализации 2 этапа экологического инвестиционного проекта «Усовершенствование системы илового хозяйства канализационных очистных сооружений города Харькова» – 339

Черкес Даниїл Самойлович – 403, 404, 405, 406
Чистота превыше всего! : [о ГКП «Харьковкоммуночиствод»] – 221
«ЧП» не местного масштаба : [авария на Диканевке очистных сооружений городской канализационной сети] – 328
Чтобы не болели у города «почки» : [канализационное хозяйство города] – 269
Чтобы не повторилось прошлое : [«Харьковкоммуночиствод»] – 325

Шевченко Еліна Юріївна – 457, 458, 459
Шляхи модернізації об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства – 172

Экономичные коллекторы глубокого заложения – 115
Эксплуатация канализационных сетей – 263
Эксплуатация сетей канализации с глубоким заложением сетей – 116

Я – сын великого народа-победителя : [Харьковская канализация во время Великой Отечественной войны] – 86

Я благодарен вам за то, что о вас не вспоминают : [90-летие «Харьковкоммуночиствода»] – 195

Ярошенко Юрій Вадимович – 452, 453, 454, 455, 456

Як починалася Харківська каналізація – 68

Іменний покажчик

Абрамович І. О. (Абрамович І. А.) – 29, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 126, 128, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 244, 270

Авраменко В. Л. – 240

Адамович Т. – 310

Айрапетян Т. С. – 307

Александров В. – 396

Алеєнко А. О. – 292

Аль Аззам Мухаммед – 271

Альбоций Н. П. – 117

Андриєнкова А. – 336

Арнімов Б. – 83

Астахова О. – 43

Атлас М. І. – 69

Бабаєв В. М. (Бабаєв В. Н.) – 44, 155, 156, 168, 175, 176, 180, 291, 334, 406, 408, 410, 416, 427, 444, 449, 450, 456

Бабиченко В. Я. – 237

Бакалин Ю. І. – 157

Бардаков В. А. – 158, 159, 160

Безгін І. Д. – 424

Безрук А. Ю. – 161

Беличенко Ю. П. – 144

Бєляєв В. І. – 277

Бирка П. – 119

Біденко М. – 311

Благодарна Г. І. (Благодарная Г. І.) – 162, 263, 271, 272, 275, 277, 280, 282, 290

Блінова – 374, 375, 376, 377

Бобок С. – 337

Болотських М. С. (Болотских Н. С.) – 120, 132

Большакова Е. С. – 163, 246

Бондар І. Л. – 244

Бондаренко Б. А. – 121

Борисевич А. Є. – 304

Борисов А. – 312

Борисевич Д. Є. – 274, 281

Бородин Б. П. – 146

Бредіхін М. – 338

Бригада О. В. – 281

Бугаєнко С. І. – 386

Булгаков В. В. – 164, 279
Буркат В. П. – 424
Бурмака В. П. – 449
Буряковская Т. – 165, 285, 313

Вальчак А. – 314
Василенко О. А. – 287
Величко Ю. – 167
Винарский М. С. – 110
Виставний Г. М. – 123
Вініковецький А. Е. – 356
Владимиров І. С. – 363
Власенко О. М. – 279
Внукова Н. В. – 250
Водовозов Н. П. – 237
Волгіна Н. О. – 170
Волик Ю. И. – 270
Вольберг А. В. – 390
Воробьева С. – 171
Вороненко В. А. – 249

Галин В. В. – 146
Генкин А. – 315
Герасимов В. – 358, 373
Герасимов М. В. – 115
Гінзбург Е. – 358
Гінько Л. С. – 387, 388
Гіпп Т. Р. – 172
Глєбова І. В. – 356
Глух Е. М. – 110, 113
Гончаренко В. Д. – 234
Гончаренко Д. Ф. – 155, 175, 176, 177, 178, 251
Горелик И. Н. – 89
Горох М. П. (Горох Н. П.) – 230, 231, 240, 249, 250, 273, 283, 284
Грешилов Б. – 339
Григорян Г. – 179
Гриценко А. В. – 250

Дводненко Н. М. – 229
Дегтярь М. В. – 288, 299
Деденева Е. Б. – 190
Демиденко В. М. – 305
Добряев А. О. – 251
Дождьова О. Є. – 292
Дробот Л. – 358

Душкін С. С. (Душкин С. С.) – 125, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 263,
271, 272, 275, 276, 277, 280, 282, 288, 299
Душкін С. С. (молод.) – 276, 280, 282, 306, 307
Дюженко М. Г. – 237

Евдокимов А. Г. – 241, 242
Евель С. М. – 429
Епоян С. М. (Эпоян С. М.) – 238, 264, 287, 293, 298, 306, 307
Епштейн А. І. – 85, 130, 192, 318

Єлісеєва Т. П. – 44, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 414, 416, 427, 443, 444, 450, 456

Забелін С. А. – 279
Зеленський Б. К. (Зеленский Б. К.) – 189, 190, 191, 233, 235, 243, 281, 334
Зельдин Ю. – 127

Іванов В. Ф. – 72
Ігнатов К. М. – 24
Ізбаш М. Ю. – 289
Ісакиєва О. Г. – 298

Казак Р. – 319
Каменецький М. А. – 129
Кириченко А. Г. – 118, 193
Китаєв А. Л. – 228
Клейн Ю. Б. (Клейн Е. Б.) – 120, 131, 132, 194,
Клепцов А. – 320
Ключко А. – 195
Коваленко А. В. – 183, 197, 213, 215, 286
Коваленко О. М. (Коваленко А. Н.) – 182, 184, 186, 188, 196, 197, 198, 208, 214,
229, 231, 239, 263, 275, 280, 281, 286, 294,
299

Козлов Г. В. – 378, 379, 380, 381
Комличенко – 349, 350, 351, 382
Коновалов А. М. – 138
Копилев А. С. – 305
Корінько В. І. – 273, 283, 284
Корінько І. В. (Коринько И. В.) – 86, 177, 178, 184, 186, 188, 197, 199, 200, 201,
202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211,
212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221,
230, 231, 235, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 243,
249, 250, 265, 273, 274, 276, 278, 280, 281, 283,
284, 287, 290, 293, 294, 297, 323, 326, 334, 418,
432, 439, 445, 448, 452

Косенкова В. – 222, 223, 295

Костенко А. – 324
Крамаренко Л. В. – 225
Крикін А. Г. – 378, 379, 380, 381
Крупа Т. – 43
Кузнецов В. Н. – 241, 242
Кузнецова – 370
Кулінич І. М. – 316
Кульков М. А. – 370
Кухтій С. В. – 387, 388

Лапчинська Н. В. – 403
Лашхи А. – 127
Лебедева Е. С. – 286
Линник Г. О. – 275
Лишбергов В. Д. – 109
Лунин С. В. – 162, 289

Майорченко В. Н. – 168, 180
Майстровская Л. Н. – 113
Малишев М. А. – 292
Манив Р. – 325
Мартинов В. С. – 370
Матяш Ю. Д. – 95, 114
Мешков В. А. – 385, 386
Михайленко В. Г. – 281

Назаренко О. Я. – 227
Наседкін П. С. – 372
Невзоров М. И. – 118, 142, 143, 144, 145, 146
Нестеренко С. В. – 291
Нечаевский М. Л. – 146
Нечитайло М. Г. – 353, 359, 360, 361, 362, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 383, 384
Никитченко В. И. – 157
Никитенко Г. В. – 236
Ніколаєв М. Г. – 352

Овсянніков І. Д. – 378, 379, 380, 381
Олейник Е. И. – 120
Онацький О. П. – 278
Онацький П. І. – 274, 278, 281, 304, 305
Орішкін Д. О. – 278
Осипов І. В. – 85, 130, 192, 318

Пайтерова – 353
Пан М. П. (Пан Н. П.) – 226, 243
Панасенко Ю. А. – 297
Пантелеят Г. С. – 118, 125, 264
Папин М. Г. – 88
Пахомов А. М. – 157
Петросов В. А. – 147, 232
Пирятенец Е. – 326, 412, 418, 432, 439, 445, 448, 452
Піліграм С. С. (Пилиграмм С. С.) – 204, 229, 230, 233, 234, 235, 239, 281, 283,
284, 293, 326, 334, 418, 429, 432, 439, 445,
448, 452

Пільчук А. М. – 371
Плоскін В. – 327
Погібко Н. – 358, 373
Погорелая И. – 328
Погорелко А. – 52
Поліщук Ф. Є. – 363
Полтавский – 53
Полтавцева В. Н. – 347
Посохов С. І. – 85, 130, 192, 318
Проскурнін А. С. – 378, 379, 380, 381
Прохоров П. – 135
Пучко Н. С. – 244

Рак – 349, 350, 351
Рейзберг – 359, 360, 361, 362, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 383, 384
Репенко К. Н. – 136
Решта К. Є. – 284
Ровчак Л. Б. – 403
Романенко А. А. – 204
Ромась – 353
Рябченко О. Л. – 405, 407, 409, 414, 443

Салтыков Н. – 59, 60
Самойленко Н. И. – 241, 242
Санков Г. А. – 175, 176, 177
Саратов І. Ю. – 358
Сачко В. В. – 228
Сашо А. – 245
Светухин М. – 61
Семенов Є. В. – 292
Семчук Г. М. – 148
Сергеева В. – 300
Ситницкая Э. А. – 91, 102, 139, 140, 141, 246
Скиродов В. С. – 78

Слепцов В. Г. – 238
Слободяник С. – 329
Смилка Е. П. – 291
Собелевский В. – 247
Солдатенко Я. – 330
Солодов В. Г. – 284
Солодовник М. В. – 215, 248, 276, 280, 282
Сорокина В. Е. – 298
Сорокіна К. Б. – 271, 272, 277
Сосновый Т. – 75
Співаков К. М. – 352
Стадник Г. В. – 44, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 414, 416, 427, 443, 444, 450, 456
Степанов О. В. – 278
Степченко – 382
Сторожук Ю. В. – 279
Сучкова Н. Г. – 342

Тимошенко В. В. – 283
Тирина А. І. – 356
Тихонюк-Сидорчук В. О. – 277
Ткачов В. О. (Ткачев В. А.) – 187, 276, 291
Топоркова Н. – 331, 332
Топчиева М. В. – 118
Торкатюк В. И. – 226
Третьяков С. И. – 290
Тріпутіна Н. П. – 403, 404, 405, 407, 409, 414, 443
Тростянець Ю. – 252
Трофимова А. – 253
Тур М. – 333
Туренко А. Н. – 250
Тырин Е. И. – 145

Феденко А. М. – 378, 379, 380, 381
Федченко В. В. – 138
Фіолетова З. О. – 352
Фридман В. М. – 146

Харманский З. – 65
Холманская Л. – 256
Холодный А. В. – 93
Храмов Ю. О. – 424
Хромих В. В. – 284

Черкес Д. С. – 66, 67, 78, 79, 80, 81, 82, 389, 391, 393, 397, 398, 401

Черкес Т. – 87

Черкес Ф. Д. – 88

Чернова Н. – 257

Черняк – 349, 350, 351

Чорний Д. М. – 258, 259

Швець Л. М. – 273, 283

Шевченко А. А. – 162

Шевченко Е. Ю. (Шевченко Э. Ю.) – 236, 301

Шевченко М. – 260

Шевченко О. Ю. – 243

Шевченко С. – 358

Шевченко Т. О. (Шевченко Т. А.) – 183, 198, 261, 262, 275, 280, 282, 299, 302,
303, 307

Шейфер – 374, 375, 376, 377

Шиндилевич Б. Л. – 145

Шипов – 387, 388

Шкундин В. Ф. – 101

Шматченко В. І. – 251

Шмуклер В. С. – 251

Шорко Т. Н. – 429

Штейнберг В. А. – 89, 93, 95, 97, 99, 100

Шуйський І. В. – 403

Шутенко Л. М. (Шутенко Л. Н.) – 44, 168, 180, 226, 406, 408, 410, 416, 427, 444,
449, 450, 456

Щербина Д. М. – 138

Эпоян С. М. – див. Епоян С. М.

Эпштейн В. С. – 141, 142

Юдін – 386

Юрченко В. О. (Юрченко В. А.) – 200, 229, 239, 265, 281, 286

Ютина А. С. – 228

Ягубян М. Г. – 449

Яковенко Н. М. – 266

Яновский Л. И. – 429

Янчак Е. А. – 289

Ярмиш О. Н. – 85, 130, 192, 318

Ярошенко Ю. В. – 236, 263, 267, 275, 290

Ясинский В. – 268, 269, 335, 428

НА ФОТО

Сторінка 5:

- Харків. Павлівська площа (раніше – Рози Люксембург). Початок ХХ століття;
- Самовсомктуюча уривна асенізаційна бочка (ємність – 1250 літр.).

Сторінка 6:

- 1912 р. – початок каналізаційних робіт у Нагірному районі м. Харкова. Траншея для колектора $d=1200$ мм;
- Прокладання каналізаційних труб (1912–1913 рр.);
- Влаштування проведення каналізаційних труб через річку Харків біля Рибного базару (міст Нетіченський у р-ні вул. Університетської та цирку).

Сторінка 7:

- У машинному залі Красно-Баварської насосної станції (введено в експлуатацію в 1936 року. Фото 1936 р.).

Сторінка 8:

- Харків у роки німецько-фашистської окупації (1941–1943 рр.) (р-он Павлівської площі);
- Момент відновлення дерев'яного дюкеру Безлюдівських полів фільтрацій (1946 р.);
- Відновлені та введені в експлуатацію відстійники Диканівської біостанції, що досягли показників довоєнної потужності (1947р.).

Сторінка 9:

- Диканівська біологічна станція (50-і роки);
- Метантенк № 2 (метантенки працювали до 1970 року).

Сторінка 10:

- Небувала за руйнівними обсягами злива у Харкові 29 червня 1995 року;
- Підтоплення станції метро «Студентська».

Сторінка 11:

- Робота з ліквідації Диканівської аварії;
- Диспетчерська Головної насосної станції.

Сторінка 12:

- Аеротенки (загальний вид комплексу);
- Насос аварійний марки «Флюгт» (продуктивність $800 \text{ м}^3/\text{год}$);

Сторінка 43:

- Компресорні устаткування на Диканівських очисних спорудах;
- Відстійники.

Сторінка 47:

- Аеротенки з повітропроводами мулопроводу;
- Аеротенк (зубчастий перелив з нержавіючої сталі);
- Насоси Головної насосної станції марки «Флюгт» (продуктивність $4180 \text{ м}^3/\text{год}$);

- Радіальні відстійники.
- Комплекс термічної утилізації осаду (проект «Удосконалення системи мулового господарства каналізаційних очисних споруд м. Харкова. Етап 2. Створення комплексу термічної утилізації осаду»).

ФОТО СХЕМ, ПЛАНІВ, КРЕСЛЕНЬ Харківського каналізаційного підприємства

Сторінка 48:

1. Дослідний метантенк на 160 м³/добу. Котельня та насосна камери.
2. Механізація очищення піскоуловлювача (проект). Конструкція рухомого ерліфта.
3. Попередні відстійники на 21.000 м³/добу.
4. Насосна станція.

Сторінка 60:

1. Приймальний резервуар.
2. Насосна станція.
3. Дослідний метантенк на 160 м³/добу.
4. Викопіювання з плану м. Харкова.
5. Фасад приймальника.
6. Фасад насосної станції.
7. Креслення витяжної труби.

Довідкове видання

**КАНАЛІЗАЦІЯ
МІСТА ХАРКОВА**
(до 100-річчя від дня заснування)

БІБЛОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Керівники проекту:

д. н. д. у., професор Володимир Миколайович Бабаєв

д. т. н., професор Іван Васильович Корінько

Укладачі:

Тетяна Сергіївна Лиса

Надія Борисівна Давидова

Наталія Петрівна Тріпутіна

Науковий редактор:

Олександр Миколайович Коваленко

Редактор:

С. І. Федяй

Технічні консультанти: *Ю. Б. Клейн*

Є. М. Свірідов

Комп'ютерний набір: *Т. С. Лиса*

Н. Б. Давидова

Дизайн обкладинки: *Т. Є. Клочко*

Підп. до друку
Друк на ризографі
Тираж

Формат
Ум. друк. арк.
Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет міського господарства

імені О. М. Бекетова,

вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 4064 від 12.05.2011 р.